גליון א' | ר"ח אדר תשע"ב לפ"ק | יו"ל ע"י **איחוד חסידי שענדישוב** בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א | פה ברוקלין ניו יארק יצ"ו

אוצר של תורה וחסידות סיפורים ומאמרים

אוצר המאורות

שע"י איחוד חסידי שענדישוב

היסטארישע קאפיטלען:

וידי בנסוע

די הייליגע פריערדיגע רב זי"ע באטרעט די אמעריקאנער באדן

און די דריי באזוכען **בארץ לא זרועה** [חלק א']

הדינער מוקדש

לזכרו של זקן עדתינו הרה"צ המפו'

רבי **נתן נטע דוב ליפשיץ** זצ"ל

מוויעליפאלי

עמודי החצר

רשימת

נדיבים נכבדים

Page # 51

ישמח לב מבקשי ה'

בשורה טובה לשוחרי תורה

בשמחה רבה מודיעים אנו בזה שבעזהי"ת בימים

הקרובים מתכוננים להוציא לאור

ספר שערי חיים שו"ת מהרא"ל

ממרן הגה"ק רבי אשר לעמיל משענדישוב זי"ע

ויהי אפשרות להנצח לזכות או לע"נ

ליתר פרטים נא לפנות להמכון

718-534-2485

יו"ל לרגל מלוה מלכה דינעד השנתי
מוצש"ק תזומה תשע"ב לפ"ק

כל הזכויות שמורות
©copyright '12

קהל זרע קודש ד'שעמדישוב
1450 E. 4th Street · Brooklyn N.Y. 11230
Tel: 1718.382.4932 · Fax: 1347.436.7340

עיצוב ופיצוח והדפסה נעשה ע"י
המעריך
718.851.2999

דבר המערכת

והתקין מאורות משמח עולמו, מיט גרויס שמחה און צופרידנהייט טרעטן מיר צו צום געלעגנהייט פון ארויסגעבן די ערשטע אויסגאבע פון אונזער רייכע, אינטרסאנט און באלערנדע קובץ "אוצר המאורות" וועלכע וועט בע"ה מהנה זיין אנשי שלומינו שוחרי חסידות און אוהבי תולדות וקורות בית צדיקים, מיט באלערנדע מאמרים בתורה, חסידות וקורות הימים.

ברוך שהחיינו וקיימנו, לברך על המוגמר, די דאזיגע ערשטע אויסגאבע פארמאגט גאר שיינע און רייכע מאמרים, און די ערשטע אין א סעריע קובצים וואס וועלן בע"ה ערשיינען מזמן לזמן ליהנות את ציבור אנ"ש, און באריכערן דעם ציבור מיט א א אינהאלטסרייכע קובץ.

פארשידענע אינטערסאנטע עניינים זענען פארהאן אויף די וועלט, אבער ביי אונז ערליכע חסידישע אידן איז נישט פארהאן עפעס מער אינטרסאנט ווי ענינים פון צדיקים, יעדע מאמר, סיפור און עניין פון א צדיק וועלכע ביי חסידישע אידן צוכאפט מיט א עונג רוחני, און ווי דגים שבים וועלכע שווימען אין וואסער, פרייט מען זיך מיט יעדע טראפל פרישע וואסער, נוזלים מבאר מים חיים, מאוצר אור הצדיקים.

מעט מן האור דוחה הרבה מן החושך, עס זענען פארהאן אסאך סחורה צו ליינען, אבער אן אויסגאבע פון אוצר המאורות איז כשמו כן הוא אן אוצר פיל מיט אור און ליכטיגקייט, ערליכע ליין מאטריאל איז משפיע יראת שמים, עס איז איבערהויפט א תועלת פאר אנ"ש די בכל אתר, ובפרט פאר די אלע וואס וואוינען אין די מרחקים זאלן קענען מיטהאלטען בקירוב לבבות, און וועט זיכער זיין כמים קרים על נפש עיפה, און בעזהשי"ת האפען מיר אז ישמח לב מבקשי ה' און דער קובץ וועט נתקבל ווערען בחיבה יתירה ביי אנ"ש וחובבי תורה וחסידות, און מיר זאלען קענען זוכה זיין להרבות פעלים להרמת קרן התורה והחסידות און נאך מער צו פארברייטערען דעם קובץ מיט נאך אינהאלטרייכע מאמרים במשך הזמן.

חסידים ווייסן די כלל גדול וואס עס איז נתגלה געווארן דורך משיח אליין צום בעל שם טוב הקדוש זי"ע אויף די שאלה "אימתי קאתי מר? לכשיפוצו מעיינותיך חוצה, ויוכלו הם לעשות יחודים כמוך", יעדע קליינע שריט, יעדע אויסגאבע וואס איז אויסגעהאלטן און ווארעמט אן אידישע הערצער באור החסידות איז דעריבער א טריט אין די גוטע ריכטונג פון התגלות אור הגאולה והתנוצצות אורו של משיח, און נאך דערצו ווי כ"ק רבינו שליט"א איז מסביר די הייליגע ווערטער פון משיח צדקינו "ויוכלו הם לעשות יחודים כמוך", אז דורך דעם וואס מען ווייזט אן און מען זעהט אין יעדע זאך וואס איז דא אויף דער וועלט דעם אייבערשטען איז מען דאס מיחד, דאס הייסט מען פארבינדט דאס מיט'ן הייליגען באשעפער אז מען זאל זעהן קלאר אז דער באשעפער איז מלא כל הארץ כבודו, עד כאן תמצית דברי פי חכם חן, און פארשטייט זיך אז מיט אזא אויסגאבע וואס פארשפרייט די הייליגע אור החסידות, וואס דאס ווייזט אן קלאר צו זעהן דעם אייבערשטען אין יעדע טריט און שריט, איז אוודאי א קירוב הגאולה.

ברוך ה' ויתעלה, אויף דעם גרויסען חסד וואס ער האט אונז באשערט צו זיין פון די וואס זענען באהאפטען אין דעם לעבעדיגען גרויסען בוים דער עץ החיים לבית שענדישוב, נהנה צו זיין פון דעם אור זרוע לצדיק וואס עס האט איינגעפלאנצט דעם גרויסען אור דער הייליגער בעל זרע קודש זי"ע, און וזרעו לברכה די הייליגע צדיקים לבית שענדישוב זי"ע עד ימינו אלה, נהנה צו זיין מזיו קדשו ומאורו הגדול והבהיר פון זרע זרעו כ"ק רבינו שליט"א, האפענדיג און בעטענדיג צום הייליגען בורא כל עולמים עס זאל מקויים ווערען דעם מעתה ועד עולם, לאורך ימים ושנות חיים זאלען מיר זוכה זיין לחסות בצילא דמהימנותא עד ביאת גואלינו ומלכנו בראשנו אמן. ▪

אמרי קודש

מאת כ"ק מרן אדומו"ר
זצוקללה"ה (מרן מהרי"ד זי"ע)

דברי התעוררות בענין
אהבת חברים

נעתק מתוך דרשה שנאמרה
בשנות התר"צ בארה"ב

דער מדרש תנחומא זאגט (בראשית, סימן ד'), הבונה בית חדש כיצד צריך לברך, מברך שהחיינו כדי שיעשה נחת רוח ליוצרו ית"ש, דער ענין וואס מען נעמט זיך צוזאמען חברים לדבר מצוה, דער פעולה צו זיין א חבורה, צוזאם נעמען כאיש אחד בלב אחד (מכילתא יתרו, יט), איז מעורר מ'זאל זיין אלע צוזאמען מיט אחדות, מען נעמט זיך צוזאמען אין א בית המדרש אוואו מ'דאוועט דארט, איז מעורר אז אזוי ווי עס איז דא וועט ארום דעם בית מקדש מעט וואס אין די וועט דאוועט מען דארט, ווייל אין די וועט איז א מקום קדוש וואס איז מיוחד און מוגבל פאר קדושה, דאס אלעס ווייזט אויף דער ענין פון מגביל זיין א פלאץ וואס זאל זיין מיוחד נאר פאר קדושה, אז דער סט"א וואס ווערט אנגערופען נחש זאל נישט האבען קיין שום שליטה, ער זאל חלילה נישט רוהען דארט, וואס דער נחש הקדמוני (תנא דבי אלי'הו זוטא, פ"ב סימן י') האט מטמא געווען דער גאנצע וועלט דורך דעם חטא פון אדם הראשון, איז מעט אור דוחה הרבה מן החושך, ממילא מוז דער כח הטומאה די קליפות און חיצונים זיך אפטיילען פון דעם הייליגען מקום און נישט האבען קיין צוטריט צו דעם מקום קדוש.

דער בעש"ט טייטשט די פסוקים אין פרשת קדושים (ויקרא יט, יז) לא תשנא את אחיך בלבבך וגו' און נאך דעם שטייט (שם שם, יח) ואהבת לרעך כמוך אני ה', זאגט דער הייליגער בעש"ט, טאמער זעסטו א חסרון ביי דיין ברודער, לא תשנא, זאלסטו עם נישט פיינט האבען פאר דעם, נאר זיי מקיים ואהבת לרעך כמוך, איז פשט, זאלסט דיך גוט באטראכטען, און דו ווערסט זעהן אז דו האסט אויך נעמליכע פעהלערין, ביי דיר איז דא די זעלבע חסרונות, אדער ענליך צו דעם, און פארט האסט דו זיך ליעב, כאטש דו ווייסט דיינע חסרונות, אזוי אויך זאלסט דו ליעב האבען דיין חבר כאטש ער האט א חסרון.

אזוי ווי דער באקאנטע משל פון צוויי מענטשען וואס האבען זיך זייער ליעב געהאט, און דער מלכות האט גוזר געווען א גזירה אויף איינע פון זיי, פון גרויס ליעבשאפט האט יעדער איינע פון זיי זיך אהער געשטעלט פאר'ן מלכות אז ער איז דער שולדיגע און נישט דער חבר זיינע, וואס אין אמת'ן זענען ביידע אומשולדיג געווען, אבער זיי האבען זיך מיט גרויס מסירת נפש ביידע געהאלטען ביי זייערס, און געווען גרייט צו געבען זייער לעבען כדי צו ראטעווען זייער חבר'ס לעבען.

וועו דער קעניג האט געהערט פון דעם אינטערעסאנטען ויכוח, האט ער זיי געלאזט רופען און געזאגט פאר זיי, איך זעה דאך אז עטס האט'ס ענק אזוי ליעב איינע דעם אנדערען, אז עטס זענט זיך ממש מוסר נפש איינע פאר'ן צווייטען, וויל איך ענק בעהטען, נעמטס מיך אויך אריין אין ענקער חבורה, אונז זאל מיר אלע דריי האבען א שותפות'דיגע אהבה, זיך ליעב האבענדיג איינע דעם אנדערען.

דער נמשל איז ווי פארשטענדליך, אז וועו אידישע קינדער האבען זיך ליעב איינער דעם אנדערען, און מ'האט א ריכטיגע אהבה צווישען זיך, אהבת ישראל מיט אהבת חברים, און זענען מקיים בפועל דעם מצוה ואהבת לרעך כמוך, דאמאלטס זאגט דער אייבערשטער אני ה', אז איך דער רבוש"ע בין אויך א שותף מיט'ן כלל ישראל, צו זיין צוזאמען א סגל חבורה זיך ליעב האבען צוזאמען.

און דאס איז דער לשון וואס רופט זיך חברה אדער חבורה דער לשון (ברכת החודש) חברים כל ישראל, וואס איז א לשון פון באהעפטונג, א חיבור כאיש אחד, אזוי ווי עס איז דא רמ"ח איברים וואס יעדער אבר העלפט צו דעם גאנצע גוף מיט וואס זיין תפקיד איז, אזוי ווי יעדער

מענטש האט דער אייבערשטער באשאפען מיט צוויי הענט, כאטש דער עיקר איז דער רעכטע האנט, ווייל דער לינקע האנט איז א יד כהה (מנחות לז.), א שוואך האנט, מיט דעם אלעם אויב ח"ו עס פעלט פאר א מענטש ל"ע דעם לינקען האנט, איז ער רח"ל א בעל מום, אזוי אויך דארף מען זיך האלטען צוזאם כאיש אחד בלב אחד ואיש את רעהו יעזורו.

און דאס קען זיין איז מרומז אין דעם פסוק (בראשית לב, ח) אין פרשת וישלח, ויחץ את העם לשני מחנות, יעקב אבינו האט צוטיילט דעם עם אויף צוויי מחנות, ווייל ער האט מורא געהאט פון עשיו הרשע האט ער געמוזט צוטיילען זיין הייליגע חבורה אויף צוויי, פאר וואס, ווייל ער האט מורא געהאט פון עשיו הרשע, האט ער געמוזט טוהן א "פעולה" צו צוטיילען צו צוויי מחנות, אבער אן דעם טעם וואס צווינגט עם צו דעם, וואלטען זיי תמיד געוועהן איין חבורה און זיי וואלטען נישט צוטיילט געווארען, און זיי האבען נישט געהאט קיין שום פירוד לבבות, נאר זענען געוועהן א גאנצע צייט, איין מחנה, מיט אחדות און שלום.

און אויף דעם אופן קען מען מסביר זיין וואס חז"ל זאגען אין סוף סדר טהרות (עוקצין ג, יב), לא מצא הקב"ה כלי מחזיק ברכה לישראל אלא השלום, דער אייבערשטער האט נישט געטראפען א כלי וואס האלט ברכה פאר'ן כלל ישראל נאר דער שלום, לכאו' דארף מען פארשטיין וואס איז דער ענין וואס דער מדה פון שלום איז א כלי פאר ברכה, וואס מיינט מען מיט דעם לשון כלי, נאר מ'קען דאס פארשטיין לויט א משל צו א פאס וואס איז צוזאמען געשטעלט פון אסך ברעטליך וואס מ'רופט קלעפקיס, און אויף דעם לייגט מען ארויף פון אויבען און פון אונטען א אייזענעם רינג, וואס רופען זיך רייפען, וואס האלט צוזאם אין איינעם די אלע ברעטליך עס זאל זיין א פאס, און דוקא אויף דעם אופן רינט נישט ארויס דער וויין וואס מען לייגט אריין אין דעם פאס, אבער וען אפילו נאר איין אזא ברעטיל פון די קלעפקיס זאלען זיך אויסטריקענען און זיך נישט קענען שטארק צוזאמען האלטען מיט די אנדערע, ווערט א שפאלט צווישען איין ברעטיל און דעם צווייטען, און די גאנצע וויין גיסט זיך ארויס פון דעם פאס.

און דאס איז דער ענין פון א כלי, ווייל אן דעם כלי וואס איז די אחדות דאס הייסט די שטארקע צוזאם האלטען פון די ברעטליך, דוקא דאס האלט די וויין אין די כלי, אזוי אויך דאס זעלבע איז מיט דער כלי וואס האלט ברכה, דוקא די מדה פון שלום און אחדות ביי כלל ישראל דאס האלט די כח הברכה ביי כלל ישראל, און וען יעדער האלט זיך צוזאם און איז מחובר מיט שלום און אחדות מיט זיין חבר, דאמאלטס איז דא א כלי מחזיק ברכה, א כלי וואס איז ראוי צו מקבל זיין און צו האלטען ברכה אין זיך און עס וועט נישט ארויס רינען דעם ברכה פון די כלי, אבער אויב ח"ו עס רוהט נישט ביי אונז קיין שלום מיט אחדות און עס פעהלט אהבת ישראל און אהבת חבירים, דאמאלטס קען מען ח"ו נישט זוכה זיין צו דער בחינה פון אני ה' ווי פריער דערמאנט, דעריבער כדי זוכה זיין צו דעם ברכת ה', און צו השראת השכינה צווישען אונז מוז זיין שלום מיט אחדות צווישען אונז, און דורך אונזער עבודה אין דעם אז עס זאל רוהען צווישען אונז שלום און אחדות וועט די ברכה רוהען אויף אונז בעזרתו יתברך.

און מיט דעם איז פארשטענדליך אלע ענינים וואס מ'טוהט און מען מאכט א כלי וואס זאל זיין א כלי מחזיק ברכה, וואס דאס איז די מדה פון שלום ווי געשמועסט, מיט די אלע ענינים איז מען ממשיך דער ברכה נישט נאר אונז זאל מיר זוכה זיין צו לעבען דורך דעם ברכה, נאר אונז זענען מיר ממשיך א ספעציעלע ברכה און קדושה אויף דעם מקום וואס מ'האט מפריש מיחד און מגביל געוועהן צו זיין א מקום קדוש, און דורך דעם וואס מען וועט נתעורר פון די פעולה חיצונית פון די הגבלה פון דעם מקום אז דוקא אין די וועלט זאל זיין א מקום קדוש, פארטרייבט דאס די כחות הטומאה און איז ממשיך קדושה אין דער מקום, אזוי דאס זעלבע וען מען איז זיך מגביל און מען נעמט זיך ארום מיט וועלט וואס דאס איז די שטארקע אחדות וואס איז ווי וועלט, מאכט דאס אז די שכינה זאל רוהען ביי אונז אין דעם מקום קדוש, און מיר זאלען זוכה צו אלע ברכות און דורך דעם גייען די תפלות ארויף מעלה מעלה מעורר צו זיין רחמים.

און מיט דעם קען מען טייטשען די מדרש תנחומא (בראשית, סימן ד'), הבונה בית חדש כיצד צריך לברך, מברך שהחיינו, כדי שיעשה נחת רוח ליוצרו, דאס איז וען מען נעמט זיך ארום מיט וועלט וואס מען איז מיחד דעם פלאץ פאר א הייליג פלאץ א אידישע בית, דארף דער אופן פון אראפ ברענגען ברכה זיין א ברכה פון חיים, ווייל אז מען וויל מאכען א נחת רוח פאר'ן בורא עולם, איז עס דורך זיך מיחד זיין מיט אחדות ווי פריער דערמאנט, און דאס ברענגט די ברכת ה' יתּ', און דאס איז פשט כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך, ווייל דוקא דער ענין פון א גדר איז גאר וויכטיג פאר א אידישע הייליגען שטוב, כדי ארומגענומען צו זיין מיט א שטארקען וואנט פון קדושה מיט אחדות זוכה צו זיין צו אלע ברכות דורך די כלי מחזיק ברכה. ▪

דברי קודש

מאת כ"ק מרן אדומו"ר שליט"א

אצל המלוה מלכה ודינער השנתי,
מוצש"ק פרשת כי תשא תשע"א לפ"ק

א גוטע וואך, ברשות מורי ורבותי.

אין די וואכענדיגע סדרה כי תשא את ראש בני ישראל, די אייבערטשער האט מצווה געווען משה רבינו אז וועז ער וועט וועלן ציילן כלל ישראל, זה יתנו, ס'שטייט אין חז"ל הראה לו מטבע של אש, די אייבערשטער האט געוויזען פאר משה רבינו - משה רבינו איז נתקשה געווען צו פארשטיין, ס'שטייט א רמז די אותיות משה איז די דריי זאכן וואס משה רבינו האט מתקשה געווען צו פארשטיין, מנורה, שקל, החודש, משה רבינו האט נישט פארשטאנען די נושא. בעצם פרעגן אלע אויף יעדע ענין באזונדער וואס האט משה רבינו נישט פארשטאנען. די בני ישראל זאגט ביי מנורה וויבאלד יעדע איינע פון די מלאכת המשכן איז געווען געבינדן מיט מעשה בראשית יודע היה בצלאל צירופים ואותיות פון בריאת שמים וארץ, און ס'איז געווען עשרה מאמרות ביי מעשה בראשית, און ס'איז געווען עשרה מאמרות ביי מלאכת המשכן, איז די מעשה המנורה ברענגט ער פון תלמידי בעל שם, פון די מגיד פון מעזריטש, איז מיוחד כנגד די ערשטע מאמר, און די ערשטע מאמר איז בראשית - נמי מאמר הוא, ס'שטייט נישט קיין אמירה פארוואס, זאגט די מגיד פון מעזריטש וויבאלד ס'איז נאכנישט געווען די כח הדיבור, די גשמיות'דיגע כח הדיבור וואס די אייבערשטער האט באשאפן איז נאכנישט געווען, ס'איז באשאפן געווארען הערשט ביי די מאמר, ממילא איז נאכנישט שייך געווען ביי די מלאכת המנורה, וויבאלד מנורה איז קעגן די ערשטע מאמר, איז נישט שייך אז משה רבינו זאל עס קענען משיג זיין דורך אותיות ווייל ס'איז העכער פון אותיות.

נו, וואס איז ביי מחצית השקל, און וואס איז ביי החודש. נאר אין אמת'ן קען זיין אלע דריי ענינים האבן שייכות איינע מיטן צווייטן בנוגע די עבודה וואס א איד דארף טוהן אויף דער וועלט, איינס איז א בחינה אין עולם, מנורה אין די מקום המקדש, און החודש איז דאך זמן, און שקל איז בגימטריא נפש שטייט, און ממילא איז עולם שנה נפש, יעדע עקסטרע

פאר זיך איז דא א מדריגה וואס דער מדריגה איז א העכערע מדריגה פון הבנה פון די השגה על פי ציווי השם דורך דיבורים.

מ'קען דאס מסביר זיין אזוי, די שענדישוב'ע זיידע, (מרן מהר"ט זי"ע) זאגט אז מטבע של אש מימינו אש דת למו, אז מ'געבט א מטבע פאר תורה, כבוד התורה, דאס איז לכפר על נפשותיכם, ווי אלע מפרשים זענען מסביר אז די עיקר וואס משה רבינו האט נישט פארשטאנען ווי אזוי קען א מחצית השקל מכפר זיין, נאר אז מ'געבט א מחצית השקל, א מטבע של אש, וואס איז פאר אש של תורה, דאס איז א העכער זאך, דאס קען מכפר זיין.

צו פארשטיין קען מען דאס מסביר זיין אזוי, באמת דארף מען פארשטיין, משה רבינו איז נתקשה געווען צו פארשטיין ווי אזוי קען זיין לכפר על נפשותיכם מיט א מחצית השקל, לכאורה איז דען א חילוק ביים רבונו של עולם א מחצית השקל צו א מיליאן דאללער, דער רבונו של עולם איז דאך בלי גבול המשפילי לראות בשמים ובארץ זאגן די ספרים אז ביים רבונו של עולם איז א אייניגע השפלה שמים און ארץ ביידע זענען ברואים פונעם אייבערשטען, נישט קיין חילוק, א מיליאן דאללער, א טריליאן דאללער, ס'איז אלץ אייניג צו א מחצית השקל, ס'איז גשמיות'דיגע ענינים וואס די אייבערשטער האט באשאפן. וועז מ'דארף לכפר על נפשותיכם, וועז מ'דארף א כפרה, הירצך באלף אילים, איז שייך צו זאגן אז ס'איז דא סכום וואס דער סכום אזויפיהל פארשטייט

מען אז דאס קען מכפר זיין.

די בני יששכר זאגט אין רגל ישרה, די ענין פון כפרה, ווי אזוי איז נפש געלט, ווייל דמים תרתי משמע, א מענטש ארבעט פאר זיין געלט ליגט זיין בלוט אין זיין געלט, ממילא איז עס ממש ווי ער וואלט זיך אוועקגעגעבן. אבער דאס האט דאך נישט מיט א מחצית השקל צי נישט. ס'שטייט אין אברבנאל אז די אלע נדבות המשכן אלע ענייניים וואס איידן האבן מנדב געווען ביים משכן איז געווען פארשידענע מיני כלים פון אלע זאכן וואס שטייט אויסגערעכנט ביי נדבות המשכן, זהב כסף נחושת, ס'איז דא איין זאך וואס איידן האבן געקארגט און נישט געהאלטן ביים אוועקגעבן פון זיך פאר נדבות המשכן, געלט, זאגט ער כסף האט מען גענוצט פאר מטבעות פון געלט, כדי צו קויפן זאכן וואס זיי האבן געקויפט ווי חז"ל זאגן פון די אנדערע אומות איז דאס געווען שקלים - געלט, נא, געלט דארף מען האבן צו קענען איינקויפן, דאס האבן די איידן נישט געברענגט צו נדבות המשכן, מ'האט אבער געדארפט האבן כסף, האט די אייבערשטער געזאגט צו משה רבינו אז דו דארפסט דאך האבן כסף און דו וועסט דאך וועלן ציילן כלל ישראל, זאלן זיי ברענגען מחצית השקל. זאגט ער נאך א נקודה, מחצית השקל איז בקע לגלגולת, בקע איז א לשון ויבקע געשפאלטענע שקלים, האלבע שקלים, נישט א מטבע ווי די אנדערע מפרשים לערנען אז ס'איז געווען א מטבע פון א האלבע שקל, נאר געשפאלטענע שקלים.

מיט דעם קען מען פארשטיין, ס'איז דא א באזונדערע נקודה, אוועקגעבן געלט פון זיך איז זייער א שווערע זאך, אנדערע זאכן קען מען געבן, מ'זעהט איידן קומען אין ביהמ"ד אלעס העלפט צו, איינער ברענגט אמאהל דאס איינער ברענגט אמאהל יענץ, געלט איז די שווערסטע זאך פאר א מענטש אריסצונעמען פון טאש און געבן, בטבע א מענטש געבט עפעס נא וואס זאל מען טוהן ער וויל זיין געזיכערט, פארשידענע זאכן, מ'זעהט ס'קומט איידן מאכן חתונה דער וויל האבן א זכות אין דעם דער וויל האבן א זכות אין יענץ, פארשידענע זאכן איז דא, צו געבן פאר א גזבר געלט און זאגן גוט מ'דארף געלט מ'וועט געבן געלט, ס'איז אסאך שווערער ווי געבן אנדערע זאכן, אזוי ווי די אברבנאל זאגט.

די זיידע ז"ל זאגט ביי כתיבת ספר תורה איז די הלכה אז מ'קויפט א ספר תורה איז מען נישט יוצא, אז מ'איז מגיה איז מען יא יוצא, לכאורה איז דאך אסאך גרינגער מגיה צו זיין ווי צו קויפן, נאר אזוי ווי כח הנפעל בפועל אזוי איז כח הפועל בנפעל, וועז א מענטש טוט עפעס א פעולה האט ער פועל געווען אויף זיך א רושם, מאכט עס א רושם אויף זיך כתיבת ספר תורה שרייבט ער א ספר תורה, ביי מלך שטייט א מלך שרייבט דאך צוויי ספרי תורה, איינס איז מונח בבית גנזיו אוז איינס איז יוצא ונכנס עמו, יעדע איד וועז ער שרייבט א ספר תורה איז עס מונח בבית גנזיו וואס איז די בית גנזיו, איז דאס א פעולה, א פועל דמיוני וואס ער לייגט אריין ביי זיך אין הארץ אריין, ער לייגט אריין אין הארץ בבית גנזיו א ספר תורה, אז מ'טוט א פעולה, מ'שרייבט, אפילו אן הגהה, טוט מען א פעולה אוז ממילא איז מען פועל אז מ'לייגט אריין א ספר תורה ביי זיך אין הארץ, יעדע פעולה וואס א מענטש טוט טוט ער א פעולה וואס מאכט א רושם אויף זיך.

די זעלבע בחינה קען מען זאגן דא די גמרא זאגט אמר רבי אבהו די גמרא אין בבא בתרא דף י', רעדט דארט פון די געוואלדיגע שבח פון מצות צדקה, זאגט די גמרא אז משה רבינו האט געפרעגט דעם אייבערשטען במה תרום קרן ישראל, האט די אייבערשטער געענטפערט בכי תשא, אוז רש"י זאגט מיט די מצוה פון צדקה, שטייט אין רביד הזהב ברענגט ער א הקדמה די קאזניצע מגיד זאגט בדרך צחות, אבינו מלכינו הרם קרן ישראל עמך, זאגט ער כלל ישראל איז געגאנגען אין גלות כדי שיתוספו עליהם גרים ס'זאל צוקומען רווחים צו כלל ישראל, א מענטש לייגט אריין א אינווועסמענט אין א ביזנעס, ער פארלייט געלט אויף פראצענט, וויל ער דאך האבן ריוח אבער די קרן וויל ער דאך זיכער צוריקזהן, טאמער אבער ער איז מסופק צו ער וועט זעהן דעם קרן צוריק, איז ער מוחל דעם געשעפט, זאגט ער געב מיך צוריק די קרן אפילו איך וועל נישט האבן קיין ריוח. רבונו של עולם האסט געשיקט איידן אוז גלות אויף רווחים, ס'איז א ספק צו דו וועסט ארויסנעמען די קרן, הרם קרן ישראל עמך, טייטשט די רביד הזהב במה תרום קרן ישראל, בכי תשא את ראש, טייטשט ער על דרך ווי אזוי ווייסט מען, ס'איז נישט נאר אין די פריעדיגע זמנים, ס'איז אין אלע זמנים שייך, דעמאלס איז געווען ערב רב, ס'שטייט אין ספרים די ראפשיצער זיידע אין זרע קודש דערמאנט אויך ס'איז דא ערב רב היינט אויך, ערב רב מיינט נישט בן אחר בן

פון יענע ערב רב, זאגט ער קיינער ווייסט נישט צו ער איז פון ערב רב צו נישט, זאגט ער אויף זיין אופן אז דורך דעם וואס א איד ווייסט ביי זיך ווי ער האלט, לפקודיהם, ער ווייסט זיינע חסרונות, דורך דעם ווייסט ער צו ער איז פון ערב צו נישט, און דורך דעם ווייסט ער צו ער איז פון די קרן צו ס'איז א שאלה צו ער איז פון די ריוח בכלל.

כ'האב געקלערט מ'קען אפשר זאגן לענינינו, במה תרום קרן ישראל, ווי קען א איד וויסן צו ער איז פון די קרן, בכי תשא, אויב א איד געבט געלט, נעמט ארויס פון זיך און ער געבט אוועק געלט פאר א גיטע צוועק דעמאלס איז א סימן ס'מאכט א רושם אויף איהם, אז מ'שטיצט תורה, אז מ'שטיצט מקומות התורה, מאכט עס א רושם אויף דעם איד, ס'איז די כח הפועל בנפעל און הנפעל בפועל, דורך דעם וואס ער טוט און ער שטיצט תורה, דער פעולה פון ארויסנעמען געלט און געבן, שטיצן תורה, דער כח מאכט א רושם אויף די איד און דאס האלט איהם אז ער איז א חלק פונעם קרן, איז ער א חלק פון די קרן ישראל, הרם קרן ישראל עמך, דער איידן זענען די וואס זענען די עיקר די ריכטיגע קרן, און דאס פארזיכערט אז מ'זאל נישט זיין א חלק פון די ערב רב, דאס פארזיכערט אז די קינדער זאלן גיין בדרך השם און נישט נמשך ווערן נאך די חלק הערב רב, אויב די חיות פון א איד אויב פילט מען די צורך פון די געלט דער מחצית השקל צו קענען נעמען, קען זיין ווי דער אלשיך הקדוש זאגט אז מחצית השקל איז צו ווייזן אויף אחדות מיט אנדערע אידן, דער כח וואס א איד האט פון א מחצית, א האלבע דאללער קען מען נוצן אבער א געשפאלטענע דאללער קען מען נישט נוצן, א געשפאלטענע דאללער ווי די אברבנאל זאגט דארף מען אנקומען צו א צווייטן, ס'ווייסט ווי מאוחד מ'איז ווי געבינדן מ'איז מיט די זאך וואס מ'געט אויס די געלט פאר דעם.

משה רבינו איז געווען א בחינה פון נשמה שטייט אין ספרים כל כולו קודש, א בחינה פון א מלאך שטייט אין רמב"ם, משה רבינו האט נישט געקענט משיג זיין ווי אזוי איז שייך א ס'זאל זיין א גשמיות'דיגע זאך, אין הכי נמי א מענטש געבט אוועק פון זיך געלט אבער אלעס איז דאך בטל צו דעם אייבערשטען, ס'איז כל כולו רוחני אלעס, ווי אזוי קען א גשמיות'דיגע זאך ברענגען א כפרה פאר כלל ישראל, האט איהם די אייבערשטער געוויזן א מטבע של אש דוקא, ס'איז א מטבע און ס'איז של אש, ס'איז דא צוויי כוחות וואס זענען געבינדן, ס'איז מחצית ווייל ס'איז האלב איז דער כח גשמי און האלב איז דער כח רוחני, דער כח פון מטבע איז א לשון טבע, די אייבערשטער האט באשאפן א וועלט פון טבע, בראשית ברא אלקים - אלקים איז בגימטריא הטבע, די תכלית הבריאה איז דער גשמיות'דיגע כוחות וואס ס'איז דא אריינברענגען און רוחניות, אראפברענגען די אור השם ביז למטה דא אויף דער וועלט דינען דעם אייבערשטען מיט גשמיות, מיט אן אש קודש, א מטבע של אש, דאס גייט געבינדן אינאיינעם, דאס איז דער תכלית, משה רבינו'ס השגה אז געווען אין מדבר, מ'האט געגעסן מן, לא ניתנה תורה אלא לאוכלי המן, אבער כלל ישראל לדורות עולם איז א בחינה וואס מ'איז אין א גשמיות'דיגע מקום, אלע ברכות וואס דער אייבערשטער געבט איז רוחניות געבינדען מיט גשמיות, א איד'ס עבודה וואס א איד האט טאג טעגליך איז צו קענען אראפברענגען די אור השם למטה.

ס'שטייט אין זרע קודש רגל איז בגימטריא אור ה', ביז אראפ למטה, ביז'ן רגל די נידריגסטע מדרגות ברענגט מען אראפ דעם אור ה', מיט וואס, בכי תשא, דורך דעם וואס א איד איז מכיר אז געלט איז א הייליגע זאך, די רבי ר' מאיר פרעמישלאנער האט געטייטשט צרופה אמרתך מאוד ועבדך אהבה, דיין תורה איז ארומגעבינדן מיט געלט, מאוד איז בכל מאודך, ועבדך אהבה פארדעם האט דיין קנעכט ליב געלט, תורה דארף אנקומען צו געלט, אם אין קמח אין תורה, צו ס'איז אין די מעיל צו מ'געבט עס ביי מלוה מלכה, צו מ'טרעפט אנדערע אופנים עס צו געבן, אבער כדי צו מחזיק תורה זיין דארף זיין געלט, און געלט איז א הייליגע זאך אויב מ'ניצט עס אויף די ריכטיגע זאך.

די רבי ר' אלימלך זאגט אז געלט איז שורף אויב מ'ניצט עס נישט אויף די ריכטיגע זאך, אבער אויב מ'ניצט עס יא אויף די ריכטיגע זאך האט די רבי ר' מאיר פרעמישלאנער געזאגט איך האב געמאכט א וועג ביז צום הימל מיט גאלדענע רענדלעך, נישט ליגענדיג נאר שטייענדיג, דורך די כח הצדקה זיינע.

דער בחינה, דער נקודה, איז נוגע צו פארשטיין ווי אזוי א איד קען פועל'ן ישועות בפועל, מ'זאגט ביי שמונה עשרה מכלכל חיים בחסד מחיה מתים ברחמים רבים, די חוזה ברענגט, דאכט זיך פון רבי ר' מיכל זלאטשובער,

אז מ'וויל פועל'ן א ישועה שלא כדרך הטבע זאל מען טוהן עפעס שלא כדרך הטבע, מ'קען זאגן פשט מכלכל חיים, די אייבערשטער איז מכלכל חיים דורך די השפעה פון בחסד, אידן טוהן חסד איז עס ממשיך השפעות טובות, אבער טאמער דארף מען א ישועה וואס איז מחיה מתים, דעמאלס פאדערט זיך ברחמים רבים, דארף מען עפעס מער דארף מען זיין רחמים רבים. אין הכי נמי ס'איז טאקע א שוועכע זמן אין געלט, בעלי בתים באקלאגן זיך, ס'גייט שוועך, אבער כ'האב פארשטאנען פון אסאך, אסאך בעלי בתים האבן געזאגט זיי זענען נישט דא דער וואך, ס'איז א חאגע, וויקעישען איז א וויכטיגע זאך, מ'דארף זיך אפרועגן, ס'איז אלעס וויכטיג. די וואידיסלב'ע רב ז"ל האט געזאגט וואס ס'איז ביי יענעם א לוקסעס איז ביי מיר א צורך, ס'וועגדט זיך ווי אזוי מ'קוקט אויף א זאך צו ס'איז א צורך צו ס'איז א לוקסעס, אויב איז תורה א צורך איז עס נישט וויניגער צורך ווי א וויקעישען און ווי אנדערע זאכן וואס מ'טוט, אויב א איד פארשטייט נישט נאר שטיצן יענעמ'ס תורה, כי הם חיינו גייט ארויף אויף דער וואס איז מחזיק תורה, ס'געבט איהם חיות, און יעדער איד דארף ישועות, יעדער איד דארף אנקומען צו סייעתא דשמיא יעדן טאג בכל עת ובכל שעה, יעדע רגע איז מען אנגעווייזן אויף חסדי ה', ס'איז דא ניינים וואס בדרך כלל טראכטן מענטשען איך האב אנדערע מצוות, און יעדער האט זיינע מצוות וואס מ'טוט, ס'איז דא פארשידענע ניינים וואס ס'שטייט אין די תורה ברכות קלאר די ברכת ה', מחזיק זיין תורה, מחזיק זיין די כח פון נעמען נדחי ישראל, עס ווערט געברענגט אין זרע קודש אין די פרשיות פון בין המצרים אז דאס איז די גרעסטע עבודה בימינו אלה, איז די נדחי ישראל, די אלע אידן וואס דארפן התקרבות, צוזאמען נעמען די חלקי הקדושה אין גלות, איז פון די גרעסטע ניינים פארוואס מ'איז דא אין גלות.

א מענטש טראכט כ'האב נישט געהייסן דעם כולל אינגערמאן גיין אין כולל, ער קען גיין ארבעטען אזוי ווי מיר, ווען ער איז מחזק דעם כולל אינגערמאן איז ער זיך מחזק און ער האט א ברירה ער קען אריינגיין אין כולל אויך אזוי ווי דער אינגערמאן, ווייל פרנסה געבט דער אייבערשטער, נאר מ'דארף נאר טוהן ווייל דער אייבערשטער הייסט טוהן, ווייל דער תכלית הבריאה איז תורה, און אין הכי נמי עושה צדקה בכל עת - ער איז מפרנס אשתו ובניו, טוט ער א מצוה, און דאס איז דער תכלית, ער דארף טראכטן ער טוט דעם רצון ה', און אויב דער חשבון איז רצון ה' איז רצון ה' מחזק זיין תורה און מחזק זיין אין אלע ניינים וואס ס'איז רצון ה' וואס דער אייבערשטער וויל.

דער כח וואס א איד האט אין הימל איז לויט וויפיהל מ'גייט ארויס פון וועג צו טוהן פאר'ן רבונו של עולם, ס'האט מיר אמאהל געזאגט א איד, ער הערט אז מ'געבט צדקה ווערט מען געהאלפן, ער וועט געבן צוויי מאהל ח"י און יעצט וועט ער זעהן די ישועה, האב איך איהם גענטפערט לפי ערך, לויט וויפיהל פראצענט דו רעכנסט, וויפיהל ס'איז די אינוועסמענט אזוי פיהל וועסטו ארויסנעמען, א סטאק בראוקער געווען וועט די אינוועסט 36 דאללער אין די סטאקס אין וויפיהל יאהר רעכנסטו ס'וועט ווערן א מיליאן דאללער, אזוי פיהל וועסטו ארויסנעמען. ס'האט נישט דוקא מיט די כמות, ס'האט אבער מיט די איכות פון די מענטש אליין, די רצון טוב צו פארשטיין אז ווען איך טוה און איך שטיץ, איך געב אוועק פון מיר פאר יענעם פאר א צווייטען איד צו העלפן בגוף ובממון, איך טוה א פעולה צו העלפן מחזק זיין תורה, מחזק זיין א מקום קדוש, מחזק זיין אז אידישקייט וואס איז אויפן אלטען דרך אבותינו ורבותינו, וואס ברענגט אן השפעה אז קינדער און קינד'ס קינדער זאלן האבן שייכות, עפעס א נגיעה - מתי יגיעו מעשי למעשי אבות.

יעדעס יאהר טוישט זיך דער גאנצע מציאות און דער גאנצע מהות. די אמרי נועם האט געטייטשט דור הולך ודור בא, והארץ לעולם - פאר די וועלט זעהט אויס אז ס'איז עומדת, אבער אין אמת'ן איז די ארץ אויך נישט די זעלבע, ס'איז אויך פון די הולך, די מציאות ווערט יעדע יאהר א נייע מציאות, ס'איז א אנדערע מציאות אינגאנצען, ס'איז זייער שווער נישט משנה זיין, ווער רעדט דען נישט אויף א טעלעפאון און א סעלפאון, ווי לאנג וועט נאך זיין די וואס וועלן נאך נישט וועלן האבן א סעלפאון, אזוי ווי לאנג ס'האט געדויערט די וואס האבן נישט געוואלט האבן א טעלעפאון, און אזוי ווייטער, אין יעדע נושא, ס'איז שווער, עם כל זה אני ה' לא שניתי, די אייבערשטער טוישט זיך נישט, ס'איז די זעלבע באשעפער די זעלבע תורה, און אלע ניינים טוישן זיך נישט, די זעלבע כוחות וואס האבן געברענגט ישועות פאר הונדערט יאהר פאר צווי הונדער יאהר

פאר צוויי טויזענט יאהר צוריק קענען היינט אויך ברענגען. דביקות בתורה, אוועקגעבן פון זיך צדקה וחסד ברענגט די זעלבע ישועות ווי דעמאלס, די זעבלע מחצית השקל און די זעלבע כי תשא, במה תרום קרן ישראל איז געבעליבן די זעלבע, די תורה האט זיך גארנישט געטוישט.

דורך דעם וואס מ'טוט פאר אנדערע אידן, און מ'גייט ארויס פון וועג, אין אמת'ן וואס מ'טוט אין דעם מקום פון איין זייט האב איך נישט ליב צו רעדן ווייל איך קלער מ'וועט האלט'ן אז איך בין א נוגע בדבר, כ'האב נישט געזומען אליין רוב פון די ענייניים, די אייבערשטער האט אזוי געפירט יעדע זאך עקסטער האט די אייבערשטער געפירט די וועג, אבער בעצם בין איך נאר א שליח מצוה, און די אלע ענייניים וואס ס'איז קאסטן א געוואלד מיט געלט און א געוואלד מיט כח, נישט פערזענליך נאר פון מיר נאר פון אנדערע וואס לייגן אריין כח און מוח און פרובירן ארויסצוברענגען פירות.

דורך דעם וואס אידן שטעלן צו, איך פארשטיי אז ס'זיצן נישט אין דעם זאל גרויסע מליאנערען, אבער דורך דעם וואס יעדע איד ביי זיך פארשטייט די נושא און טראכט פון די נושא און טוט כפי יכולתו, בכוחו ובמאודו, בגוף ובממון, ברענגט עס אן השפעה אז אנדערע אידן, דורך דעם וואס די וואס פארשטייען יא טוהן וועט דאס מעורר זיין אז אנדערע וועט אריינקומען א רוח ממרום אז זיי וועלן פארשטיין או משיג זיין די תכלית און די תועלת וואס ווערט געטוהן נישט נאר פאר די וואס מ'טוט, און נישט נאר די וואס שטיצן די בני תורה און די וואס לערנען, נאר פאר זיך אליין די תכלית און תועלת פון דעם.

זאל די אייבערשטער אונז אלע בענטשען מ'זאל מיר זוכה זיין צו קענען טוהן רצונו יתברך, און קענען נוצן אלע גשמיות'דיגע ענייניים אויף וואס די רצון ה' איז, מ'זאל קענען זוכה זיין להגדיל תורה ולהאדירה, מ'זאל קענען מרבה זיין קדושה, מ'זאל קענען מקרב זיין אלע די וואס דארפן האבן קירוב, און דורך דעם ואיש את קדשיו לו יהיה, זאגט די ראפשיצע זיידע אז מ'איז מקדש אנדערע פועל'ט עס אויף זיך, ס'איז קלאר, ס'שטייט אין זרע קודש אז דורך דעם וואס ס'איז ניתוסף די ניצוצות הקדושות וואס מ'ברענגט צו, איז נישט אין כמות נאר א ריבוי נאר ס'איז אין איכות, יעדע נשמה, כ'האב עס דערמאנט אין כולל מ'לערנט, מ'איז משפיע אויף א צווייטע איד דער כח ברענגט א ריבוי אין קדושה, ס'איז נישט א ריבוי אין קדושה נאר פאר יענעם, נאר ס'איז א ריבוי פאר זיך אויך שטייט אין זרע קודש, דער איכות הקדושה דער דאוועגען זעהט אויס אנדערש און די לערנען זעהט אויס אנדערש און די מצוות זעהן אויס אנדערש, און די קינדער זעהן אויס אנדערש. זאל די אייבערשטער אונז אלע בענטשען מ'זאל מיר זוכה זיין צו זעהן דורות ישרים ומבורכים, מ'זאל האבן הצלחה און סייעתא דשמיא אין אלע ענייניים, און די אייבערשטער זאל אונז בענטשען, ס'פאדערט זיך דאך, אונז בעטן דאך אלץ וקרב פזורנו מבין הגוים ונפוצותינו כנס מירכתי ארץ, אונז ווייסן נישט וואס פעלט אויס, וויפיהל נאך ס'פעלט אויס, וויפיהל נאך שטיינער פעלט אויס צו בויען דורך תורה ומעשים טובים, וואס פעלט נאך אויס, אבער לאמיר האפן אז וויפיהל מ'האט געטוהן זאל די אייבערשטער משלים זיין און מ'זאל זוכה זיין צו די גואל צדק בביאת מלכא משיחא במהרה בימינו אמן. ■

ברוכים אנחנו

דברי שבח במעלת חצר קדשנו

שדרש הרה"ג ר' יוסף מייער שליט"א, ר"מ בישיבת מאור התורה

אצל מלוה מלכה ודינער השנתית, שנת תש"ע לפ"ק

א גוט וואך.

געווענליך ווען מ'רופט אויס א רעדנער צו רעדן, האט ער א גרויסען ריווח, עס האט א גרויסע מעלה, ער קען נוצן די פסוק וואס כמעט אלע רעדנער'ס נוצן, וועו זיי הייבן אן צו רעדן, און געווענליך האט עס עפעס א שייכות מיט די פרשה.

אין די היינטיגע פרשה האבן מיר די פסוק וואס מ'דארף געווענליך אנהייבן, "לא איש דברים אנכי", משה רבינו האט געזאגט אז ער קען נישט גיין ארויסנעמען די אידן פון מצרים, לא איש דברים אנכי. ס'איז דא אסאך פשטים פארוואס דער אויבערשטער האט געמאכט אז משה רבינו זאל נישט זיין א איש דברים. איך האב געהערט א דרשת הר"ן וואס ווערט געברענגט אין אגרא דפרקא, אז אויב משה רבינו וואלט געווען א שיינע רעדנער, וועו דער אויבערשטער האט געשיקט משה רבינו צורעדן צו די אידן אז זיי זאלען מקבל זיין די תורה, וואלט ער געקענט מיט זיין שיינע וועג צולייגען און מסביר זיין, ער וואלט געמאכט אזא אחיזת עינים זיי זאלן מקבל זיין די תורה, און שפעטער ס'גייט אדורך א שטיק צייט, וועט מען זיך געבן א כאפ אז ס'איז נישט וויאזוי מען האט געהערט, [מ'וועט זאגען] אפשר האט ער צוגעלייגט אסאך, ער האט צוגערעדט, אא"וו, האט דער אויבערשטער געמאכט אז ער זאל זיין נישט א איש דברים, טאקע אויף אזא אופן ער זאל רעדן נישט אזוי קלאר, און נישט אזוי גוט, ער זאל נאר זאגן פונקטליך וואס דער אויבערשטער געט איהם איבער צו זאגן, אזוי זאל ער עס איבערזאגן פאר די אידן, דעמאלטס וועט עס זיין א ריכטיגע קבלת התורה.

איך בין נישט געקומען דא צו זיין די רעדנער, נאר היות איך דריי מיך אסאך אין דעם פלאץ, אין שענדישוב, און איך זעה פון די נאנט, אין אלע סארט צייטן פון די יאר האב איך שוין צוגעזעהן וואס טוט זיך דארט, וויל איך נאר זאגן דברים כהוויתן וואס טוט זיך אין די קהלה און בית המדרש וואס איך זעה, און מען זאל דן זיין ביי דעם.

מען איז זיך צוזאמגעקומען צו א מלוה מלכה פון קהל זרע קודש שענדישוב, וואס איז דאס די קהלה, פאר וועהם איז עס, די באווסטע רמב"ן סוף פרשת בא, זאגט אז די תכלית פון די גאנצע באשעפעניש איז געווען, שנאמין באלוקינו, די גאנצע זאך וואס

דער אויבערשטער האט פון די תחתונים, איז מען זאל קענען דעם באשעפער, און מען זאל אנערקענען אין איהם, מען זאל אים לויבן, די כוונת התרוממות הקול בתפלה די כוונה פון בתי כנסיות איז, בזכות תפלת הרבים, אז ס'זאל זיין א פלאץ מענטשן זאלן זיך צוזאמנעמען און דאנקען דעם אויבערשטער, און אנערקענען אין דער אויבערשטער, דאס איז די כוונה וואס מען קומט זיך צוזאם צו דאוונען. דער אמת איז אז אמאל מ'גייט אין בית המדרש, האט מען א ספק אויב ס'זעהט אויס אז ס'קומט ארויס די קידוש השם פון זאגן פאר'ן באשעפער "בריותך אנחנו".

ס'פאדערט זיך פאר דעם אז מען זאל האבן די כוחות זיך אויפצוהייבן אביסל העכער פון די הבלי העולם, אביסל העכער פון די טאג טעגליכע לעבן, אז מען זאל קענען אריינלייגן די קאפ זיך צוזאמנעמן און דאנקן דעם אויבערשטן און זאגן "בריותיך אנחנו".

איך מיין אז ס'דארף צו זיין ביי דעם א צירוף, סיי מען זאל האבן א ריכטיגע התעוררות התלהבות א ריכטיגע קאך פארן באשעפער, צוזאמען מיט עבדו את ה' בשמחה עבודת השם אן שמחה האט דאך די טענה פון תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב.

איך וויל זאגן, פון וויפיל איך האב געזעהן ביי אונז אין בית המדרש, אלעס וואס גייט פאר די קייליכעגע יאר, איז איין זאך, ס'קומט ארויס פון יעדע מעמד, יעדע מאל וואס איך בין דארט, קומט ארויס די געפיהל פון זאגן פאר'ן באשעפער "בריותך אנחנו" פון זיך הייבן העכער די הבלי העולם צו האבן די ריכטיגע התעוררות פאר'ן באשעפער.

צי ס'איז די טישן יעדע וואך פרייטיג צונאכטס - יא אין פלעטבוש איז דא א טיש יעדע וואך, - צו ס'איז אנדערע צייטן, א חול המועד טיש, א ל"ג בעומר טיש, א יאהרצייט טיש.

איך מוז זאגן, איך בין אריינגעקומען הושענא רבה צום טיש, איך האב געמיינט אז איך קום אריין פאר אביסל, אבער ס'האט זיך נישט געוואלט ארויס גיין, אזא סארט התעוררות, אזא סארט געשמאק, אזא מין דערהויבנקייט.

דוד המלך זאגט אין תהלים צמאה לך נפשי כמה לך בשרי, ס'איז באוואוסט די ווארט פון פריערדיגע, רש"י זאגט אויף די ווארט כמה לך בשרי אין לו דמיון, פשוט מיינט עס, ס'איז נישט דא קיין דמיון צו די ווארט "כמה", האבן פריערדיגע געטיישטש, אין לו דמיון צו די גליסטעניש, מען קען נישט מסביר זיין די גליסטעניש צום באשעפער וואס קומט ארויס ווען מען האט די ריכטגע התלהבות, ווען מען זינגט א ניגון צוזאמען, מען טאנצט צוזאמען, ווען מען הערט א תורה פון רבי'ן זאל זיין געזונט, צו ס'איז די חלק החיזוק, די חלק המוסר, ס'גייט אריין אין די טיפעניש פון הארץ.

און די זעלבע זאך איז די דאוענען אין דעהם בית המדרש, ווי די רמב"ן זאגט, די ריכטיגע התרוממות הקול בתפלה, די נעימות'דיגע ווארימע דאוענען, צו ס'איז א יו"ט, צו ס'איז יום כיפור, צו ס'איז א פשוטע שבת, ווען מען הייבט אן צו זינגן די האל הפותח און מען הייבט אן צו פילן א דערהויבענקייט און כל שכן די עבודת הנענועים סוכות.

אויף תפלה זאגן דאך די חז"ל דברים העומדים ברומו של עולם, האב איך געזעהן געברענגט, דברים העומדים די דאוענען איז א זאך וואס הייבט דער מענטש, דאס איז דער געפיל וואס מען האט אין די בית המדרש.

צו ס'איז א באגעגעניש מיטן רבין שליט"א, איך ווייס נישט אויב איינער ווייסט אמאל אז ער איז צוגעגאנגן, און די רבי האט נישט געהאט צוצולייגן א גוט ווארט, צו א געשמאקע באטעמ'טע ווארט, צו ס'איז פשט רמז דרוש סוד. איך האב פונקט לעצטענס געהאט א פאל, איך האב געמוזט מזכיר זיין א חולה, און ס'איז געווען וירא בסבלותם, רש"י אין די פרשה זאגט, נתן עיניו ולבו להיות דואג ומיצר עליהם, זיך אריינלייגן אין יענעם'ס

צרה. נאכן אויסהערן כל פרט ופרט האט ער אנגעהויבן א מהלך, און אנגעוואונטשן, אנפאנג האב איך נאך פארשטאנען, און שפעטער איז געווען שווערער צו פארשטיין, אבער די געשמאק און די ווארימקייט, באגלייט אסאך שפעטער פון ווען מען גייט אוועק און מען גייט ארויס, אלעס איז א צד השוה, איין צד השוה, ווי די רמב"ן זאגט אז דאס איז א מקום וואס דער געפיהל איז זאגן פארן באשעפער, "בריותך אנחנו" זיך הייבן העכער אין די וועלט, העכער פון די גשמיות פון די וועלט, און האבן א געפיל פון לעבן א העכערן לעבן אין באשעפער.

דער אמת איז פארוועהם איז געמאכט געווארן די בית המדרש, פארוועם שטעלט מען צו דא, דער אמת איז אז יעדע מאל וואס איך קום אריין טרעף איך אנדערע מענטשן, דאס איז א פלאץ געמאכט פאר יעדן איינעם, אלע סארטן מענטשן, צו ס'איז חסידישע בחורים וואס קומען פאר א ליל שישי שיעור אין סידורו של שבת, צו מירער בחורים וואס קומען רעדן און הערן חיזוק, צו ס'איז ליטווישע, ספרדישע, אלע סארטן טרעפן זיך דאס פלאץ דארטן.

א עיקר וואס מען דארף צולייגן, איך האב היינט געזעהן אין א ספר ברכת משה פון די ראש הישבה פון סערט וויזניץ, שטייט דארט וידבר אלקים את כל הדברים האלה, זאגט די מכילתא ר' ישמעאל זאגט שהיו אומרים על הן הן ועל לאו לאו, ר' עקיבא זאגט שהיו אומרים על הן הן ועל לאו הן, איז ער מסביר וואס איז די חילוק, ביידע מיינען אז מען האט מקבל געווען וואס מען האט געזאגט, זאגט ער הן גייט ארויף אויף די מענשטן וואס זענען גרייט און זוכן מקבל צו זיין, און לאו גייט ארויף אויף די מענטשן וואס ס'איז נאך שוועד פאר זיי מקבל צו זיין, זיי ווילן נאך לאו. ר' עקיבא זאגט שהיו אומרים על הן הן, פאר דיר האט מען צוגעבן, ועל לאו פאר די וואס ווילן נישט, האט מען אויך געזאגט הן, בנעימות דברים, זאגט ער דארטן, האט מען געוואוסט וויאזוי צו רעדן צו מענטשן, וואס זאגן לאו, וויאזוי זיי מקרב צו זיין צו אידישקייט.

איינמאל זעה איך אין בית המדרש א מענטש מיט לאנגע פיאות, האב איך געפרעגט ווער דאס איז, האט מען מיר געזאגט אז ביז אפאר וואכן צוריק איז זיין האר אויך געווען אזוי לאנג.

א אנדערע מאל זעה איך א עלטערע בחור וואס דאוונט דארט, ער האט א אפמאך מיט די רבי, אז ער זאל האלטן שמירת שבת, און די רבי וועט דאוונען פאר איהם פאר א שידוך.

דאס איז א פלאץ פאר יעדער מענטש, פון ווי ער קומט נאר, האט א מקום אין די פלאץ, צו טרעפן אין די פלאץ די ריכטיגע געפיל פון "בריותך אנחנו".

אשרינו וואויל פאר די וואס זענען זיך צוזאמגעקומען דא, צו זיין אחים לדעה, צוצוהעלפן אזא פלאץ, מחזק זיין אזא פלאץ, מענשטן קענען מיינען אז אויב ס'פעלט, וואס גייט מיך אן וויפיל ס'פעלט, איז דא גרויסע עלעקטריק בילס, איז דא גרויסע געז בילס, איז נישט דא גענוג געלט, אבער אויב ס'איז טאקע אזא געהויבענע פלאץ, ס'איז דא די ריכטיגע התלהבות, ס'איז דא די ריכטיעגע שמחה, שפיהרט מען נישט די צער פארוואס דארף מען געבן, אפשר פאלט אוועק די געפיל פון געבן, איז ריכטיג מסיים צו זיין מיט א מאור ושמש די וואך אין די פרשה, דער אויבערשטער האט געזאגט צו משה רבינו, ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים ואת צעקתם שמעתי מפני נוגשיו, ואת מכאוביו, זאגט דער מאור ושמש, דער אויבערשטער האט געזאגט ראה ראיתי את עני עמי במצרים, איך האב געזעהן די צרות פון די אידן אין מצרים, איך זעה וואס פארא שווערigקייטן זיי האבן, ואת צעקתם שמעתי, צעקתם גייט ארויף אויף די שרייען צום באשעפער, ואת צעקתם שמעתי, איך הער דאס שרייען, די עבודת השמים מפני נוגשיו, אזוי ווי פאר מען האט זיי געפייניגט, פאר מען האט זיי געפייניגט האבן זיי געהאט

הרחבת הדעת, און יעצט זעט אויס האבן זיי אויך הרחבת הדעת, איך הער די זעלבע גשריי און עבודת השם, אבער זאגט דער אויבערשער, כי ידעתי את מכאוביו, איך ווייס יא די ווייטונגען, איך ווייס יא זייער צרות, זאגט דער מאור ושמש אז דער מענטש וואס האט די צרות, ער קען שפירן אז ער איז דעהויבן, ער קען שפירן איך דיהן דער אויבערשטער, ס'גייט מיר נישט אן די צרות, איך פיל באמת נישט די שווערקייט, אבער דער אויבערשטער זאגט איך ווייס את מכאוביו, און איך ווייס וואס טוט זיך ביי יענעם, און איך ווייס וויפיל ער וואלט געקענט דינען וועו ער האט וועו נישט די צרות, אויף דעם זאגט דער אויבערשטער פאר משה רבינו, להעלותו לארץ זבת חלב ודבש, איך וועל זיי ארויפברענגן צו א ארץ זבת חלב ודבש, איך גיי זיי געבן הרחבה, איך גיי זיי געבן הרחבת הדעת וועלען זיי קענען ריכטיג דינען מיט די הרחבת הדעת, וואס זיי ווייסן אפילו נישט אז ספעלט זיי, אז זיי זאלען קענען נאך בעסער דינען דער אויבערשטער.

דאס זעלבע קען מען דא צושטעלען, למעשה וועו מען קומט אריין צו א דאוענען, מען קומט אריין צו א טיש, ס'זעהט אויס אז ס'גייט גוט, ס'פעהלט גארנישט, ס'זעהט אויס ווי אלעס איז אויסגעצאלט, ס'איז ווארעם אין די ווינטער, ס'איז קיל אין די זומער, מען קארגט נישט מען שפארט נישט.

איך האב געהערט פון איינעם וואס געדענקט יארן צוריק, יענער איז געווען א אינגל פון אכט ניין יאר, ער איז געווען מיט די רבי זאל זיין געזונט אין די קאנטרי, און ער האט מיר געזאגט, ס'ליגט מיר נאך אין די ביינער די שיר השירים די זיסע שיר השירים וואס איך פלעג הערן פון איהם

די שכנים זאגן די יום השישי די קידוש האט בוקע רקיעים געווען דעמאלטס פונקט ווי היינט, אלעס פירט זיך מיט די זעלבע געהויבענקייט. אבער ידעתי את מכאוביו, רבותי מען איז געקומען, יעדער ווייסט וואס היינטיגע צייטן ברענגן, ווי שווער ס'איז אויסצוהאלטן אזא פלאץ מיט די אלע פראדזעקטען, מיט אלע זאכן וואס ס'איז דא, ווי ריכטיג און וויכטיג איז פאר יעדער איינער וואס איז זיך דא צוזאמגעקומען ארויסצוהעלפן פאר די הייליגע מקום וואס ווערט דארט נתקדש שם שמים.

רבותי איך האב נאר געוואלט צולייגן א קליינגקייט ,ס'איז נישט א זאך וואס איך זעה מיט די אייגענע אויגן, ס'איז א זאך וואס איך האב געהערט. די כולל וואס פירט זיך מיט אזא פעסטקייט פון אינגעלייט בני תורה וואס קומען זיך צוזאם און הארעווען על התורה ועל העבודה, ס'איז ממש א קידוש השם צוצוקוקן, די ווייניג מאל וואס איך האב עס געזעהן אבער, דאס ביסל, איז נאר נאך א חלק צו די הייליגע קייט אין עבודת השם פון "בריותך אנחנו" וואס קומט ארויס פון די הייליגע פלאץ דעם מקום קדוש.

זאל דער אויבערשטער טאקע העלפן פאר יעדער וואס איז זיך משתתף, זאל טאקע זוכה זיין צו די ברכה וואס די פסוק וואונטשט אונז, עץ חיים היא למחזיקים בה, און דער רבי זאל קענען ווייטער פירן די עדה על מי מנוחות און אונז אקעגן פירן משיח צדקינו במהרה בימינו אמן. ▪

מרן רביה"ק מראפשיץ זי"ע

מרן רביה"ק מהר"י ממעלין זי"ע

דער עדשטער רב זי"ע מרן רביה"ק מהר"א

דער פריערדיגע רב זי"ע מרן רביה"ק מהר"ט

דער רבי זי"ע מרן רביה"ק מהר"ד

הגה"צ מהר"ם זצ"ל

כ"ק עט"ר מרן אדמו"ר שליט"א

ויעש להם בתים

בית ראפשיץ-מעליץ-שענדישוב

די הייליגע תורה זאגט "ויהי כי יראו המיילדות את האלקים ויעש להם בתים" און חז"ל ערקלערן עס "בתי כהונה ולויה ומלכות" (סוטה יא: ומובא בפירש"י). די תורה הקדושה איז נצחיות און אזוי אויך די מושג פון "בתי כהונה ולויה ומלכות", עס איז פארהאן ביי אידן "בתי כהונה און בתי לויה און בתי מלכות", מאן מלכי רבנן, מלאכים און מלכים זענען געווען די הייליגע שרי התורה והיראה ביי כלל ישראל, בתי כהונה ועבודת ה', בתי לויה ודביקות בה', בתי מלכות פון תורה ועבודה בקדושה וטהרה, כהונה איז א ירושה מדור לדור, לויה איז א ירושה מדור לדור, מלכות איז אויך א ירושה מדור לדור, אבער תורה איז נישט, נאר יעדער איינער קען זוכה זיין דערצו, מיט דעם אלעם איז אבער תורה מחזרת על אכסניא שלה, און חז"ל זאגען כל שהוא ובנו ובן בנו ת"ח אין התורה פוסקת מזרעו, און אזוי אויך פסק'נט דער הייליגער רמב"ם אז א יעדער שרה וואס דאס רעכנט אריין רבנות וואס איז דאך א חלק פון כתר תורה, מיט דעם אלעם איז בנו קודם, און מען לערנט דאס ארויס פון מלכות, פון דעם פארשטייען מיר די געוואלדיגע הערצה וואס כלל ישראל האט געהאט צו די בתי מלכות פון תורה ויראה, ובפרט ווי חסידישע אידן אין אלע דורות האבען מכיר טוב געווען פאר די הייליגע גרויסע מאורות צדיקי הדורות וואס האבען מטהר און מזכך געווען דעם אויר, און בזכותם אנו חיים וקיימים.

ספר
זרע קודש
הכולל כד׳ מאת הרב הקדוש איש אלקים
מופת הדור רבינו נפתלי צבי הורוויץ
נבנים מראפשיץ ז׳
חלק ראשון
על חמשה חומשי תורה
לעמברג
שנת תרכ״ח לפ״ק
סונא לניס״ד
ע״י מי אשר שמראם מי מצלמרטף
ומי אדני זאב מאלאטע כני
Sera Kôdesch
Lemberg Druck u. Verlag von U. W. Salat. 1868.
Nachdruck wird Vorbehalten

שער בלאט פונ'ם דפוס ראשון

דער הייליגער ראפשיצער רב זי"ע טייטשט דעם פסוק אין פרשת נח, צדיק תמים הי' בדורותיו, אז צדיקים זענען מיט זייער געוואלדיגע הייליגע עבודה, מקדש זייער אלע שפעטערדיגע דורות וואס זענען נכלל אין זיי, און ער האט אמאל אליין געזאגט אויף זיינע סיגופים פון גלגול שלג, אז ער אליין דארף עס טאקע נישט, אבער ער טוהט עס פאר זיינע שפעטערדיגע דורות, און ווי עס

כתב יד קדשו של ספה"ק זרע יעקב,
ממרן רביה"ק מהר"י מ'מעלין זי"ע,
שי"ל ע"י כ"ק האדמו"ר מבאבוב שליט"א

איז באקאנט אז זיין זיידע, גאון ישראל וקדושו ומנהיג דורו רבי איציקעל האמבורגער זי"ע האט געזאגט אז ער האט געפאסט פיר הונדערט תעניתים אז עס זאלען ארויסקומען פון פיר הונדערט יוצאי חלציו רבנים שרי התורה והיראה.

דעריבער האט מען געזעהן דעם פענאמענעם ביי אסאך בתי צדיקים, ווי די צדיקים זרע קודש זענען געבוירען אין דער הייער מיט געוואלדיגע השגות ומדרגות אין עבודת ה', האבענדיג בירושה פון אבותיהם הקדושים די הזדככות און התרוממות. דער כח מדת המלכות וכח ההנהגה איז געווען א זאך וואס איז געלעגען אין זייער מהות, די פריערדיגע צדיקים האבען געדינט דעם אייבערשטען מיט אזא פייער אז עס איז געבליבען ביי זיי אן אייגענשאפט צו מעמיד זיין בתי כהונה לוייה און מלכות, דור אחרי דור. ווי מיר זעען אויך אין די ווערטער פון חז"ל אויף די פסוק "זה א-לי ואנוהו, אלקי אבי וארוממנהו" זאגן חז"ל "לא אני תחלת הקדושה אלא מושרשת ומוחזקת הוא לי הקדושה ואלקותו עלי מאבותי", קדושה און געטליכקייט, אלוקות און הויכקייט ליגט מושרש ומוחזק אין די בלוט פון די בני משפחת המלוכה וועלכע באשיינען כלל ישראל דור אחר דור.

איינע פון די גאר אויסדערוועלטע משפחות המלוכה, הנהגת ישראל און השפעת קדושה אויף אידן, איז די הייליגע משפחה לבית ראפשיץ, א משפחה וואס איז ארומגענומען מיט גדולים קדושים וטהורים פון דורי דורות ארויף, און וואס האט באלאכטן טויזנטער אידישע הערצער און באשיינט יהדות גאליציע-פוילן-אונגארן פאר הונדערטער יארן, און דורך די מערערע הויפן און צווייגלעך לגזע המלוכה האט זי געשפילט א צענטראלע ראלע אין חסידישן לעבן אין אייראפע.

די ראפשיצער דינאסטיע האט זיך אנגעהויבן ביים גרויסן ראפשיצער רב, דער יחיד בדורו בחכמה אלקית, מרן רבינו הגדול הקדוש והנורא רבי נפתלי צבי מראפשיץ זי"ע בעל זרע קודש, וועלכער איז אליין געווען ממשפחת המלוכה, מגדולי היחסנים בדורו, א זון פון הגאון הקדוש רבי מנחם מענדל מלינסק זצ"ל און אייניקל פון דעם גרויסן רבן של ישראל רבי איציקל האמבורגער זצ"ל דער רב ומנהיג פון די שלש קהלות הגדולות בישראל "אה"ו" אלטונא, האמבורג, וואנזבעק און ראש וועד ארבע ארצות. ומגזע אראלים ותרשישים שרפי מעלה דור אחרי דור.

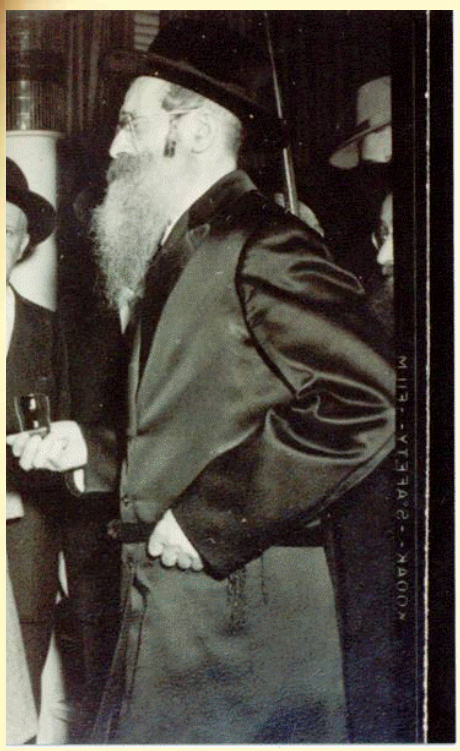
דער פריערדיגען רב
מרן רביה"ק רבי טובי' זי"ע

די שושלת פון בני הרה"ק מראפשיץ זיע"א איז א גאר וואונדערבארע, איבערלאזנדיג נאך זיך קינדער מלכי ישראל ומנהיגיה, עיני העדה וראשי כלל ישראל, גדולי ומאורי הדור, אזעלכע גרויסע באקאנטע און הייליגע צדיקים חתנו הגדול הרבי רבי אשר'ל ראפשיצער, בנו הגדול הרבי רבי יעקב'לע מעליצער, הרבי רבי אברהם חיים לינסקער, הרבי רבי אליעזר'ל דזיקובער, און די אנדערע צדיקים וחכמי ישראל זכותם יגן עלינו.

די אלע הייליגע קינדער האבן ווייטער

מרן רביה"ק מראפשיץ זי"ע
מרן רביה"ק מהר"י ממעלין זי"ע
דער ערשטער רב זי"ע מרן רביה"ק מהר"א
דער פריערדיגע רב זי"ע מרן רביה"ק מהר"ט
דער רבי זי"ע מרן רביה"ק מהר"ד
הגה"צ מהר"ם זצ"ל
כ"ק עט"ר מרן אדמו"ר שליט"א

געצויגן די גאלדענע קייט מיט גאר גרויסע קינדער, צדיקים וגדולי ישראל וועלכע האבן ווייטער מנהיג געווען כלל ישראל דור אחרי דור. ביז צום קריג זענען א גרויסע פראצענט פון די חצרות הצדיקים בפרט אין מערב גאליציא, געווען ממשיכי דרך ובני מלכים לבית ראפשיץ.

דער רבי, מרן רביה"ק רבי ישראל דוד זי"ע

פון די גאר הייליגע חצרות לבית ראפשיץ ציילט זיך בית מעליץ, ווי דער עלסטער זון פון הייליגן ראפשיצער רב, דער גרויסער שרף אלקי רבי יעקב מ'מעליץ זי"ע האט באלאכטן די וועלט קודם אין די שטאט קאלבוסוב און שפעטער אין די שטאט מעליץ. די ראפשיץ-מעליצער דינאסטיע האט זיך צוטיילט וויטער ביי זיינע הייליגע קינדער, און איינע פון די גאר דערהויבענע חצרות בית צדיקים וואס האט ממשיך געווען וויטער איז געווען בית שענדישוב, זיין זוהן דעם גרויסן צדיק וקדוש ומפורסם דער ערשטער רב מרן רבינו אברהם מ'שענדישוב זי"ע, ובניו אחריו, ובתוכם ממלא מקומו דער פריערדיגען רב רבינו הקדוש רבי טוביה'לע זי"ע ובניו אחריו, ובתוכם ממלא מקום בית שענדישוב רבינו הקדוש רבי ישראל דוד זי"ע, וועלכע זענען געווען גרויסע צדיקים, רועי נאמן בישראל און פראכטפולע ממשיכים לבית ראפשיץ. בנו הגדול פון דעם רבי'ן זכרונו לברכה איז געווען הגה"צ אדמו"ר מהר"ם משאץ שענדישוב זצ"ל, און די הייליגע גזע קודש וועלט ווייטער אנגעפירט עד ימינו אלה דורך בנו כ"ק מרן אדומו"ר שליט"א, וואס איז עומד בנשיאות די חצר הקודש וואס שטייט ברב פאר והדר, לשם ולתפארת בשלשת עמודי העולם. זכות שרפי מעלה אלו יעמדו ויגינו על כל הדבקים בצל הקודש ונאחזים בענפי האילן הגדול, זכותם יגן עלינו!

מיר וועלן אנהייבן באשרייבן שטריכען ענינים און כלליות'דיגע תולדותיהם של צדיקים איבער די צדיקים ואנשי קודש לבית ראפשיץ-מעליץ-שענדישוב.

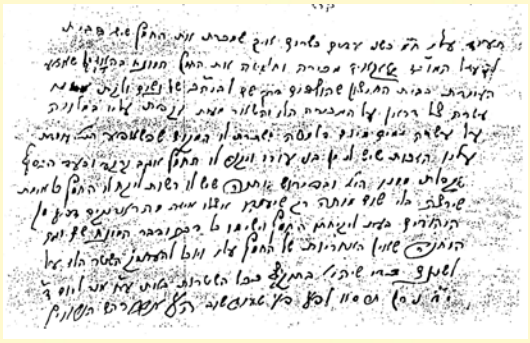
פארשטייט זיך אז די באשרייבונג איז נאר טיילווייז און וויט פון שלימות, נישט בלויז וויל עס איז נישט שייך צו האבן אפילו איין הבנה אין די צדיקים, נאר אויך וויל די געשריבענע ווערק קען נישט ארויס ברענגען אין רעאלעטעט דאס אמת'דיגע גדלות און קדושה, זייער עבודת ה' במסירת נפש עלי אדמות, אפילו וועלן די דאקומענטירטע ווערק איבער די צדיקים זאל זיין ריזיג, איז אבער אומעגליך צו טראכטן פון מקיף זיין זייער גדלות, מיר קענען בלויז א קוק טון אויף זיי בכלליות און כאפן א בליק אויף זייערע הויפט לעבנס-שטריכן.

"אחד היה אברהם"...

מרן רבינו הקדוש רבי אברהם משענדישוב זי"ע

דער הייליגער ערשטער רב מרן מהר"א זי"ע איז געבוירען אין יאהר תרפ"ג צו זיין הייליגען גרויסען טאטע'ן מרן רבינו הקדוש רבי יעקב ממעליץ זי"ע, און איז די ערשטע פאר יאר פון זיין לעבען אויפגעצויגען געווארען אין דעם גרויסען הייליגען שטוב פון זיין זיידען דער הייליגער ראפשיצער רב זי"ע ביז צו זיין הסתלקות י"א אייר תרפ"ז.

דער הייליגער ערשטער רב מרן מהר"א זי"ע האט נאך זוכה געווען אז זיין זיידע דער הייליגע ראפשיצער רב זי"ע האט איהם געמומען אויף זיין שויס, און ער האט געדענקט דעם גרויסען זיידען זיינעם עד זקנה ושיבה.

כתב יד קדשו פונ'ם ערשטען רב זי"ע

בערך א יאר נאך זיין בר מצוה איז ער געגאנגען אונטער די חופה מיט די טאכטער פון הרה"ח רבי מנחם מענדל ווייסבערגער זצ"ל מדוקלא, און געעסטן קעסט דארט צוזאמען מיט ריעו ועמיתו דער באקאנטער קרייזער רב הגה"ק רבי אהרן מצאנז זי"ע בנו וממלא מקומו פון הייליגען בעל דברי חיים מצאנז זי"ע, וואס איז געווען א איידעם ביי א קרוב משפחה אויך לבית וויינבערגער אין דוקלא, עס איז ליידער נישט געווען קיין קשר עולמית, און די הייליגער ערשטער רב זי"ע איז שפעטער בהמלצת רבו געווארען א איידעם ביי רבי שמואל הכהן זצ"ל, אן איידעם פונעם שר התורה הגה"ק רבי זאב וואלף פרענקיל דער בעל משיב כהלכה זי"ע, א אייניקיל פון הייליגען רבי רבי שמעלקי פון ניקעלשבורג זי"ע, וואס האט אפילו לעת זקנותו זיך מכניע געווען צו הרה"ק הרבי ר' הירש מרימונוב זי"ע, כאטש ער האט זיך נאך מסתופף געווען בצלם הקדושים פון דער הייליגע רבי רבי מענדילע מרומענוב זי"ע און הייליגען חוזה דער רבי פון לובלין זי"ע, און דארט אין רימונוב ווי דער הייליגער ערשטער רב זי"ע האט זיך מסתופף געווען איז געשלאסען געווארען דעם שידוך, וואס פון דעם הייליגען שידוך זענען ארויסגעקומען די זרע קודש צדיקים וקדושים לבית שענדישוב זי"ע.

אויסער וואס ער האט מקבל געווען תורה והדרכה בדרך החסידות ביראה טהורה פון אביו הקדוש והטהור דער הייליגער רבי ר' יעקב'לע מעליצער זי"ע בחיים חיותו אין די יונגע יאהרען, האט ער נאך דעם טאטע'ן זיינעם'ס הסתלקות מסתופף געווען בצלו הקדוש פון זיין הייליגען פעטער וואס האט עם געמומען אונטער זיינע פליגלען ווי א אייגען קינד, הרה"ק הרבי ר' אליעזר'ל מדזיקוב זי"ע.

אזוי אויך האט ער זיך מדבק געווען אין איינע פון די גרעסטע צדיקים וקדושים בדורו דער עובד ה' מפורסם בקדושה ובטהרה, ועמוד החסד בדורו, דער הייליגער רבי ר' הירש רימונובער זי"ע

בית המדרש פון דער ר"ר הירש מרימנוב זי"ע

וואס האט נאך די פטירה פון זיין הייליגען רבי'ן דער רבי ר' מענדל'ע מרימונוב זי"ע, זיך קובע מקום געווען אין ראפשיץ און מקבל מרות געווען פון הייליגען ראפשיצער רב זי"ע און נישט געווואלט אליין פיהרען ביז צו די הסתלקות פון ראפשיצער רב זי"ע.

אלס גאר יונגעמאן האט שוין זיין פעטער הרה"ק הרבי ר' אליעזר'ל דזיקובער זי"ע עם שטארק מפציר געווען אנצונעמען א רבנות שטעלע, ער האט דאס אבער שטענדיג אפגעזאגט, נישט וועלען נהנה זיין מכתרה של תורה, און געווואלט ווייטער נהנה זיין מיגיע כפו, פון דעם "גיט", וואס ער האט באקומען אלס נדן פון זיין רייכען שוועי, אבער עס האט זייער ווי געטוהן פאר זיין פעטער הרה"ק מדזיקוב זי"ע, וויסענדיג אז די וועלט וואלט אויף אן דארף עם האבען אלס מנהיג ישראל און מורה דרך און ווי עס פאסט זיך פאר א זוהן פון אזא גרויסע'ן טאטען און אייניקעל פון אזא זיידען, האט ער עם בשעת א באזוך אין "גיט" אמאל אנגעווינטשען א פארקערטע ברכה ווי הצלחה אין דעם "גיט", וואס איז

מקויים געווארען, זעהנדיג אז עס איז נישט דא קיין ברירה, איז ער צוגעפארען צום פעטער, און זיך אונטער געגעבען.

דער פעטער זיינע דער דזיקובער רב זי"ע האט עם געזאגט אז יעצט ממש זענען געווען ביי עם די טובי הקהל פון קהלה קדושה שענדישוב ווי עס האבען משמש געווען ברבנות גדולי עולם, א שטאט וואס איז סמוך ונראה קיין ראפשיץ, און זיי זוכען יעצט א רב ומנהיג, און עס איז זייער פאסיג אז אזא אדם השלם ואיש צדיק וישר און גאון עצום זאל משמש זיין דארט ברבנות, דער ערשטער רב זי"ע האט בלית ברירה דאס אנגענומען, אבער גלייכצייטיג מיט א שטארקייט אוועקגעשטעלט דעם געשטעל פון א רבנות וואס איז א בחינה פון לא שררה אני נותן לכם נאר עבדות אני נותן לכם, און ווי עס דרוקט זיך אויס זיין איידעם דער באירמטע שר התורה דער מהר"ש ענגיל זי"ע אויפען שוועד די הייליגען ערשטער רב זי"ע אין זיין הספד, (געדרוקט אין זיין ערשטע חלק שו"ת), אז מען האט מורא געהאט משיג גבול צו זיין אין שטאט מאימת הצדיק.

שענדישוב איז געווען א מכובדיג חסידישען שטאט, א שטאט וואס אין שפעטערע יאהרען האט די גאנצע געגענד געגנוצט אלץ צענטראלע שטאט סיי בגשמיות צוליב דעם באהן סטאנציא, און איז ברוחניות געווארען א תל תלפיות צוליב דעם גרויסען צדיק יסוד עולם וואס האט דארט מנהיג געווען קהל עדת מרעיתו צאן קדשים אידען פון גאנצען געגענד אין יענעם זייט מערב גאליציא וואס זענען געקומען נהנה זיין מזיו קדשו.

פאר מיר גייען אריין אין פרטי תולדותיו והילוכות דרכו בקודש וועלען מיר צוענדיגען עטליכע פשוטע שטריכען פון די פשוטע פאקטען, דער ערשטער רב זי"ע מרן מהר"א האט משמש געווען ברבנות ובאדמורו"ת כדרך אבותיו אין די שטאט שענדישוב אן ערך פון פופציג יאהר כולם שוים לטובה, און איז נסתלק געווארען ביום ל' שבט א' דר"ח אדר א' שנת תרס"ה און באגלייט און באווייגן געווארען פון א געוואלדיגע ריבוי עם וואס די יללות האבען זיך געהערט אין גאנצען שטאט ווי באשריבען אין די דאמאלסדיגע צייטונגען, ער איז באהאלטען געווארען אין שענדישוב ווי עס איז אויף געשטעלט געווארען על ציון קדשו א אהל, וואס איז חרוב געווארען ביים גרויסען חורבן, וואס איז בהשתדלות נכדי בית שענדישוב ובהשתתפות כ"ק רבינו שליט"א צוריק אויף געשטעלט געווארען פאר פופצען יאר צוריק.

דער ערשטער רב ז"ל האט איבערגעלאזט א משפחה מפוארה גדולי ומנהיגי ישראל צדיקים קדושים וטהורים, וואס פריערדיגע צדיקים האבען מפליא געווען סיי בניו און סיי חתניו, די עלטסטע זוהן מרן הגה"ק רבי אלטר זאב זי"ע מסטריזוב, די צווייטע זוהן דער פריערדיגע רב מרן רבינו טובי' זי"ע משענדישוב, און דער דריטער זוהן הגה"ק רבי אשר ירוחם מפיאנטיקוב זי"ע.

דער עלסטער זון פונ"ם ערשטען רב זי"ע, הגה"ק רבי אלטר זאב זי"ע מסטריזוב

די איידעמער זענען געווען הרה"צ רבי טודרוס רוקח בן הרה"ק רבי משה מקארוב בן הרה"ק השר שלום מבעלז זי"ע, ער איז געווען די זיוג ראשון פון די עלטסטע טאכטער הרבנית הצדיקת המפורסמת מרת חי'לה ע"ה, וואס ביים שידוך שליסען האט נאך דער הייליגער שר שלום זי"ע נאך געלעבט, זי האט נאך דעם חתונה געהאט בזיווג שני מיט הרה"ק רבי שלמה יעקב מסטריא זי"ע דער זוהן פון דער הייליגער רבי אייזיקעל זידיטשוביבער זי"ע, (זיינ'ס אן אייניקעל א זוהן פון הרה"ק ר' יצחק אייזיק מפוהדייץ זי"ע ה"ה כ"ק הגה"צ רשי"ז מבורשטין זצ"ל איז געווען בזיווג ראשון א איידעם ביי זיין הייליגען פעטער די פריערדיגע רב זי"ע, ליידער זענען פון זייערע אכט קינדער גארנישט געבליבען נאך דעהם גרויסען חורבן קיין זכר הי"ד), און בזיווג שלישי האט זי חתונה געהאט מיר די אלמן פון איר אינגערע שוועסטער, הרה"ק הרבי ר' משה'לע דאמברווע זי"ע, זי האט געלעבט ביז צו א שיבה טובה פון כמעט הונדערט יאהר בברכתו הקדושה פון איר צווייטע שווער הרה"ק מזידיטשויב זי"ע, זי איז אומגעקומען על קידוש שמו יתברך ביים קריג,

נאך א טאכטער איז געווען הרבנית הצדיקת שפרינצא ע"ה וואס איז בזיוג ראשון געווען מחברתו הטהורה פון הרה"ק רבי ישכר בעריש אייכנשטיין זי"ע בן הרה"ק רבי שלמה יעקב

מארק פלאץ אין די שטאט שענדישוב

מזידיטשויב – סטריא הנ"ל, וואס איז שפעטער געווארען א שוואגער מיט'ן זוהן זיינעם, ווי דערמאנט פריער, און בזיוג שני נאך זיין פריצייטיגע פטירה האט זי חתונה געהאט מיט דעם וועלט באריימטען גאון רבי שמואל ענגיל פון ראדימישלא זי"ע, וואס האט געלעבט מיט איר איבער דרייסיג יאר, און די קינדער פון הרה"ק רבי ישכר בעריש הנ"ל זענען ביי עם מגודל און מחונך געווארען, זיי זענען ביידע נסתלק געווארען אין יאהר תרצ"ה.

נאך א טאכטער איז געווען הרבנית הצדיקת יוכבד ע"ה וואס האט חתונה געהאט מיט כ"ק הגה"צ רבי מנחם מענדל טייעלבוים זצ"ל בן הרה"ק רבי אהרן זצ"ל בן הרה"ק רבי שמואל פון גארליץ זי"ע, זיין זוהן דער גאון וצדיק כ"ק רבי יהושע חיים מטשענסקוביץ זי"ע איז געווען פון די מפורסמדיגע אייניקלעך פון ערשטען רב ז"ל וואס איז כל ימיו געווען אדוק אין דעם גרויסען זיידען זיינעם, ותהילתו בפיו.

נאך א טאכטער איז געווען הרבנית הצדיקת רבקה ע"ה מחברתו הטהורה פון הגה"ק רבי משה'לע דאמבראווא זי"ע, פון די צדיקים מפורסמים בשעתו, זיין שוואגער דער מהר"ש ענגיל איז עם קורץ מספיד אין זיין ספר שפתי מהר"ש על התורה, דער טשענסקוביצער רב זי"ע האט מעיד געווען אז ער האט נישט געפילט אזא טעם שבת ווי אין דאמבראווא, נאך איר פריצייגען פטירה, האט ער חתונה געהאט מיט אחותה הגדולה מרת חי'לה הנ"ל.

נאך א טאכטער איז געווען הרבנית הצדיקת מרת ביילא ע"ה מחברתו הטהורה פון הרה"ק רבי שלום השני מקאמינקא זי"ע, ביי איינע פון די באזוכען אירע ווען זי איז ארויף אויפען וואגען אהיים צופארען, האט זיך איר פאטער דער ערשטער רב זי"ע אנגערופען צו די ארומיגע, לערנטס ענק פון א קאמינקא צניעות עכל"ק, זיי האבען זוכה געווען צו א געבענטשטע שטוב פון גדולים וצדיקים, וואס עס איז בחסדי ה' ית' געבליבען זרע קודש לברכה, אן אייניקעל הרבנית החשובה מיארטשוב ע"ה האט פארציילט וויאזוי זי געדענקט ווי איר טאטע מיט די אנדערע ברודער די קאמינקא קינדער וואס זענען געווען צדיקים מפורסמים, פלעגען אריינגיין צו זייער פעטער, דער פריערדעגע רב זי"ע מיט א געוואלדיגע ביטול און אימה ופחד, מפני הדר גאון קדושתו.

עס איז נישט אין אונזער מעגליכקייט צו באשרייבען דאס גרויסקייט פון היילִיגען ערשטן רב פון שענדישוב, אויב יעדן צדיק איז שווער צו באשרייבן איז עס זיכער שווער צו באשרייבן צדיקים וואס האבן זיך מסתיר געווען און זיך באהאלטן, ועקבותיהם לא נודעו. מיר וועלן דעריבער לפי ערך וויאזוי אלטע חסידים האבען גערעדט מיט אזא פחד ואימה מיט א יראה עילאה, פון דעם גרויסען צדיק דער רב הדומה למלאך ה', נאר שרייבן קורצע שריכן עובדות וענינים, וואס וואס א קליינעם גלאנץ אויף די תהלוכות קדשו פון אזא שרף עמיקא וטמירא, אלעס אין א בחינה פון מעט הכמות אבער ורב רברבין באיכות, וכלום סיימתינהו לכולהו שבחא דמרא.

מיר האבען ביז דערווייל נאר אנגעירט קליינע פרטים פון תולדותיהם של צדיקים, אין די וויטערדיגע פרקים וועלען מיר מער בארוכה אריינגיין אין די כבשונה של חסידים הראשונים, להגיד לדור אחרון זייער געוואלדיגע קדושה און מדריגות זי"ע. ■

פאלגטס נאך אין די וויטערדיגען המשך.

עס שטייט אין די מגילה ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת. עס קען זיין דאס איז מרמז "בכן" איז בגימ' "חסד", אבוא אל המלך גייט ארויף אויף הקב"ה, אשר לא כדת, "כדת" איז גימ' "משיח בן דוד", אז אפילו אין גלות וואס משיח בן דוד איז נאכנישט געקומען (שיבא ב"ב) קען מען צוקומען צום אויבערשטען דורך די צדקה וואס א מענטש טוהט.

(זרע קודש פורים)

•

עס קען זיין א טעם פארוואס עס שטייט נישט דערמאנט דעם שם ה' אין מגילה, נאר וויבאלד חז"ל זאגן אז מען מען קען ליינען די מגילה א גאנצן טאג, (מגילה כ.) און אין פורים איז דאך חייב איניש לבסומי עד דלא ידע, און אפשר וועט אויסקומען אז איינער וועט ליינען די מגילה נאכמיטאג, נאכדעם וואס ער איז שוין שיכור, און דעמאלט'ס טאר מען דאך נישט ארויסזאגען דעם שם ה'.

(אמרי פינחס – מהרה"ק
ר"ר פינחס מ'קאריץ זי"ע)

•

. . . עס איז ידוע אז די גאנצע גזירה וואס איז נגזר געווארן מיט די רצון פון אויבערשטן אויף כלל ישראל בימי מרדכי ואסתר איז נאר געווען כדי מחזיר צו זיין כלל ישראל צו תשובה, אזוי ווי עס שטייט אין פסוק (תהילים ז, ג) תשב אנוש עד דכא, און אזוי אויך אין יעדן דור איז אלע פחדים און גזירות רעות רח"ל וואס ווערן נגזר, איז די רצון פונעם הייליגען באשעפער נאר כדי מעורר צו זיין כלל ישראל צו תשובה שלימה.

(עבודת ישראל)

•

עס שטייט אין מגילת אסתר, המן האט געזאגט "וכל זה איננו שוה לי", עס שטייט אין אר"י הק' אז די סופי תיבות פון "וכל זה איננו שוה לי" איז די שם הוי', (פון דעם פסוק קומט ארויס איינע פון די י"ב צירופי הוי' כידוע אבער נישט גלייך נאר צוריק צוועגס) מען קען זאגן א רמז, המן איז מרמז צו די יצר הרע, און כידוע איז די עיקר הנאה פון די יצה"ר, וועו ער פיהרט אויס די כוונה פונעם אויבערשט'ן, און די מענטש הערט איהם נישט צו, נאר ער טוהט די רצון פינעם אויבערשט'ן, קען מען טייטשן, די יצה"ר זאגט אז עס איז דא אמאהל וואס א מענטש טראכט אז ער איז שוין זייער דערהויבן, און ער האט אין זינען טיפע כוונות און שמות הקדושים, אבער באמת איז ער נאך זייער ווייט פון אמתדיג'ע יראת שמים, און עבודת השם יתברך, און דאס האט המן דער יצה"ר געטענ'ט, "וכל זה" דאס מיינט דאס אלעס וואס דער מענטש טראכט אז ער איז אזוי גרויס און חשוב, דאס איז דאך אבער גארנישט, אויב "בכל עת וגו' ומרדכי", אז דער גאנצער צייט וואס ער האלט אז ער איז גאר דערהויבען, אבער אין אמת'ן איז דער יצר טוב זיינע בכלל נישט אין די פנימיות פון זיין הארץ, נאר איז "יושב", דער יצר טוב זיינע זיצט נאך "בשער המלך" ביים טויער פין דעם הארץ דער מלך האיברים, און נישט אין דאס הארץ זיינעם, ווי עס וואלט געדארפט זיין, און פאר דעם איז מרומז די שם הוי' צוריק צוועגס, ווייל דער מענטש האט אנגעהויבען צוריק צוועגס, אנשטאט גיין די ריכטיגע וועג פון עבודת ה' יתברך.

(כ"ק מרן אדומו"ר שליט"א,

פורים שנת תשנ"ז לפ"ק)

•

אין די משנה אין מס' מגילה שטייט כפרים ועיירות גדולות קורין בי"ד וכרכים קורין בט"ו, און פארוואס האט מען מתקן געווען אזוי אז די כפרים ליינען י"ד אדר און די כרכים ליינען די מגילה ט"ו אדר, נאר אין די משנה שטייט (אבות א, ב) על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה וכו', און אין פורים איז דאך חייב אינש לבסומי (מגילה ז, ב) און ממילא פעלט דאך לימוד התורה, פאר דעם האט מען מתקן געווען, אז נישט אלע זאלען ליינען מגילה צוזאמען כדי עס זאל איבער בלייבן אנדערע, וואס זאלען עוסק זיין בתורה.

(אמרי פינחס – מהרה"ק
ר"ר פינחס מ'קאריץ זי"ע)

•

שושנת יעקב צהלה ושמחה בראותם יחד תכלת מרדכי, לכאו' איז די ווארט יחד איבעריג, עס וואלט געדארפט שטיין בראותם תכלת מרדכי, נאר עס קען זיין עס איז דא צוויי סארט צדיקים, עס איז דא א צדיק וואס דינט דעם אויבערשט'ן מיט יראה, און דער צדיק קען נישט מקרב זיין מענטשן, ווייל מען האט מורא פון איהם, און עס איז דא אן אנדערע צדיק וואס דינט דעם אויבערשט'ן מיט אהבה, און דער צדיק קען יא מקרב זיין אנדערע מענטשן צו עבודת השי"ת, און די מענטשן וואס זענען נאנט צו איהם זענען אנגעפילט מיט שמחה, מרדכי הצדיק אפילו ער האט געדינט דעם אויבערשט'ן מיט יראה וואס איז מרומז אין תכלת אזוי ווי עס שטייט אין גמ' תכלת דומה לים וים לרקיע ורקיע לכסא הכבוד (חולין פט.), מיט דעם אלעם איז ער געווען אנגעפילט מיט חסד און שמחה, אזוי ווי דער אר"י הק' שרייבט אז "מרדכי" איז גי' "רב חסד", און דאס איז שושנת יעקב (כנסת ישראל) כלל ישראל ווערט אנגערופן שושנת יעקב (כשושנה בין החוחים), מען מיינט צו זאגן אז כנסת ישראל איז געווען בצהלה ושמחה, פארוואס, בראותם יחד, זיי האבן געזען אז מרדכי הצדיק האט ביידע בחינות, דהיינו תכלת וואס דאס איז יראה די מדה פון פחד גדול פונעם הייליגען באשעפער, און מרדכ"י וואס איז גימ' ר"ב חס"ד, אז ער האט געהאט אויך די מדה פון מקרב זיין אידישע קינדער צום הייליגן באשעפער און פאר דעם זענען זיי געווען בשמחה.

(רביד הזהב-ליקוטים, תלמיד
רביה"ק מראפשיץ זי"ע)

•

עס קען זיין א טעם אויף די מנהג פון טרינקען אין פורים מעהד (האניג וויין) וואס רופט זיך דאפלטע מעהד, מרמז צו זיין אויף צוויי מאהל דב"ש, וואס איז גימ' מיט"ן כולל תרי"ג, מרמז צו זיין אויף קימו וקבלו היהודים, וואס די אידן האבן מקבל געווען די תורה מאהבת הנס, און קען זיין פאר דעם עסט מען פורים נאהנט מיט האניג מרמז צו זיין אויף דעם ענין פון אהבת הנס, אזוי ווי עס שטייט טעמו וראו כי טוב ה' וגו' און עס שטייט ומתוקים מדבש וגו'.

(כ"ק מרן אדומו"ר שליט"א
פורים תשס"ז לפ"ק)

•

עס שטייט (מגילת אסתר) והימים האלה נזכרים ונעשים. עס שטייט נישט להזכיר ולעשות אז מען דארף דערמאנען און מען דארף טוהן, נאר עס שטייט אז עס טוהט זיך אליין. נאר דער ענין איז אז אפילו פון זיך אליין אהן קיין הכנה און התעוררות פון אונז, קומט אראפ און צושפרייט זיך צווישן אונז א געוואלדיגע קדושה פון גאר הויך.

(זרע קודש, פורים)

•

אין די מגילה ווערט המן הרשע אנגערופן אין פסוק צורר היהודים, און נאכדעם שטייט צורר כל היהודים, נאר דער פסוק וויל מדגיש זיין אז המן האט געבראנגט אחדות ביי אידן, ווייל המן האט מקטרג געווען אז יודען זענען מפוזר ומפורד זיי האבן נישט קיין אחדות, און פאר דעם האט אסתר געזאגט לך כנוס כו', נעם צוזאם אלע אידן מיט אחדות, און פארדעם זאגט דער פסוק צורר א לשון פון צוזאם בונדען, כל היהודים אז די גזירה פון המן האט געבראנגט אז כלל ישראל זאל צוזאמען געבינדן ווערן, און תשובה טוהן מיט אחדות.

(כ"ק מרן מהר"א משענדישוב זי"ע)

•

בחז"ל (מגילה טז:) ליהודים היתה אורה, זו תורה, ששון, זו מילה, ויקר, זו תפילין, עס קען זיין א רמז תורה מיינט פרנסה אזוי ווי עס שטייט אם אין קמח אין תורה, (אבות ג, י"ז,) וששון זו מילה מיינט בנים, ויקר זו תפילין מיינט חיי (לעבן), ווייל איינער וואס איז נזהר אין תפילין איז מאריך ימים, (עי' מנחות מד,) קומט דאך אויס אז דורך קריאת המגילה איז מען ממשיך אויף כלל ישראל די דריי זאכן, פרנסה קינדער און אריכות ימים, און אין די זאכען איז שוין אלעס נכלל.

(ליקוטי מהרי"ל)

•

עס קען זיין א טעם אויף דעם וואס איז נהוג צו עסן 'נאהנט' און פורים (א מאכל געמאכט פון אגוזים מיט האניג) א חוץ די טעם וואס ווערט געברענגט אז אסתר האט מאכיל געווען זרעונים (עי' ספר טעמי המנהגים, ועי' גמרא מגלה יח. בפירוש הפסוק וישניה וגו' שהאכילה אסתר זרעונים) עס קען זיין די ענין לויט ווי דער היליגער תולדות יעקב יוסף ברענגט, אז די פיהר חלקים פון די אגוז (הנקרא אצלינו וואלניס – וועלטשען ניס) זענען מרמז אנטקעגן די פיהר אותיות פון שם הוי' ב"ה עיי"ש, און עס איז באקאנט וואס חז"ל דרשנ'ען אויף דעם פסוק כי יד על כס י-ה וגו' אין השם שלם וכו' עד שימחה שמו של עמלק וכו' עמלק האט געברענגט א פגם אין די אותיות פון דעם היליגען שם הוי'. איז מרמז צו זיין אויף די עבודה פון די ימי הפורים, אז מען זאל צוריק שטעלן און פאראייניגען די פיהר אותיות פונעם אויבערשטענ'ס נאמען צוזאמען, מתקן צו זיין דעם פגם פון עמלק און ברענגען די גאולה שלימה, קלעבט מען צוזאם די אגוזים, מרמז צו זיין אויף דעם ענין, און פארדעם רופט מען דאס "נאהנט" צו ווייזן אז די אותיות פונעם אויבערשט'ן זאלן זיין נאנט צוזאמען, און ווי אזוי קען דאס אויפגעטוהן ווערן, דורך נתעורר ווערען פון די פעולה, און זיך צוזאמען נעמען און האלטען צוזאמען מיט אחדות, אזוי ווי דער שענדישובע'ר זיידע ז"ל טייטשט איין אויף דעם פסוק לך כנוס את כל היהודים וגו'. צורר כל היהודים וגו' אז עס איז מרמז אויף דעם ענין פון אחדות, פארדעם טוהען מיר כמה ענינים מרמז צו זיין און אונז מעורר זיין אויף די עניני עבודת ה' און עבודת המדות וואס עס פאדערט זיך פון אונז אין די היליגע זמנים.

(כ"ק מרן אדומו"ר שליט"א פורים תשס"ג)

•

אין שו"ע אין רמ"א שטייט (סי' תרצ"ה ס"ב) בשם דער מהרי"ל אז מען דארף זיך נישט אנטרינקען זייער אסאך נאר מען זאל טרינקען מער וויפיהל מען טרינקט געווענליך, און מען זאל שלאפן, און ווי באלד מען שלאפט וועט מען נישט וויסן קיין חילוק פון ארור המן צו ברוך מרדכי.

•

צום היליגן צאנזער רב בעל דברי חיים זי"ע זענען געקומען צו פארן אויף פורים די גדולי ישראל, וואס זענען געווען זייער באליבט און חשוב ביי איהם און זיי זענען אנגעקומען תענית אסתר אין מיט'ן טאג, און דער צאנזער רב האט זיי געגעבן שלום מיט א גלייכגילטיגקייט און גארנישט געערעדט מיט זיי, און זיי האבן זיך זייער געוואונדערט וואס די רבי רעדט גארנישט און גיבט אזא שטילן שלום, שפעטער פורים ביינאכט האט ער זיי יא מקרב געווען, און דער צאנזער רב האט פארציילט אז ביים היליגן בארדיטשובער רב בעל קדושת לוי זי"ע זענען די תלמידים געקומען צו פארן אויף פורים, און ער האט נישט געוואלט רעדן מיט די תלמידים תענית אסתר בייטאג, און ביינאכט נאכ'ן מגילה ליינען האט ער זיי מקרב געווען און ער האט זיי געזאגט, אז בייטאג ביים תענית איז ער געווען זייער פארנומען צו מכניע זיין די שבעים שרים (פין די אומות העולם) און פאר דעם האט ער נישט געהאט קיין צייט צו רעדן מיט זיי.

(שער ישכר)

•

דער ערשטער רב זי"ע (מרן מהר"א) האט געהאט בירושה פונעם זיידן דער היליגער ראפשיצער רב זי"ע, די היליגע תפילין פונעם קאזניצע'ר מגיד זי"ע, וואס ער פלעגט אנטוהן צוויי מאל א יאר מיט א געוואלדיגע חרדת קודש און יראה עילאה, ערב יום הקדוש און פורים, און געזעצען איינגעשפארט מיט די תפילין אנגעטוהן ביז די שפעטע נאכמיטאג שעה'ן.

(טובים מאורות שענדישוב)

•

רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר (מגילת אסתר ד, יד) מען קען עס אפשר מבאר זיין על דרך וואס די גמרא זאגט (מכות כד) ר' עקיבה שחק, אם לעוברי רצונו כך, לעושי רצונו עד אחת כמה וכמה, אויב די וואס טוהען נישט די רצון השי"ת האבן אזא שלוה, איז פאר די וואס טוהען יא די רצון השי"ת איז כל שכן וכל שכן, אז זיי וועלען האבן א געוואלדיגע שלוה, און דאס קען זיין רוח והצלה יעמוד ליהודים, עסן וועט זיין א געוואלדיגע הצלה און ישועה פאר כלל ישראל, ממקום אחר פון דעם וואס מען זעהט די עוברי רצונו יתברך, (היינו ממקום אחר) איז מוכח אז עס וועט זיין רוח והצלה פאר כלל ישראל.

(קדושת לוי –פורים)

דידי בנסט

די איבערפלאנצונג פון חסידות קיין אמעריקא,
און די גרויסע ראלע פון צדיקי בית שענדישוב

ערשטע פרק

פון עמא-ריקא (אמעריקא) ביז מרכז התורה בדורינו

מיר לעבען היינט אין די היינטיגע תקופה וועלן דער הנהגה עליונה האט אזוי געפירט, אז עס זענען זיך צוזאם געקומען אידן פון רוסלאנד, גאליציע, פוילן, און אונגארן, און פון די אלע מקומות ווי תורה און אידישקייט האבן געשפרודעלט אין פריערדיגע דורות, קיין אמעריקא-אן אמעריקא מיט תורהדיגע אידישקייט. מיר זענען שוין געוואוינט צו זען דעם "גלות אמעריקא" אלץ איינע פון די סאמע גרעסטע פעסטונגען פון תורה און אידישקייט, וואס שיינט ארויס פון יעדן ווינקל ווי אידן זענען איינקווארטירט.

עס ווייסן אבער אלע אז דער לאנד "אמעריקא" האט געהאט גאר אן אנדערן בליק אין די פריערדיגע צייטן. מיט צוויי דריי און פיר דורות צוריק איז די בילד גאר אנדערש געווען, און דער אנגענומענער מיינונג איז פארשטייט זיך געווען זייער ווייט פון אפילו טראכטען פון ארויס פאהרען צו א לאנד וואס די שטיינער זענען טריפה, דאס לאנד אמעריקא, עס האט דאן יעדער געהאלטן אז "אמעריקא" איז א ריכטיגער "ארץ לא זרועה", און נישט בלויז דאס, נאר עס איז אן "ארץ אוכלת יושביה", עס האט געהאט א נאמען אלץ א טריפה'נער ארט, דער מקום ווי פילע עלטערן האבן זיך געזעצט "שבעה" נאך זייערע קינדער וועלכע זענען אהין אנגעקומען.

לאמיר דא א בליק טוהן איבער אידישע אימיגראציע קיין אמעריקע, די מצב פון אידישקייט אין אמעריקע, די מיינונג פון צדיקי החסידות וגדולי הדור איבער אמעריקע, די גרויסע רוחניות'דיגע מהפיכה, און די גרויסע ראלע וואס צדיקי בית שענדישוב האבן געהאט אין דעם גרויסן החזרת עטרה ליושנה.

פארשטייט זיך אז דאס איז א ריזן קאפיטל היסטאריע, און מיר בארירן דא נאר ממש אויפן שפיץ גאפל, וישמע חכם ויוסיף לקח.

די חוף מבטחים – די פארזיכערטע ברעג פאר געפיניגטע אידן

די ערשטע אידן וואס זענען געקומען קיין אמעריקע, זענען געווען פארפיניגטע אידן וואס זענען אנטלאפן פון די קריסטליכע נוגשים, פון די אכזריות'דיגע אינקוויזיטארן וואס האבן זיי

געוואלט אוועקרייסן פון אידישקייט.

גדולי ישראל האבן אנגעציגט אז ענוי אין די צייט וואס די הייליגע שבט מישראל פון שפאניע איז פארטריבן געווארן אין די טרויעריג-בארימטע גירוש ספרד, האט דער רבוש"ע ברוב רחמיו וחסדיו צוגעפירט אז עס איז אנטדעקט געווארן א מדינה, א מלכות של חסד, ווי אלע געפלאגטע און געפייניגטע זענען געווארן אויפגענומען מיט אפענע ארעמעס, פריי פון רדיפות, פריי צו פראקטיצירן רעליגיע און לעבן לויט זייער אייגענע ווילן.

אנדערע האבן אפילו געוואלט זאגן אז דער לעגענדארער "קאלאמבוס" וואס האט אנטדעקט די פארווארפענע מדינה איז גאר געווען א איד, און ער האט געזוכט די נייע מדינה אלס א רוהיגע אינזל ווי אידן זאלן קענען זיצן במנוחה און דינען הקב"ה אן קיין פחד און רדיפות.

ערב יום כיפור תט"ו זענען די ערשטע אידן באטראטן די נייע אנטדעקטע מדינה, דאס זענען געווען אידן וואס זענען אנטלאפן פון פארטוגאל פון אונטער די נעגל פון די דארטיגע אינקווויזיטארן.

די דאזיגע אידן האבן געגרינדעט די ספרד'ישע קהלות שארית ישראל ווי מען האט זיך געפירט מיט מנהגי ספרד, דאס זענען געווען די סאמע ערשטע קהלות אויף די נייע קאנטינענט.

די דאזיגע אידן האבן געבויט הערליכע קהלות, ריזיגע פאלאצן האבן געדינט אלס זייערע בתי מדרשים, און זיי האבן געשפילט א ראלע אין די סאמע גרינדונג פון די פאראייניגטע שטאטן.

דער וואנדער שטעקעלע

פון סאמע גרינדונג פון אידישן פאלק איז געווען די "ויסעו ויחנו" די מסעות און מנוחות, די וואנדער שטעקעלע איז אלס געשטאנען נעבן דעם איד. מיט צוויי הונדערט יאר צוריק האבן אידן אין אייראפע געכאפט דעם דאזיגן וואנדער שטעקעלע!

מיט א הונדערט פופציג יאר נאך די אנקום פון די ספרדישע אידן קיין אמעריקע, אין די יארן פון תקע"ט איז געקומען א פרישע כוואליע פון אידישע אימיגראציע, דאסמאל אשכנזי'שע אידן פון אייראפע. דאס זענען געווען אידן וואס האבן איבערגעלאזט דייטשלאנד צוליב די שוועריע אומשטענדן פאר אידן אין יענע צייטן.

אין יאר תר"כ האבן שוין געוואוינט אין אמעריקע אזויפיל ווי צוויי הונדערט טויזנט אידן.

שפעטער אין די ת"ר יארן האבן אידן אין רוסלאנד ביטער געליטן פון די דארטיגע צוררים, סיי די אפיציעלע רדיפות פון די רוסישע צארישע רעגירונג, און סיי די פויערישע פאגראמען און רדיפות קעגן אידן. די צאריסטישע רעזשים האט העפטיג געפייניגט די אידן אין אלע געביטן, אידן האבן נאר געמעגט וואוינען אין ספעציעל דעזיגנירטע געגנטער, אידן האבן נישט געקענט טוהן קיין מסחר געהעריג, אידישקייט איז באגרעניצט געווארן און מען האט געפלינדערט און גערואבעוועט אידן אין ביטערע פאגראמען אין רדיפות, יענע יארן זענען שוועריע טויזנטער אידן אנטלאפן פון די גרויסע שטחים אונטער רוסישע הערשאפט, און אזויפיל ווי צוויי מיליאן אידן זענען אנגעקומען קיין אמעריקע.

אין אט די תקופה זענען אנגעקומען קיין אמעריקע מאסן ערליכע אידן, חסידים ואנשי מעשה, בעלי צורה פון חסידישע קהלות און שטעטלעך, וואס האבן געווואלט טרעפן א רוהיגע מקום צו אנהאלטן די חסידישע ערליכע לעבנס-שטייגער.

אידן וואנדערן ארויס פון שטעטל

צווישן די חסידים האבן זיך אויך געציילט חשובע רבנים, מורי הוראה און ערליכע אידן, גוטע אידן פון רבי'שע שטובער וואס האבן פרובירט איבערצופלאנצן אידישקייט מיט איר ארגינעלן חסידישן גלאנץ קיין אמעריקע. אבער איז

עס זיי געלונגען? וועלן מיר זעהן אין די קומענדיגע פרק איבער די אידישקייט צושטאנד אין אמעריקע.

די קאפל אין ציצית? אין ים אריין!

"די אויר אין אמעריקע איז מטמא" האבן צדיקים זיך אויסגעדרוקט, און דאס איז נישט געווען בלויז א מליצה, נאר דאס איז געווען א פשוטע פאקט. די אויר, די אטמאספערע אין אמעריקע איז געווען הפקרות, רדיפת הממון, עם-הארצות, זלזול בתורה ומצוות און דעות כוזבות.

אויסער די מופקרים וואס האבן שוין פלאנירט אוועקצעווארפן אידישקייט אין אמעריקע, און שוין אויפן שיף, אנקומענדיג אין אמעריקע האבן זיי אריינגעווארפן די ציצית און קאפל אין ים אריין, זענען אבער אויך געווען אידן וואס זענען נישט געקומען מיט אזוינע הפקר מאטיוון, אבער די אויר האט זיי פאקטיש מטמא געווען, אמעריקע האט פארשטאפט זייערע הערצער און קעפ און זיי אוועקגעשלעפט פון אידישקייט.

אין די אלטער היים איז אויך געווען נסיונות, אבער דארטן האבן אידן געלעבט אין א פארמאכטע אטמאספערע, אידן האבן געלעבט אין קהלות, די קהלה האט געהאט א שטיקל קאנטראל און די כח הרבים האט מגין געווען. א איד האט געשעפט זיינע מיינונגען פון די נאנטע סביבה און איז נישט געווען אפען צו אלע רוחות העולם. א איד האט געהאט פרנסה אויפן לאקאלן שטייגער און האט געלעבט פארצייטיש, מיט די מנהגים און מסורות מדורי דורות; אין אמעריקע איז אבער נישט געווען קיין שום קהלה, קיין שום פארעם און מסגרת פון ווי מען שעפט מיינונגען און דעות, עס איז געווען ווי א "סופערמארקעט" פון מיינונגען, דעות, מנהגים און פירעכצער.

די לעבנס שטייגער אין אמעריקע פון געלט-גייציגקייט און אויסגעבן געלט פאר לוקסוס און הנאה, האט אויך אסאך צוגעגעבן, אידן האבן זיך אריינגעלאזט אין די ביזנעס פון די "גאלדענע אמעריקע" און עס איז געווען וילכו אחר ההבל ויהבלו. אידן האבן ליידער נישט עומד געווען בנסיון, און פאר געלט האט מען אפילו איבערגעלאזט דעם שבת קודש און ליידער געארבעט רח"ל אין דעם הייליגן שבת.

אין אמעריקע איז נישט געווען קיין געהעריגע כשר'ע חינוך פאר לאנגע יארן, און אזוי ארום זענען אפילו כשר'ע אידן געווען געצווינגען צו צוקוקן ווי די קינדער פאלן אוועק אינעם אמעריקאנעם שמעלץ טאפ.

אין א אידישע בוך וואס איז ארויסגעקומען אין אמעריקע אין די ת"ר יארן, צו מעורר זיין אז מען זאל האלטן אידישקייט שרייבט ער אט דעם פאראגראף איבער שמירת שבת, וואס צייגט אביסל אן וואס אידישקייט אין אמעריקע האט באדייט:

"צום זכות פון די כשר'ע קצבים זאל דא אגב געזאגט ווערען, אז ווען עס האט זיך געהאנדעלט אין אויסקלייבען דעם טאג ווען צו האלטען פארמאכט די סטארס האבען זיי אויסגעקליבען שבת, ניט קיין וואכעדיגען טאג... אונטער דער הפקרות אין אידישקייט אין דעם לאנד איז דאס אויך א זכות, ווארים די כשר'ע דעליקאטעסען סוחרים און רעסטאראנען, למשל, האבען אויך געהאט די זעלבע סיטואציע, אומגעפער: די עקאנאמישע לאגע האט דיקטירט צו האלטען איין טאג אין וואך פארמאכט, און זיי האבען אויסגעקליבען... דינסטאג! אז זיי קענען אויסקלייבען שבת פאר זייער רוה־טאג, איז אט די כשר'ע סוחרים, וואס מאכען א לעבען פון אידישקייט, קענטיג גאר ניט איינגעפאלען... אידישקייט איז גוט גענוג אויף אנצופילען די קעשענעס, אבער עס איז ניט גוט גענוג עס צו רעספעקטירען! אויך זיי גיבען אייך די שקר־וכזב'דיגע טענה, אז ווען זיי זאלען פארמאכען שבת, געהען זיי באלד אונטער, אט־א־דא גלייך אויפ'ן ארט . . ."

אין אן אנדערן שטיקל איז דער מעורר זיך מתמרמר איבער די מצב הרבנות אין אמעריקע, ווי הפקר מענטשן האבן זיך טיטולירט אלס רבנים, און נישט בלויז האבן זיי גארנישט צוגעגעבן צו אידישקייט, נאר גאר חרוב געמאכט און צובראכן דאס ביסל אידישקייט וואס איז געווען :

"דאס פעלד פון רבנישער סמיכה איז געווארען א פעלד פון הפקר, פון וועלכען עס זיינען "זוכה" א סך פארשוינען ווארום באלאנגען צו דער קאטעגאריע פון "לא קרא ולא שנה ולא שימש". מיר באגעגענען, איבערהויפט אין די קלענערע שטעדט, בא'סמיכה'טע "רבנים" וועלכע

קענען ניט א שייטעל עברי, אז אויב זיי פארדינען ניט ערגעץ פארשיקט צו ווערען, פארדינען זיי אמווענ־גסטען געשיקט צו ווערען אין א חדר אריין. קלאר, אז די אמת'ע ארטאדאקסישע רבנים, וואס פארשווייגען אזא צושטאנד, וואס זיינען ניט מרעיש עולם וועגען דעם, טראגען פיעל אויף זייער געוויסען. דער פאלגענדער פאל איז העכסט כאראקטעריסטיש — מעהר טראגיש ווי קאמיש. אין א געוויסער שטעטעל אין דער אומגעגענד פון ניו יארק איז געווען א בארבער, וועלכער האט געגעבען צרה'דיגע העירקאטס אז ביזנעס איז ניט געגאנגען ווי אמבעסטען. פלוצים, פון דער העלער הויט' איז דער בארבער אויסגעוואקסען אלס... א שוחט!

ווען אידען וועלכע האבען איהם, אזוי צו זאגען "געקענט פון צוהויזע" האבען זיך פון דעם דערוואוסט, האבען זיי געלאזט וויסען א געוויסע רבנישע ארגאניזאציע און די רבנים האבען דעם בארבער ־שוחט צוגעשיקט אן אזהרה — אין לשון קודש, פארשטעהט זיך — לאזענדיג איהם וויסען אז ער מוז תיכף ומיד אויפגעבען זיין שחיטה־ביזנעס. אבער אזוי ווי דער "שוחט" האט ניט פארשטאנען וואס אין דער צושריפט טוט זיך האט דאס איהם ניט געשאדט... ער האט אריינ־געלייגט דעם בריף אין קעשענע און פארגעסען אן דעם גאנצען עסק. אין דער זעלבער צייט האט אונזער העלד דערהערט אז אין א דערבייאיגער שטעטעל זוכט מען א רב. האט ער קענטיג זיך שנעל דערטראכט צו דעם גענדאנק, אז אויב ער קען זיין א שוחט, פאר וואס קען ער ניט זיין א ר ב . . . איז ער אוועק צו די פירער פון דער באטרעפענדער געמיינדע און אנגעבאטען זיין "קאנדידאטור" אלס רב. האבען די אידען געוואלט וויסען וואו ער איז געווארען א רב און געבעטען ווייזען זיין סמיכה. — סמיכה? אודאי האב איך סמיכה! און ער האט ארויסגענומען פון קעשענע דעם אזהרה־בריף פון די רבנים און עס פרעזענטירט אלס זיין סמיכה א מאדנע מעשה, איא? אבער גאר ניט מעהר מאדנע ווי די רבנישע "סמיכות" פון א סך פארשוינען פון אן עהנליכע קאטע־גאריע!...

ניו יארק בימים ההם

א גרויסע מאיאריטעט וואס זענען געקומען האבן געהאט די איין ציל פון מאכן געלט, אין יענע יארן האט מען אין קאליפארניע און נאך פלעצער געטראפן מינעס פון גאלד, און די געלט־גייציגע דמיון האט געשפילט פאר ארימע מענטשן אז אמעריקע איז פשוט איין גרויסע גאלד־גרוב ווי עס וואלגערט זיך גאלד אין די גאסן...

אין פאקט האבן זיי נישט געטראפן קיין גאלד, אבער די געלט־גייציגקייט האט זיי געטריבן צו אפלאזן אלעס און זוכן נאר צו לעזן א מטבע.

גדולי ישראל און זייער יחס צו אמעריקע

וואס האבן די גדולי ישראל געזאגט צו אידישע אויסוואנדערונג קיין אמעריקע?

די דעות צווישן די גדולי ישראל איז געווען פאר'שידענארטיג, אסאך גדולי ישראל האבן נישט געזעהן קיין פאטענציאל פאר אמעריקע, און האבן נאר פרובירט אפהאלטן אידן פון זינקען בזוטו של ים, און זיי נישט געלאזט פארן קיין אמעריקע.

גדולי ישראל האבן שטארק מעורר געווען די אידן אין אייראפע, צאן מרעיתם נישט צו פארן קיין אמעריקע, זעענדיג דערין א מקום מסוכן ווי אידישקייט האלט זיך נישט. די גדולי ישראל האבן ממליץ געווען אויף אמעריקע "עמא־ריקא" א פוסט פאלק, און אנשטאט זאגן אז יעדע שטיינדל איז גאלד, - אזוי ווי די דמיון פון געלט־ליבהאבער האט געלויטעט - האבן

ערליכע אידן געזאגט אז אין אמעריקע איז "יעדע שטיינדל טריפה"

עס האט דערציילט א גאר חשוב'ן רב פון בארא פארק פון פריעהרדיגען דור וואס ער האט געהערט פון א איד א בעלזער חסיד, וואס האט געוואוינט פאר א צייט אין אמעריקע. דער איד האט נישט נאכגעלאזט קיין קוצו של יוד און זיך געהאלטן מיט מסי"נ. וועו ער איז צוריק געקומען קיין בעלז און איז געגאנגען שלום נעמן פונעם בעלזער רב הרה"ק רבי ישכר דוב זי"ע, האט דער בעלזער רב אים געהייסן שוין "אפשערן די בארד", זאלן מענטשן זען אז אויב מ'פארט קיין אמעריקע מוז מען קאליע ווערן! ס'נישט גוט אז מענטשן זאלן מיינען אז מ'קען זיך האלטן דארט!

אזוי איז געווען די אריגינעלע מיינונג פון אסאך גדולי ישראל, אז עס איז נישטא קיין האפנונג אין אמעריקע! עס האבען פארציילט גאר דערהויבענע חסידישע אידען וואס האבען אליין בייגעוואוינט זייענדיג ביי געוויסע צדיקים וואס אפילו וועו די שוועדע צייטען האבען זיך אנגעהויבען אנצוריקען, די הימלען האבען זיך באדעקט מיט שוואדצע וואלקענעס, מען האט אנגעהויבען שפירען דאס אנטיסעמיטיזם אין די גאסען, האבען פארשידענע אידען וואס האבען שוין געהאט קרובים און גאר נאנטע אין אמעריקא וואס האבען פארלאנגט אז זיי זאלען ארויס פארען פון די ארצות הדמים קיין אמעריקא, האבען זיי אנגעפרעגט ביי זייערע רבי'ס צדיקי וגדולי הדור, וואס האבען אויך פארשטאנען און געוואוסט דעם אמת'ן מצב, אבער האבען קאטעגאריש אפגערעדט פון פארען, צוליעב דעם יסוד גדול וואס די הייליגע תורה לערנט אונז, אז גדול המחטיאו יותר מן ההורגו, און ווי איידער עס זאל נישט בלייבען פון דעם איד קיין אידישע דורות, נאר רח"ל דורות וואס מען וועט לעולמי עד זיך דארפען שעהמען אויף יענער וועלט און אויף דעם וועלט, איז ליבערישט זיך מוסר נפש צו זיין פאר תורה און אידישקייט, און זיך פארלאזען אויף דעם רבונו של עולם'ס הנהגה.

די לעצטע סטאנציע פאר תורה

עס זענען אבער פארט געווען גדולי ישראל צדיקים וקדושים וואס האבן געהאלטן אנדערש און האבען געהאלטען אז עס איז א חוב צו פאהרען קיין אמעריקא, אנערקענדיג די מצב פון כלל ישראל אין די אייראפעישע לענדער, און האלטענדיג אז די כלל פון "כי לא תשכח מפי זרעו" וועט געשעהן אויך אין אמעריקא, און "לא יטוש ה' עמו", און די כח הקדושה וועט זיגן. און נאך מער פון דעם, עס זענען געווען צדיקים וואס האבען געהאלטען מען דארף פארען אנגרייטען אמעריקא און בויען א מקום תורה אין דעם טריפה'נעם לאנד, עס זאל זיין א מקום מקלט פאר די נדחי ישראל פון אייראפע, און כדי צו ראטעוון דאס שארית ישראל בגולה, דער קיבוץ פון מיליאנען אידען פון די לענדער וואס די רשעים האבען געוואלט אויסרייסען, זאל מען זיך ארויס ראטעוון קיין אמעריקא און איבערפלאנצען אהין תורה מיט אידישקייט.

אמעריקע איז למעשה אין מציאות פארט געווען א "חוף מבטחים", און אידן אין מערערע געפלאגטע געגנטער זענען געווען געצווינגען געווארען צו נעמען דעם וואנדער שטעקען אין די האנט, און ארויסצוואנדערען מעבר לים צו טרעפן א מנוחה נכונה אין די גאלדענע מדינה. און גאר אסאך פון די אידן האבן מיט גרויס שווערigקייט זיך פארט געהאלטן ביי תורה'דיגע אידישקייט מיט מסירות נפש.

דער הייליגער צאנזער רב זי"ע בעל דברי חיים האט נאך בשעתו געזעהן ברוח קדשו אז אידישקייט וועט נאך בליען אין אמעריקע, און חסידים דערציילן אז ער האט אמאל אויסגערעכנט אלע מסעות ווי די תורה איז געפארן, ווי עס איז נאר געווען א אידישע ערליכע צענטער, און ער האט אויסגערעכנט "די לעצטע סטאנציע פאר די תורה וועט זיין אין אמעריקע, דארטן וועט די תורה זיין פאר משיח וועט קומען, די לעצטע סטאנציע". דאס איז געווען א גרויסע חידוש וואס דער צדיק האט געזעהן בעינו הבדולח.

אויך זיין גרויסער זון דער הייליגער שינאוער רב זי"ע בעל דברי יחזקאל האט געזעהן בעיני רוחו אז עס איז דא א גרויסע פאטענציאל פאר אמעריקע. ביי א געלענגהייט האט דער שינאוער רב געשמועסט מיט ריעו ועמיתו הרה"ק רבי יהושע'לע מבעלזא זי"ע, און דער שינאוער רב האט געזאגט "אידן אין אמעריקע דארפן א הנהגה, וועו איך וואלט געקענט וואלט איך אהינגעפארן" אבער הרה"ק מבעלז זי"ע האט געזאגט "חלילה וחס, מען מוז אוועקשטיין

פון אמעריקע", און דער שינאוער רב זי"ע האט ממשיך געווען "מען דארף שיקן הונדערט רבנים, הונדערט מלמדים, הונדערט מוהלים און הונדערט שוחטים פאר די טויזנטער אידן אין אמעריקע, מען טאר נישט לאזן די אידן הפקר". אבער אויף דעם האט ווייטער דער בעלזער רב זי"ע געזאגט "מיר דארפן טון איין זאך, מונע זיין ערליכע אידן פון פארן קיין אמעריקע, די רוחניות'דיגע סכנה איז צו גרויס".

א ענליכע וויכוח איז געווען צווישן די צדיקים הקדושים לבית טשערנאביל, די קינדער פונעם הייליגן טשערנאבלער מגיד

טויזנטער אידן וואס האבן געהערט צו די חסידישע טשערנאבלער דינאסטיע, זענען אנטלאפן פון רוסלאנד און געטראפן שוץ אין אמעריקע, אבער צווישן די ברודער הרה"ק רבי דוד'ל טאלנער זי"ע, הרה"ק רבי אברהם זי"ע דער טריסקער מגיד, און הרה"ק רבי יוחנן'טשע רחמסטריווקער זי"ע איז געווען אין דעם אנדערע מיינונגען. הרה"ק מטאלנע און הרה"ק מטריסק האבן געהאלטן אז אמעריקע איז אן ארץ אוכלת יושביה אן קיין האפנונג לעת עתה, ווידעראום הרה"ק רבי יוחנן'טשע רחמסטריווקער זי"ע האט געהאלטן אז די צרות אין אייראפע צווינגען אידן צו גיין קיין אמעריקע, און בחסדי ה' וועט זיך דארטן גרינדן א יהדות החרדית, זאגנדיג "אמעריקע איז נישט קיין הפקר לאנד, די תורה וועט זיך נאך איבערפלאנצן אין אמעריקע, לא המקום גורם, די תורה איז געגעבן אין א מדבר, ווער עס וויל קען זיין א איד סיי ווי, און ווער נישט וועט אפילו ירושלים נישט העלפן, א איד האט א בחירה"!

דעת תורתם הקדושה פון צדיקי בית ראפשיץ

אויך צווישען די צדיקים וקדושים זרע קודש מחצבתם מעינות היוצאים מבית קודש הקדשים מראפשיץ זי"ע זענען געווען פארשידענארטיג די מיינונגען, א טייל האבען געהאלטען אז מען טאר בשום אופן נישט פארען קיין אמעריקא, און עס איז נישט מעגליך צו בלייבען א עהליכע איד אין אמעריקא, צווישען זיי הרה"ק רבי אלתר זאב מסטריזוב זי"ע בנו הגדול פון מרן מהר"א משענדישוב זי"ע האלטענדיג אנדערש פון זיין טאטע, ער האט שטארק אפגערעדט די שואלים בדבר אלקים פון ארויספארען קיין אמעריקא, און אפילו וועו עס זענען געווען געצווינגען עטליכע פון זיינע אייגענע קינדער ארויסצופאהרען קיין אמעריקא, האט דאס עם שטארק פארדראסען, וואס בחסדי הי"ת זענען אלע געבליבען חשובע זרע קודש הולכין בדרכי אבות בדרך התורה והיראה, עס האט אבער נישט געטוישט זיין מיינונג.

אנדערש איז אבער געווען די מיינונג פון א חלק פון די צדיקי בית ראפשיץ, וואס האבען געהאלטען אז מען דארף לכתחילה ארויספארען קיין אמעריקא, זיך ראטעווען פון דעם שרעקליכען בלוט באד וואס עס ווארט אפ רח"ל, און אוועקשטעלען א שטארקען יסוד פון אידישקייט אין אמעריקא.

בתוך די צדיקים איז געווען הגה"ק בעל עטרת ישועה מדזיקוב זי"ע ווי עס האט דערציילט הגה"צ אדמו"ר מהר"ם משאץ שענדישוב זצ"ל וואס האט געהערט מפי הרה"ח ר' אשר הענדלער ז"ל וואס איז אליין געשטאנען דערביי, (וועלכע איז קודם געווען ממסתופפים בצל קדשו פון הרה"ק בעל מנחת אלעזר מ'מונקאטש זי"ע און נאך זיין פטירה האט ער זיך מקשר געווען און מסתופף געווען ביים הייליגען רבי'ן זי"ע [מרן מהרי"ד]) וועו הרה"ק מדזיקוב זי"ע איז געשטאנען סוף ימיו אין די שנות תר"ע ביים פענסטער, און ארויסקוקענדיג זיך אנגערופען בלשון קדשו, "אידען פארט'ס קיין אמעריקא, עס גיסט זיך בלוט אין די גאסען", עס זענען טאקע געווען דזיקובער חסידים וואס האבען ארויסגעוואנדערט קיין אמעריקא, אטייל האבען זיך מסתופף געווען שפעטער אין די איסטסייד בצלא דמהימנותא כ"ק מרן מהרי"ד זי"ע, דער דזיקובער רב זי"ע האט געהאט אייניקליך וואס האבען ארויסגעוואנדערט קיין אמעריקא.

בתוך די צדיקים וואס זענען געווען ביי דער מיינונג אז מען דארף יא פארען קיין אמעריקא, און האבען אפילו געשיקט פון זייערע חסידים קיים אמעריקא, אוודאי מיט שטארקע אזהרות און תנאים כפולים ומכופלים זיך נישט אווועקצוירען פון די יסודות הדת, און אפילו אנהאלטענדיג א קשר מיט זיי, איז געווען דער הייליגער ערשטער רב (מרן רביה"ק מהר"א מ'שענדישוב) זי"ע דער לעצטע רעכט אייניקעל פון מרן בעל זרע קודש מראפשיץ זי"ע, (זייענדיג א זוהן פון

בנו הגדול מרן הרה"ק הרבי ר' יעקב'לע מ'מעליץ זי"ע), און אזוי ווייטער בנו ממלא מקומו, דער הייליגער פריערדיגער רב [מרן רביה"ק מהר"ט משענדישוב זי"ע] האט נאך אסאך ווייטער געטוהן למעשה און אליין ארויסגעפאהרען קיין אמעריקא, ווי ער האט טאקע אויפגעטוהן גדולות ונצורות אין חיזוק שמירת דת תורתינו הקדושה, ווי עס וועט ווייטער ארום געראדט ווערען מער בארוכה, אין שפעטערדיגע קאפיטלען.

אידישקייט אין אמעריקע איז געווען א חידוש, אבער חסידות? מאן דכר שמיה.

ווען א דעלעגאציע ערליכע אידן זענען געקומען קיין אייראפע צו בעטן פון גדולי ישראל זאלן שיקן ערליכע אידן צו בויען אידישקייט אין אמעריקע, האבן זיי באזוכט ביים בעלזער רב הרה"ק רבי יהושע זי"ע, האט ער זיי געזאגט "וויסן זאלט איר אז די וועלט איז פיל מיט חיצונים און כחות הטומאה, ווי די גמרא זאגט (ברכות ו.) "אינהו נפישי מינן וקיימי עלן כי כסלא לאוגיא" די חיצונים רינגלען אונז ארום, ווען נישט די גרויסע רחמנות פון הקב"ה וואלטן מיר נישט אויסגעהאלטן אפילו איין מינוט אויף דעם עולם, נאר וואס דען? די צדיקים, ראשונים ואחרונים, שרפי מעלה וגדולי תורה האבן באטראטן דעם עולם און זייער זכות היט אפ. אין אייראפע זענען שוין געווען אזויפיל צדיקים, אנגעהויבן פון בעלי התוספות, ראשונים ואחרונים, און בפרט די צדיקים הקדושים הבעל שם טוב הקדוש ותלמידיו, זיי האבן מטהר געווען די אויר און אויסגעטרעטן די וועג, לעומת זה אין אמעריקע איז א פוסטקייט, די אויר איז טמא, קיין שום צדיקי אמת האבן נאכנישט אויסגעטרעטן די וועג און מטהר געווען די לאנד, דעריבער איז שווער צו מצליח זיין דארט, און ממש עס איז שווער צו זיין א איד דארטן. חסידישע רבי'ס וועלן נישט אהינגיין, אבער אפשר ליטווישע גדולים וועלכע זענען נישט אזוי שטארק די סכנה פון אמעריקע וועלן יא אהינשיקן א גדול בתורה צו אננעמען די עול ההנהגה אין אמעריקע."

עליס איילענד

אזוי איז טאקע געווען, די אמעריקאנער רבנים האבן מכתיר געווען דעם גרויסן דיין פון ווילנא הגאון הגדול איש צדיק רבי יעקב יוסף זצ"ל צו ווערן רב הכולל פון נוא יארק, און ער האט פיל מחזיר געווען עטרה ליושנה, זיין לעגענדארען מלחמת מצוה איז וועלט בארימט, ער האט מיט ציין און נעגיל לוחם געווען מיט די מהרסי הדת למיניהם, און פרובירט אין אלע געביטען צו הייבען דאס אידישקייט אין לאנד און בפרט אין די כרך גדול ניו יארק, ליידער האבען די מחריבי דת תורתינו הקדושה ובפרט אין דעם געביט פון כשרות, וואס האבען אין עם געזעהן א פרעזענטליכען שונא, נישט וועלענדיג אויפגעבען אויף זייער מאנאפאלי אויף דעם בשר "בשר" "קאשער" (חזיר טריפה) פלייש מארקעט, האבען זיי עם פארשידענע צרות צרורות שונות ומשונות אפגעטוהן, ליידער אזוי ווי עס האבען זיך געפינען אין ניו יארק א צומישעניש פון אנדערע לענדער, אידען וואס האבען ארויס געוואנדערט פון פארשידענע לענדער, און האבען געהאט אין זיך א טינא בלב אויף דעם ברענגען דוקא א רב פון ליטא, האבען ליידער די אלע נישט גענוג מחזק געווען דעם רב הכולל'ס רבנות, און דאס האט ליידער נישט צוגעהאלפען צום מצב, און מעשה שטן הצליח, דער רב הכולל'ס מצב הבריאות האט זיך אונטערגעבראכען און עס איז ליידער נישט צושטאנד געקומען דער ערווארטעטער געגנצליכער טויש אין יהדות אמעריקא, מען זאגט נאך בשם צדיקים אז דאס לוחם זיין מיט א גאנצע שטאט אויף איינמאל צו וועלען טוישען געגנצליך דעם צורה, האט אויך צוגעגבען אז דער רב הכולל זאל נישט קענען אויספירען דעם תכלית הנרצה.

ומלאה הארץ דעה את ה'

דער קיום היעוד פון דעם פסוק ומלאה הארץ דעה את ה', באדייט לויט ווי דער הייליגער

ראפשיצער רב זי"ע זאגט, איז אז נישט נאר די מענטשען וואס וואוינען אויף דעם כדור הארץ, נאר דער ארץ, די ארציות אליין וועט במהרה בימינו ווען משיח צדקינו וועט קומען, זיין מלאה דעה את ה', עס איז ידוע פון צדיקים אז די הכנה צו דעם איז אין די לעצטע טעג און יארען פאר ביאת המשיח, איז דורך די עבודה פון צדיקים תלמידי הבעש"ט הקדוש ותלמידי תלמידיו, וואס אור תורתם האט מאיר געווען און איז ווייטער מאיר לבות בני ישראל, צו קענען מזכך זיין דעם חומר און ארציות און מטהר זיין דעם אויר מיט דעם הייליגען דרך, ובפרט על פי מאמרו של משיח צדקינו וואס האט אליין געזאגט פאר'ן הייליגען בעל שם טוב זי"ע, ווי דער בעש"ט דערמאנט דאס אין דעם באקאנטען בריו וואס איז געדרוקט און אראפגעברענגט בספרי תלמידיו הקדושים, אז ביאת המשיח איז תלוי דוקא אין לכשיפוצו מעינותיך חוצה, פארשפרייטען די מעיינות פונעם הייליגען בעש"ט חוצה.

דער כשיפוצו מעיינותיך חוצה, האט ביי יעדען צדיק געהאט אן אנדערען באדייט, אבער ביי צדיקים וואס האבען מחשיב געווען און טייער געהאלטען דער געוואלדיגע עבודה פון מקרב זיין נשמות רחוקות וואס זענען ליידער חוצה אין אלע בחינות פון אידישקייט, און זענען אין א לאנד ווי איז לגמרי חוצה פון מחנה עדת ישראל החרדים לדבר ה', אזוי ווי אמעריקא איז געווען, האט עס געהאט א באדייט פון מטהר זיין די אויר וואס האט נאך דעם דבר ה' נאך בכלל נישט ריכטיג דערהערט, עס האט געפעלט די כח הקדושה צו קענען זורע זיין א אור פון הייליגקייט אין דעם לאנד ווי פריער דערמאנט, איז אוודאי קודם דאס נאר ערשיינען פון אזעלעכע צדיקים האט געקענט אנגרייטען דעם לאנד אויף ומלאה הארץ דעה את ה', אז עס זאל בכלל שייך זיין מפיץ צו זיין מעיינות החסידות, צו פארשפרייטן די אור ה' אין כלל ישראל, און דורך ברעכען די גרויסע כחות הטומאה וואס האבען געהערשט אין דעם ארץ לא זרועה, מקום מדבר ושממון אין תורה ויראת שמים.

איידן קומען אן קיין אמעריקא

אבער אין פאקט האט זיך דאס געטוישט ווען עס האבן צוביסלעך אנגעהויבן קומען קיין אמעריקע צדיקי ומאורי החסידות קדושי עליון, וואס האבען מטהר און מזכך געווען די אויר, ביז ווי מען זעהט היינט ווי אמעריקע איז געווארען פון די גרעסטע מקומות תורה ויראה אין די וועלט.

אין דעם נושא האבען ארויסגעשיינט די דמות פון רבותנו הקדושים לבית שענדישוב, די גרויסע חכמים "רואים את הנולד" וועלכע האבן אויף א שטוינענדעם פארנעם פאראויסגעזעהן אן אנדערן, פאזיטיוון עתיד. רוח הקודש הופיע בבית מדרשם של צדיקי בית שענדישוב, און בעיני רוחם האבן זיי געקוקט ווייטער, און געזעהן נישט בלויז די טריפה'נע מדינה, נאר אויך "אמעריקע די לעצטע סטאנציע ווי עס וועט געבויט ווערן תורה", לייענט'ס ווייטער אין קומענדיגע קאפיטלען דאס השתלשלות הדברים פון דעם ווייטען בליק פונעם ערשטען רב זי"ע (מרן מהר"א), און די געוואלדיגע השפעה פון קדושה וטהרה וואס דער פריערדיגע רב זי"ע (מרן מהר"ט) האט מיט זיין ערשיינונג מיטגעברענגט צו דעם ארץ ציה ועיף בלי מים של תורה וחסידות. ■

אבן חסיד

הרבני הגדיד החסיד הטפסר הנרומם
מוה"ר ישכר דוב ב"ר זנה (בערל) וויס זלה"ה

די פעדער איז צו ארעם און דאס פאפיר קען נישט בכלל פארשטיין די גרויסען צער פון דעם פארלוסט פון איינע פון די גדולי הדור אין מדת הצדקה והחסד בדורנו, ידיד נפש כל בית ישראל, וידיד בתי צדיקי הדורות חצרות החסידים בכל מקומות מושבותיהם הלא הוא הטפסר המרומם האי חסיד האי עניו, זכה וזיכה את הרבים, והתמיד בתורה וחסידות יומם ולילה וכו' מוה"ר ישכר דוב בן מוה"ר יונה ווייס ז"ל.

עס איז נישט אין ראמען פון א קורצען ארטיקעל צו קענען באשרייבען אזא אדם גדול, א איד וואס זיין ווארעם הארץ האט נישט געווואוסט קיין גבול ווען עס איז געקומען צו צדקה וחסד, און מען קען אפילו נישט אויסדרוקען אויף איהם דאס ווארט "ובפרט פאר דעם צדקה אדער יענער מוסד וכו'", ווייל עס איז נישט געווען קיין בפרט, עס איז נישט געווען קיין הגבלות, ער האט נישט געמוזט האבען א נאנטען שייכות, צו בכלל קענען פון פריער פון וואס עס רעדט זיך, אויפען מינוט האט זיין בריף הארץ זיך גע'עפנט לכל שואל ומבקש, און צומאל מיט סכומים וואס גרויסע דינער'ס פון גרויסע מוסדות, קענען זיך נישט פארמעסטען, און אלעס בהצנע לכת, אן פרסום און נישט רעדענדיג דערפון.

מען רעדט דא פון א איד וואס איז געווען באמת תורתו אומנתו, אנהייבענדיג זיין סדר היום אין בית המדרש מיט חברותות פון די חשוב'סטע תלמידי חכמים און לומדים אין שטאט אין די פריע פארטאגס שעה'ן, און האבענדיג כמה וכמה שיעורים דורך אויס די גאנצע טאג, עס מאכען אויסזעהענדיג אז מ'רעדט פון א ריטייערטען איד, עס וואלט זיך גארנישט געגלייבט אז מען פון א איד וואס פירט ברייטע געשעפטען, און בפרט מיט דעם רואיהגקייט פון זיין אריכות התפלה, און וועד רעדט נאך וועו עס איז געקומען צו שמועסען אין חסידות, אדער ביי די בארימטע מלוה מלכה'ס ווי ער פלעגט זיצען שעות ארוכות און פארברענגען בזמירות שירות ותשבחות מיט חסידות וסיפורי צדיקים, וואס מען וואלט אין ווילדסטען חלום נישט געטראכט אז דער איד האט עפעס א שייכות מיט געשעפטליכע זאכען.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ביי א באוך אין לאס אנזשעלעס

איבערהויפט האט ער בכלל נישט מפזר ממון געווען אויף פרעזענטליכע אויסגאבען, פארענדיג מיט א אלטען קאר, און האבענדיג א שטוב וואס איז בכלל נישט געווען אויף דעם שטייגער פון די ארטיגע נגידים, ער האט אן חשבונות אוועקגעגעבען הונו ורכושו פאר צדקה וחסד, נאר צו רעדען פון זיין שמחת החיים וואלט געפאדערט אן עקסטרע אויסגאבע, עס איז ממש אומבאשרייבאר, אנהייבענדיג דעם ערשטען שיעור אין טאג מיט א ניגון "מה אהבתי תורתך", און אזוי ווייטער.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ביים אריסגיין מביתו נאוה קודש
מנחם אבל צו זיין ר' בערל נאך די פטירה פון זיין ב"ב ע"ה

מען קען גארנישט זיך פארשטעלען זיין ברייט הארץ, עס איז שייך צו זאגען אויף עם דעם פסוק לב מלכים אין חקר, מאן מלכי רבנן, ביי איהם איז נשלם געווארען אלע דריי עמודי עולם תורה עבודה וגמילת חסדים.

ער האט טאקע געשטאמט פון קאסעניע חסידים פון דער היים און געווען א סאלקא תלמיד, און עס איז איהם געבליבען אין די ביינער כל ימי חייו, אבער קומענדיג קיין אמעריקא איז ער שטארק מקושר געווארען מיט בית חב"ד בכלל, און מיט כ"ק אדמו"ר מלובאוויטש זצ"ל נבג"מ בפרט, אבער דאס האט איהם נישט אפגעהאלטען פון אנהאלטען א שטארק נאנטען קשר מיט אלע בתי חצרות הצדיקים.

א ספעציעלען קשר אמיץ וחזק האט ער געהאט צו בית ראפשיץ ולספרי דבי מר מרן בעל זרע קודש זי"ע, עד כדי כך אז יעדעס יאהר ווען ער פלעגט פארען קיין ניו יארק לשהות בצל רבו, כ"ק אדמו"ר מלובאוויטש נ"ע, האט ער ביי די הקפות ביי די הושענות ביום הושענא רבה, געהאט א קביעות צו מעיין זיין דוקא אין דעם הייליגען ספר זרע קודש, מעורר זיין זכותו הגדול ביום הגדול והנורא.

אויך איז ער מורא'דיג אדוק געווען מעלה געווען זכרונו הטהור פון דעם קרעטשניפער רב'ן הרה"ק רבי דוד משה זצ"ל מיט א געוואלדיגע חרדת קודש, און כסדר געשיקט מזכיר זיין על קברו.

הרה"ח רבי בערל ז"ל האט במשך די יאהרען אנגעקניפט א ספעציעל באציאונג מיט כ"ק מרן אדומו"ר שליט"א, שענדישוב האט געהאט א ספעציעל חשיבות, ר' בערל פלעג רעדען טעלעפאניש יעדע וואך מיט'ן רב'ן שליט"א, און מיט א ספעציעלע חשיבות כסדר אפגעווארט דעם רבי"ן זאל זיין געזונט, אפילו אין די לעצטערע זמנים וואס ער האט שוין נישט געהאט כח צו אנגרייטען מלוה מלכה פאר'ן ציבור, פלעג ער ספעציעל אפרופען דעם רבי'ן און איינלאדענען און איינבעהטען ביים רבי'ן אז ער וויל אנגרייטען א מלוה מלכה נאר פאר דער רבי מיט די מקורבים, און אזוי איז געווען די לעצטע יאהרען, וועו דער רבי פלעג זיך איינשפארען מיט ר' בער'ל האט מען געוואוסט אז קיינער וועט יעצט נישט קענען צוקומען, עס איז א מעשה פון שעות, רבי בערל איז געגאנגען אין לעבען דאס שטיצען דעם רבי'ן חצר הקודש, און געטוהן השתדלות אז אנדערע זאלען אויך טוהן, וואס מיר זענען איהם שולדיג אומגלויבליכען הכרת הטוב, שכרו הרבה מאוד.

אפילו אז ער איז געווען שוואך שוין און ער האט נישט געקענט קומען צום טיש, נאכען זיך גרייטען, אבער די כוחות האבען איהם נישט ערלויבט, פלעגט ער שיקען אלע זיינע שטוב מענטשען זאלען קומען צום רבי'ן טיש, וואס עס איז געווען די איינציגע טיש וואס זיי זענען געגאנגען מיטהאלטען, ר' בערל פלעגט זיי נאך דעם טיש אויספרעגען אויף אלע פרטים און מ'זאל עהם איבער זאגען די דברות קודש פונעם רבי'ן שליט"א, און אזוי האט אנגעהאלטען דעם קשר עד ימיו האחרונים.

א ספעציעלע פרק וואלט זיך געפאדערט אויף די געוואלדיגע חשיבות וואס רבי בערל האט ארויסגעוויזען פאר הרבנית הצדיקת תליט"א, וואס ער פלעג בכבודו ובעצמו זיך אפגעבען אנצוגרייטען אין די אנדערע שטוב א פלאץ מיט אלע צוגעהערען אז די רעביצין זאל ספעציעל קענען קומען און מיטהאלטען דעם מלוה מלכה, ער האט אמאל אויפגעמערגט ווי דער רביצין שפאצירט אויף די גאס אליין, האט ער אויפגעברויזטעהייט אפיר געהאלטען די משמשים פון רבי'ן, היתכן דער רביצין גייט נישט מיט א באגלייטערין, ער האט ביי א געלעגענהייט וואס ער האט געדארפט א גרויסע ישועה נאכ'ן מזכיר זיין ביים רבי'ן געפרעגט צו עס וואלט מעגליך געווען ממלא צו זיין בקשתו, אז דער רעביצין זאל זיין א שליח מיוחד צו פארען קיין ארץ ישראל צו איר טאטע'נס ציון הרה"ק רבי דוד משה מקרעטשניף זצ"ל, אויספוילען פאר איהם א ישועה, דער רביצין איז דעמאלט געפארען לעורר רחמי שמים מרובים, דעם לעצטען מאהל בחיים חיותו וועו דער רבי איז געפארען קיין לאס אנדזשעלעס איהם מנחם אבל זיין על פטירת אשתו החשובה ע"ה, און ער איז דעמאלט האספיטעלעזירט געווארען

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א בברכהמ"ז ביי מלוה מלכה אין זיין שטוב

צוליב זיין אייגענעם שווערען מצב, און מען האט מונע געווען מענטשען פון אים באזוכען און איבערשטרעגען, האט ער מודיע געווען רצונו הנעלית אז מ'זאל זאגען פאר'ן רבי'ן זאל אריבער קומען, און אויך געבעטען דער רביצי'ן זאל אויך קומען, אוי מי יתן לנו תמורתו.

כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א ביים מנחם אבל זיין די קינדער פון ר' בערל ז"ל

עס וואלט געווען כדאי צו דערמאנען וואס רבינו שליט"א האט דערמאנט, נאך הערענדיג פון די בשורה לא טובה פון ר' בערל'ס פטירה, האט דער רבי זאל זיין געזונט ארום גערעדט פון זיין געוואלדיגען זכות צו זיין דער עמוד הצדקה וחסד בדורינו, וואס רבים נהנו ממנו ומרוב טובת לבו, האט דער רבי ארום גערעדט דער ענין פון לב טוב, אז דער פשט איז אז דער נדיב טוהט צדקה וחסד מחמת נדיבות ווי רש"י הק' זאגט אנהייב פרשת תרומה אז נדבה איז לשון פון רצון הלב, קומט אויס אז דער רצון און טעם פון די נדיבות איז נישט מצד דער מקבל, און ביי א אמת'ן נדיב לב איז עס נישט תלוי כלל אין דעם מקבל, ווייל ער איז נותן צוליב זיין כח הנדיבות ורצון טוב, על דרך ווי עס שטייט אין ספר הקדוש זרע קודש לגבי אמונה און בטחון, אז דער עיקר בטחון דארף צו זיין בוטח זיין בה' יתברך, מצד חסדו הגדול יתב' וואס דער אויבערשטער איז א חפץ חסד, און ממילא איז נישט קיין חילוק אויב דער בוטח איז ראוי צו דעם חסד ה' וואס ער ערווארט און בעהט דעם אויבערשטען פאר זיינע צרכים, ווייל דער אויבערשטער איז מטיב מיט זיינע ברואים מצד חסדו הגדול, און דעם אויבערשטענס חסד האט נישט קיין גבול און ממילא באגרעניצט זיך עס נישט צו די מעשים פון דער מענטש, נאר מחמת די גרויסע בטחון וואס דער איד האט אין רבוש"ע, משא"כ אבער אז מען האט נאר בטחון אויף וויפיל מען איז ראוי נאר, א מענטש איז דאך א בעל גבול, און כל שכן וכל שכן וועז ער איז זיכער נישט ראוי מצד מעשיו, זענען דאך די כלים מוגבל אויף מקבל זיין דעם חסד ה', און מען איז מצמצם דעם חסד ה' ח"ו, ודפח"ח.

Moscow
Shendishov
שענדישוב

אבד חסיד מן הארץ

בהילקח מאתנו האי חסיד האי עניו דבוק ומקושר בצדיקי הדורות בנפשו ובמאודו, שיזיף עייל שיזיף נפיק, גרס באוריתא תדירא ולא מחזיק טיבותא לנפשי', ידיו רב לו בכל מקצועות התורה והחסידות, ממנו יסד וממנו מינה בהחזקת מוסדות התורה והחסד בכל קצוי תבל, ביתו בית וועד לחכמים, הי' קשור בעבותות אהבה ליבלחט"א כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א.

ה"ה הרבני הנגיד החסיד הטפסר המרומם
בוזה ומקים עלמות של תורה וחסידות, עמוד החסד בדורנו,

מוה"ר **ישכר דוב** בן
מוה"ר יונה **ווייס** זללה"ה
לאס אנדזשעלעס יע"א

תורה תורה חברי שק על אבדן מחזיקה בגוף ובנפש ובממון בפסי"נ
אוי מי יתן לנו תמורתו

ברכת תנחומין

ומצטערים הלב שוחים אנו בזה תנחומינו ומשתתפים באבלם וצערם הכבד של
בניו החשובים ידידינו היקר הרה"ח נעים הנדיבות
מוה"ר **יונה מרדכי** שליט"א
וידידינו היקר הנה"ח אביזל ויקר רוח
הרה"ר **משה אהרן צבי** שליט"א
מרבני קהלת יעקב ירושלים ת"ו
ואחותם החשובה **מרת לעווישאן** שתחי'
וכל המשפחה הנכבדה שיחיו

פעולת האלמות

אצל בעל שטא ז"ל

רבינו שליט"א ביים פרישן קבר

און דער רבי האט ממשיך געווען און צוגעשטעלט אז דאס איז דער ענין וואס ביי חסידים איז געווען אזוי שטארק אנגענומען אז אזוי ווי חז"ל ווארענען אל תפתח פה לשטן, אזוי איז מיט די מחשבה, ווי דער הייליגער קאזניצער מגיד זי"ע און דער גרויסער מגיד פון מעזריטש זי"ע רעדן ארום, און ווי מען זאגט נאך א ווארט פון הרה"ק בעל צמח צדק מלובאוויטש זי"ע "טראכט גוט וועט זיין גוט", ווייל דאס איז באמת ממשיך מדת טובו יתברך דעם אמת'דיגען חסד ה', מצד חסדיו הגדולים ווי פריער דערמאנט, האט דער רבי זאל זיין געזונט צוגעשטעלט דעם ענין צו דעם מנוח החסיד הישיש עמוד החסד רבי בערל ז"ל, זיינע גרויסע חסדים וואס ער האט געטוהן איז געווען מיט דעם מהלך, ער האט מדמה געווען צורה ליוצרה, און זיך מדבק געווען אין מדותיו יתברך, ער האט מטיב געווען געווען מיט יעדען איינעם צוליב זיין רוחב הלב און מדת טובו הגדול, און מיט דעם בוודאי ממשיך געווען דורך זיינע גרויסע פעולות דעם אויבערשטענס רחמנות אויפען כלל ישראל, און אודאי מה כאן עומד ושימש אזוי אויך אויבען אין הימל איז ער מעורר רחמים וחסדים אויפען כלל ישראל, ממשיך צו זיין חסד אן קיין שום חשבון פאר'ן כלל ישראל לכלל ולפרט, און ער זיכער א מליץ יושר פאר אלע כולנו יחד כאחד אמן. תנצב"ה.

זכות מעשיו הטובים וצדקותיו עם ישראל יגן על כל משפחתו ועל כל הנלוים אליו, ולכולנו בכלל ובפרט, ובפרט יעמוד בודאי זכותו הגדול לבניו ממשיכי דרכו החשובים מוה"ר מרדכי יונה ווייס שליטא ואחיו בדומה לו מו"ה הרב משה צבי שליטא רב ומשפיע בק' שערמאן אוקס יצ"ו. ■

על ידי טטואן

הנה"ח מוה"ר טטואל זאנוויל דיללעד ע"ה

עס איז נאך צו פרי אפצושאצען דעם גרויסען פארלוסט פון א גאר ווארעמער חסידיש'ע גאליציאנער איד וואס האט נאך זוכה געווען זיך צו ווייקען ביי פארצייטישע צדיקים אין דער אלטער היים, ידידינו הנגיד הנכבד נודע בשערים מוה"ר שמואל זאנוויל דיללער ע"ה, א איד וואס דורות ווייז האט ער געשטאמט און איז געוואקסען מיט דעם חסידישען גאליציאנעם ברען, זיך ווייקענדיג אינדערהיים ביי הרה"ק המפורסם רבי איציק'ל מסטוטשין זי"ע, און שטאמענדיג פון דזיקוב און ראזווועדובער חסידים.

פון דער היים אויס האט ער זיך נאך אויסגעקענט מיט די שענדישובער קינדער, ובפרט מיט כ"ק הגה"צ רבי נפתלי הירש זצ"ל א זוהן פון פריערדיגען רב מרן מהר"ט משענדישוב זי"ע, וואס איז געווען אן איידעם ביים סטוטשינער רב זי"ע, און האט געווואוינט דארט צוזאמען מיט זיין חשובע משפחה אין שטוב פון שווער און געפירט די גאנצע שטוב, היות ווי באקאנט איז הגה"ק מסטוטשין זי"ע געווארען א אלמן גאר יונג, דער סטוטשינער רב הגה"ק רבי איציקעל זי"ע איז געווען אויך א צווייטע מאל א מחותן מיט בית שענדישוב מיט א ברודער פון פריערדיגע רב מרן מהר"ט זי"ע, ה"ה דער סטריזובער רב הרה"ה רבי אלתר זאב זי"ע, אזוי איז אויסגעקומען כמה פעמים וואס די צדיקים נכדי בית ראפשיץ האבען זיך געטראפען, און חסידים האבען די זכיה מיטצוהאלטען ביי אזעלכע געהויבענע געלעגענהייטען.

ר' שמואל זאנוויל ע"ה האט מיט זיך פארגעשטעלט א פארצייטישען איד, ווער עס האט נאר געהערט זיין קריאת התורה האט געמיינט אז ער זיצט אין א גאליצאנעם שטעטל, זייענדיג אן אויסנאם בעל קורא און נישט זייענדיג משנה קיין קוצו של יוד פון דעם אלטען הברה, ער איז געווען א גרויסע בעל יסורים ל"ע, און מיט דעם אלעם געהאט א געוואלדיגען שמחת החיים, ער איז געווען אן אויסטערלישען מוקיר רבנן, און מיט שמחה מכבד געווען יעדען לפי ערכו.

ספעציעל איז זיין מדת צדקה געווען להפליא, אויף שטעלענדיג כמה מוסדות התורה והחסד, און זיי תומך זיין בכחו והונו, ער האט זיך מוראדיג שטארק מקשר געווען נאך דעם שרעקליכען חורבן אין דעם היגען סטיטשונער רבי'ן כ"ק אדמו"ר הגה"צ רבי יהודה זצוק"ל, זיין נאנטקייט איז געווען אזוי שטארק אז דער סטוטשינער רב ז"ל האט אמאהל געווויילט ביי עם אין שטוב דעם גאנצען יו"ט חנוכה, זייענדיג צוגאסט אין לאס אנדזעלעס לכבוד א שמחה בביתו, ער איז געבליבען דבוק אין בית סטוטשין עד יומו האחרון און געהאט חיות פון קענען ממשיך זיין בדרכי אבותיו.

א גאר שטארקען קשר האט ער אנגקניפט מיט יבלחט"א כ"ק מרן רבינו שליט"א, וואס באלד ביים ערשטען באגעגעניש האט ער זיך דערמאנט דער אהבת קדומים פון דער היים, און ער איז געווארען שטארק נאנט מיט דעם רבי'ן שליט"א, און יעדעס יאר ביים יערליכען ביקור פונ'עם רבין זאל זיין געזונט, פלעגט ער זיין פון די ערשטע אפצווואַרטען רבינו שליט"א, און אריינגיין אל הקודש פנימה,

נאך דעם לעצטען חודש סיון וועז ער איז נאך געווען ביי די כחות בתחילת ימי חוליו, וועז דער רבי זאל זיין געזונט איז געווען אין לאס אנדזעלעס אויף געציילטע שעות, מנחם אבל זיין משפחת המנוח החסיד המרומם רבי בערל ווייס ז"ל, האט ר' שמואל זאנוויל שוין אפגעווארט פאר א שעה ארוכה דעם רבי'ן אנקומען כדי מקבל פנים זיין דעם רבי'ן, און אריינגיין אל הקודש פנימה להזכר בדבר ישועה ורחמים. ער איז געווען אין כסדרדיגע פארבינדונגען מיט'ן רבי'ן שליט"א, און עד יומו האחרון געהאלטען דעם קשר אמיץ, שוין זייענדיג א שטארקער חלוש, האט ער זיך שוין געזארגט ביי דעם היי יעריגע נסיעה פון רבי'ן שליט"א נאך חנוכה קיין לאס אנדזעלעס, שוין עטליכען וואכען פון פריער, און געפרעגט די עסקנים וועז דער רבי קומט, און פראבירט זיך אנשטרענגען אז ער זאל האבען דעם זכי' צו קענען באגעגענעם דעם רבי'ן שליט"א, דער אייבערשטער האט עם מזכה געווען, און ער איז ארויס פון שפיטאל וועז דער רבי איז אנגעקומען און ממש צוויי טעג פאר זיין פטירה לחיי עולם, און די שטוב מענטשען האבען מורא געהאט צוצולאזען מענטשען ער זאל זיך נישט איבערשטרענגען, האט ער אבער געהאלטען אין איין איבערזאגען אז מ'זאל מאכען זיכער מ'עפנט די טיר פאר'ן רבי'ן שליט"א, וואס ער וואַרט אפ בכליון עינים, דער רבי איז עם טאקע געקומען מבקר חולה זיין, און ער האט פון גרויס חולשה שוין זיך זייער שווער געירט, אבער מיט דעם אלעם איז ער גזעסען און מיט א רוהיגען מח, נאך דערציילט און געשמועסט עניני חסידות און זכרונות פון דער אלטער היים א לענגערע צייט, לייַדער איז דאס גוועהן דאס לעצטע מאהל וואס זיי האבען זיך להבחל"ח באגעגענט, דער רבי זאל זיין געזונט האט צוויי טעג שפעטער געצונדען דעם ערשטען נר נשמה ביי ר' שמואל זאנוועל אין שטוב, ער זאל זיין א מליץ יושר פאר אלע נאנטע זללה"ה תנבצ"ה. ▪

ברוכים הבאים

ברכנוכם מבית ה', פונעם בית ה', - קהל זרע קודש שענדישוב ומוסדותיה, ווייל מען הערצליך באגריסן די טייערע אנשי שלומנו, ידידים וחסידים, מעריצים ומוקירים, תומכי תורה ואנשי חיל, נדיבים נכבדים ולוקחי חבל בפעולות הקודש, וואס קומען דא היינט נאכט צום מעמד מפואר לחזק ולהחזיק פעולות הקודש בתורה עבודה וגמילות חסדים, לתמוך ולעזור למקום תורה וקדושה מפוארת, צולייגן א פלייצע צו די לייכט-טורעם פאר תורה וחסידות, די אדרעס פאר מעשי חסד, א מרכז פון קירוב און חיזוק לקרוב ולרחוק, א פלאץ פון התלהבות ודביקות בצדיקי אמת, בדרך הסלולה, דרך הפנימיות וההתרוממות, דרך שרפי מעלה צדיקי בית ראפשיץ-שענדישוב נשמתם בגנזי מרומים. להושיט יד בעבודת הקודש, צו האבן א חלק אין דעם הייליגן ווינקל, מגדל עוז ומגדל אור.

"שאי סביב עיניך וראי כלם נקבצו באו לך" וועו מיר כאפן א בליק וויאזוי די ציבור שטרענגט זיך אן, און מען איז זיך צוזאמגעקומען מיט איין ציל, מחזק צו זיין די הייליגע פעולות און אונטערנעמונגען, די טייערע אידן געבן כח און חיזוק, עוז ותעצומות אז די גרויסע און הייליגע פעולות, די הרבצת התורה אין די חשובע מבצר התורה "כולל אברכים שענדישוב" זאל קענען ווייטער אנגיין מיטן גרעסטן תורה פלאם; אז די עבודת ה' בהתלהבות, ביים דאוונען, ביי די געהויבענע טישן און כינוסים זאל אנהאלטן בלהב אש, און די פעולות החסד און קמחא דפסחא זאל קענען ווייטער גומל זיין חסדים טובים בישראל און די פעולות הקירוב פון די מוסד לקירוב רחוקים וישיבה יד ישראל זאל ווייטער קענען אויסוואשן פארבלאנזשעטע נשמות און מקרב זיין צו יהדות יראת ה' וחסידות.

אשריכם ישראל שנתאספתם לכבוד רבותנו הקדושים אראלים ותרשישים וועמענס נאמען וועלט פארהייליגט און פאראייביגט אין דעם חצר הקודש, ולכבוד יבלחט"א כבוד קדושת מרן אדומו"ר שליט"א, דער רועה נאמן וועלכער איז משפיע אויף אונז שפע רב ברוחניות וגשמיות, מיטן קומען מחזק זיין דעם הייליגען מקום איז מען זוכה צו האבן א טייל, להדבק בנחלת אבותינו ורבותינו הק' מוסדי דור ודור, להחזיק תורה ועבודת ה', די זכותים פון די הייליגע ארבעט, און די זכותים פון רבותינו הקדושים קדושי עליון נבג"מ וואס אלעס וועלט געפירט על פי דרכם בקודש, די הייליגע הנהגות, די מנהגי קודש, די אלע שמועות טובות, דברי תורה און הייליגע שמועסען וואס וועלט כסדר געחזרט דא אין הייליגען חצר, צו די הייליגע ניגונים ושירי קודש פון די אלע פריערדיגע צדיקים הקדושים וואס וועלט כסדר געזונגען מיט גרויס השתפחות הנפש מיט א געוואלדיגע אש קודש, און דאס גאנצע הייליגען אויר און רוח וואס שוועבט אין דעם הייליגען חסידישען הויף, איז דאך אלעס לזכר שמם ונשמתם בגבהי מרומים און צו ממשיך זיין און אראפברענגען פאר אונז דא די שטארקע כח פון זייערע גרויסע זכותים און זכר צדקותיהם לטובה, וועלן זיי אודאי ביישטיין פאר אלע עושים ומעשים, עוסקים ומסייעים, נדיבי לב, כל אחד ואחד בשמו הטוב יבורך, און זיי וועלן זיין די ריכטיגע מליצי יושר, אז מיר זאלן אלע געבענטשט ווערן מיט כל מיני השפעות טובות און ישועות, ביז מיר וועלן זוכה זיין צום גרויסן און ליכטיגן טאג, וועו אלע אידן וועלן נתקרב וועלן לאבינו שבשמים, בביאת גואל צדק במהרה בימינו אכי"ר, וברוך אשר יקים את דברי התורה הזאת.

המערכת – וועד הדינער

הדינער מוקדש

לע"נ הרה"צ רבי נתן נטע חב ליפשיץ זצ"ל מוויעליפאלי

די היי יעריגע מלוה מלכה איז געווידמעט לע"נ אונזער אלעם באקאנטן ידיד נפש, דער איש מורם מעם, און במקום גדלותו שם ענתנותו וואס האט זיך אראפגעלאזט צו יעדען קליין אינגעל, און זיך גהאלטען אומגלויבליך בשפלות ווי באקאנט פאר אלע וואס האבען עם גוט געקענט, הלא הוא ווי ער געווען גוט באקאנט בשמו הטוב, דער וויעליפאלי רבי וואס ליידער קומט שוין צו, דעם ברכת יבדלו לחיים דער טיטול זכרונו לברכה, א איד משרידי דור הישן, האי חסיד האי עניו, שייף עייל שייף נפיק ולא מחזיק טיבותא לנפשיה, הרה"צ המפורסם פאר מקדושים רבי נתן נטע דוב ליפשיץ מוויעליפאלי זצ"ל וואס ער איז געווען מזקני וחשובי עדתינו וקהילתנו הקדושה, וועמנ'ס ערשטן יארצייט איז אויסגעקומען דעם פארגאגענעם פרייטאג ב' דר"ח אדה, (נלב"ע ב' דר"ח אדר א' שנת תשע"א), פאר מיר הייבן אהן צו באשרייבן דאס פערזנטליכקייט פון דעם וויעליפאלי רבי"ן ז"ל וואס עס האט זיך ארויסגעשיינט פון עם א דמות יקר מפז ומפנינים, א פארצייטישען חסידיש'ן איד, וואס יעדער ריר האט געהאט א טעם זקנים, דאס אמאליגע ווארימקייט, א ניגון מיט א געוואלדיגע דביקות, א מעשה פילענדיג ווי מ'שטייט יעצט דארט, און אזוי ווייטער, און צוזאמען מיט דעם זיין געוואלדיגע התקשרות מיט קהילתינו הקדושה קהל זרע קודש ד'שענדישוב, און מיט כ"ק אדומו"ר שליט"א, מיטהאלטענדיג מיט יעדען אטעם דאס היינטיגע לעבהאפטיגקייט אין אונזער קהלה דא אין אמעריקא זעכציג זיבעציג און אכציג יאר שפעטער פון ווי ער איז געוואקסען.

מיר ווילן אביסעל צורירען מיט א שפיץ פאדעם דאס פרעזענטליכקייט פון דעם וויעליפאלי רבי זצ"ל, אנהייבענדיג מיט באצייכענען מקור מחצבתו אין זיינע אינגע יארן אין דער אלטער היים, וואו ער האט זיך געווייקט און באזוכט ביי רוב צדיקים קדמונים פון יענע תקופה און ווי פארשטייט זיך בעיקר ביי זיין גרויסען זיידען דער באקאנטע מופת הדור הרה"ק רבי איציקל פון וויעליפאלי זי"ע, צווישען די ראשונים במלכות פון די קדושי עליון פון גאליציע של מעלה ביי וועם ער האט זוכה געווען צו זיין בצל קדשם, זענען געווען די צדיקי בית שענדישוב כ"ק מרן מהר"ט זי"ע, ובנו כ"ק מרן מהרא"ל זי"ע, אויך ביי כ"ק מרן מהרא"ז מסטריזוב בנו הגדול של כ"ק מרן מהר"א משענדישוב זי"ע, וואס זיין טאטע האט געהאט א ספעציעלע נאנטקייט מיט עהם און ווי ער האט פארציילט, אז ער איז געווען פון די צדיקים מיוחדים וואס ער האט געזעהן ווי זיין טאטע האט צוזאם געבראכען און געכליפעט ווי א קינד הערענדיג פון זייער הסתלקות זי"ע.

וויעליפאלי האט געאגראפיש געהאט א שטארקע נאנטקייט צו שענדישוב זייענדיג אין א סגו"ל פון דריי שטעט אין מערב גאליציע, שענדישוב וויעליפאלי און ראפשיץ, דער טאטע זיינע איז אומגעקומען צוזאמען מיט אנדערע קדושים פון די דריי שטעט, און איז נטמן אין א מאסען קבר אין שענדישוב הי"ד, ווי אויך איז באקאנט אז דער ראש השלשלת לבית וויעליפאלי הרה"ק רבי שלמה זלמן זי"ע איז געווען א תלמיד פון הייליגען ראפשיצער רב זי"ע, און אזוי אויך פלעגט דער ערשטער שענדישובער רב זי"ע שיקען זיך מזכיר זיין לפעמים ביי הרה"ק רבי שלמה זלמן מוויעליפאלי זי"ע.

דער וויעליפאלי רבי איז געווען א אוצר החכמה, זיך אנזאפענדיג בבית היוצרים

לחסידות בעיקר פון גאליציע, אבער אויך פון אנדערע לענדער, און במשך די בערך צוועלף יאהר וואס ער האט קובע מקום לתפלתו געווען אין שענדישוב האט ער במשך פון הונדערטער און הונדערטער שעות פון שמועסען שיחות יקרי ערך, וואס ער האט פארציילט און איבערגעגעבען לדור אחרון תורות עובדות און הנהגות קדושות וואס ער האט אליין ערשטהאנטיג מיטגעהאלטען ביי פריערדיגע צדיקים און גדולים קדושי עליון, פון פאר אכציג יאר צוריק.

ער האט דאס נישט פארציילט אלס א פשוטע מעשה פארציילעה, ער האט דאס געלעבט און נישט נאר ער האט געלעבט בשעת דעם פארציילען, נאר אלע ארומיגע האבען מיטגעלעבט, מען האט געשפירט אז מען איז יעצט דארט, און די אלע ענינים איז געווען ביי עהם א תורה שלימה, האבענדיג געווייסע הנהגות וואס האבען אפגעשפיגעלט מורא'דיגע השגות און מדריגות וואס ער האט מיטגענומען מיט זיך פון קינדווייז אן.

דער וויעליפאלי רבי הרה"צ רבי נטע'לע איז געבוירן געווארן ט"ז אב תרע"ח אין וויעליפאלי גאליציא צו זיין גרויסען פאטער הגאון וצדיק תמים ר' יהודה זונדל זצ"ל הי"ד אבד"ק וויעליפאלי, וואס זיין זוהן הנ"ל האט דערציילט כמה פעמים אז אין די וויגטער חדשים פלעגט זיין טאטע דער וויעליפאלי רב, רבי יהודה זונדל ז"ל זיך אראפזעצען צו דער גמרא גלייך נאך מעריב אומגעפער זעקס אזייגער צייט, און לערנען ברציפות ביז שחרית אומגעפער אכט אזייגער צופרי, און זיך שפעטער אראפגעלייגט אויף צוויי דריי שעה, ער פלעגט אלס דערמאנען דעם אומגלויבליכען התמדה און גרויסען כח התורה פון זיין טאטע ז"ל וואס גרויסע מענטשען האבען באוואונדערט.

ער איז געווען א זוהן פון הרה"ק המפורסם בקצוי גאליציא רבי יצחק מוויעליפאלי זי"ע דער זוהן און מ"מ פון הה"ק ר' נתן נטע דוב (רבי נטע'לי) מוויעליפאלי זי"ע (וועלכע די וויעליפאלי רבי האט געהייסען נאך איהם) (נסתלק כ"ו שבט תרע"ה), איידעם און מ"מ פון הרה"ק רבי שלמה זלמן מוויעליפאלי זי"ע, (נסתלק י"ג כסלו תרי"ח), פון די גרויסע און באקאנטע תלמידים פון מרן רביה"ק מראפשיץ זי"ע.

הרה"ק רבי נטע'לי מוויעליפאלי זי"ע איז געווען א זוהן פון הרה"ק ר' אהר'יש ליפשיץ זי"ע א זוהן פון הייליגן ארי' דבי עילאה פון ווישניצא זי"ע, וועלכע ווי דער וויעליפאלי רבי האט פארציילט האט פרובירט זיך מדבק זיין אין רביה"ק מראפשיץ זי"ע אבער האט געזאגט אז זיין דרך איז צו שארף פאר עם.

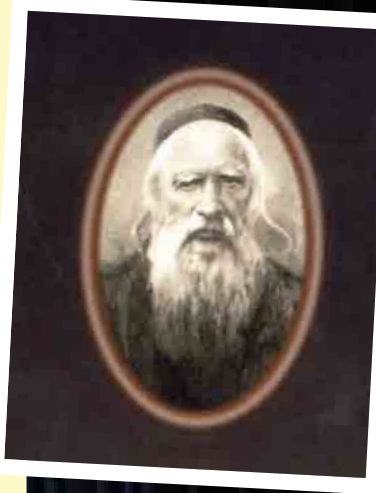
דער וויעליפאלי רבי'ס מאמע וואס איז ליידער אוועק יונג פון דער וועלט אין אירע פערציגע יאהרען איז געווען הרבנית הצדיקת מרת קעזא ביילא ע"ה, בת הגה"ק רבי אריה לייב ליפשיץ זצ"ל אדמו"ר מאפטא ואבד"ק סאפקוץ ומח"ס ישמח צדיק ושעות ארי', אויך א אייניקעל בן אחרי בן פון דער הייליגע ארי' דבי' עילאי זי"ע.

אין זיינע יונגע יארן איז ער אויפגעוואקסן אין שטוב פון זיין טאטן אין שטאט וויעליפאלי און געלערנט אין די ארטיגע ת"ת.

אין יאר תרפ"ב האט זיך זיין זיידע הה"ק ר' יצחק'ל, אריבער געצויגן וואוינען קיין בריגעל, דער שטאט ווי עס משמש געווענן ברבנות זיין הייליגען זיידע דער ארי' דבי' עילאי זי"ע, און ער האט דאמאלט איבער געגעבען דאס רבנות דקהלה קדושה פון שטאט וויעליפאלי יע"א, פאר בנו הגדול הנ"ל, וואס האט געפירט ביד רמה ביז די ימי הזעם הי"ד.

זייענדיג א קינד פון בערך עלף יאר האט זיין טאטע עם געשיקט קיין בריגעל להסתופף ולהתגדל לתורה ולגדולה ביים גרויסען זיידן הרה"ק ר' יצחק זי"ע, וואס אויף זיין שויס איז ער נתגדל געווארן במשך א שיינע צאל יארן ביז זיינע טיפע בחורי'שע יארן.

זיין זיידע הגה"ק ר' יצחק זי"ע איז געווען מפורסם פאר א ציס"ע וקדוש עליון, אבער במקום גדולתו שם ענותנותו און האט בשום אופן נישט געוואלט מתנהג זיין ברבנות ובשררה, וואס אפילו טראצדעם וואס פילע גאונים וקדושים פלעגן קומען צו פארען צו עם און זיך מכניע געווען פאר עם, פלעגט ער אוועקשיקען דעם עולם און נישט וועלען פיהרען, ווי דער דערמאנטער אייניקעל פלעגט כסדר איבער חזר'ן וועו מען האט עם מכבד געווען מען פלעגט זעהן אז עס איז עם געגאנגען בנפשו אז מען איז עם ממש מצער מיט דעם, אויך די שאלה פון ווי דאס נעמט זיך, האט ער געזאגט אז עס איז ביי עם געווארען א טבע שני, ווייל דער זיידע האט דאס אין אלע ארומיגע ארייגעלייגט צו זיין א בורח מן הכבוד.

הרה"ק רבי יצחק מוויעליפאלי זי"ע

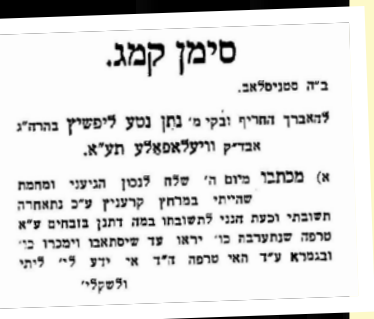

בנו הרה"צ ר' יהודה זונדל שליט"א, ביים חתונה בבית רבינו בארה"ק , תשס"ח

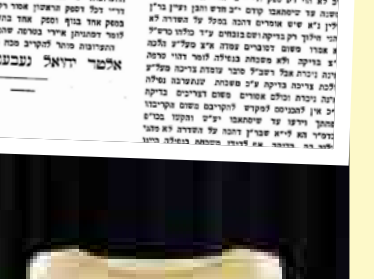

סימן קמג.

ב"ה סטניסלאב.

להאברך החריף ובקי מ' נתן נטע ליפשיץ בהרה"ג אבד"ק וויעלאפאלע תע"א.

א) מכתבו מיום ה' שלח לנטן הגיעני ומחמת שהיתי במרחץ קרעניץ ע"כ נתאחרה תשובתי וכעת הנני להשובתו במה דתנן בובחים ע"א טרפה שנתערבת בי יראו עד שיסתאבו ויכברו בי ובגמרא ע"ד האי טרפה ד"ד אי ידע ל"י ליתי ולשקלי

מנחת שרת סימן קמג יחיאל

פון די יושבים ראשונה ביי זיין זיידע איז געווען הגה"ק המפורסם ראש ישיבת חכמי לובלין, ר' שמעון מזעליחוב זי"ע (צווישען די צדיקים וואס ר' שמעו'לע זעליחוב'ר פלעגט פאהרען צו, זענען געווען הרה"ק מלעווערטוב זי"ע, הרה"ק רבי ארהל'ע מקאזניץ זי"ע, הרה"ק ר' לייבוש מצאנז זי"ע, ווי אויך פלעגט ער מיט א שטארקע הערצה זיך מסתופף זיין בצלא דמהימנותא מרן רביה"ק מהר"ט משענדישוב זי"ע און ווי עס האט פארציילט הרה"ח רבי שמואל מרגליות ע"ה פלעגט ער שיקען בחורים צו עם, און מרן מהר"ט זי"ע ווערט דערמאנט אין א בריו פון רבי שמעול'ע זי"ע (נהרי אש מכתב ל"ז), ווי ער איז מפליג בשבחו). רבי שמעו'לע האט אמאל אין א יו"ט שבועות הערענדיג אז דער רב (הרה"ק מוויעליפאלי זי"ע) גייט אריין צום טיש, האט ער זיך אנגערופען, לאמיר גיין הער תורה מסיני, אויך הרה"ק מראדאמסק זי"ע פלעגט קומען צופאהרען עטליכע מאהל א יאהר צום הרה"ק מוויעליפאלי זי"ע.

דארט אינעם זיידענ'ס הויף איז ער געשטיגן במעלות רמות בתורה ויר"ש, און ענאסען גרויס התקרבות פונעם זיידען, און מקבל געווען אוצרות תורה ויר"ש פון דעם אוצר המנוצר, זייענדיג דארט האט ער געהאט די געלעגנהייט זי צו באקענען מיט אסך גדולי עולם, אויסער וואס מטבעו האט ער געשטרעבט צו קענען גרויסע מענטשע, א ספעציעלע שייכות האט ער אנגעקניפט מיט הגה"ק רבי שמעו'לי זעליחאווער זי"ע, וואס חוץ פון דעם וואס ער האט עם באגעגענט ביים זיידען, פלעג רבי שמעו'לע קומען מדי שנה בשנה אויף אפרו צום שטאט וויעליפאלי, וואס איז געווען געריכטענט פאר א שטיקעל קוהר ארט, וואס אזוי אויך פלעגט דער זיידע הרה"ק ר' איציקעל אליין אויך אהין פאהרען אויף קוהר אין די זומער חדשים, ווי זיין זוהן דער רב פלעגט עם איבערגעבען זיין הויז אויף דעם זמן, און אין אזא געלעגענהייט האט זיין טאטע געבעטען רבי שמעו'לע צו לערנען מיט עם, אזוי האט זוכה געווען צו ווערען זייער נאנט צו רבי שמעו'לי, וואס האט קובע געווען א שיעור מיט עם ווי א חברותא שאפט פאר א שטיק צייט מידי יום ביומו, און ער האט מקבל געווען תורה מפיו צוזאמען מיט אסך הפלא'דיגע ענינים, ער האט אמאהל געפרעגט זיין זיידע, אז רבי שמעו'לע איז דאך אזוי גרויס אז כל רז לא אניס לי', איז מיט וואס זענען די ראשונים גרעסער געווען, האט דער זיידע זיינע ג'ענטפערט, מוז מען זאגען אז אין די טיעפקייט עכל"ק.

רבי שמעו'לע איז עם געלעגען אין די ביינעה, עד כדי כך אז אפילו אין די זמנים ווען ער איז שוין געווען גאר שוואך, ווען מען האט דערמאנט דער נאמען ר' שמעון'לע, האט ער גלייך אנגעהויבן רעדן, ר' שמעון'לע, האט ער געזאגט ווער קען עם משיג זיין, מ'ווייסט גארנישט וואס דאס איז געווען, מ'האט נישט געקענט גלייבן אז א מענטש קען קענען אזויפיל, ער האט פארציילט אז די טשעבינער רב ז"ל האט אמאל געזאגט אז ר' שמעו'לע איז געווען גרעסער פין דעם ראגוטשאבער ז"ל.

אזוי איז ער נתעלה געווארן בתורה ובפלפולא דאורייתא עם חבורת החסידים ת"ח עובדי ה' ואנשי מעשה, איינמאל זייענדיג זיך מפלפל בפלפול חברים אין הלכות איסור והיתר אין א שאלה וואס איז אנגעקומען צו הגאון המפורסם ר' יחיאל נעבענצאהל זי"ע בעמח"ס שו"ת מנחת יחיאל, וואס עס האט זיך ארויס געוויזן די ריכטיקייט פון דעם סברא ישרה פון דעם אינגען תלמיד חכם אויף וואס עס האט דערנאך אפגעשריבען א תשובה להלכה הגאון הנ"ל וואס איז געדרוקט געווארן אין יאר תרצ"ו, אזוי אויך האט אמאל רבי שמעול'י מפליא געווען דעם אינגען בחור נטע'לי און געזאגט אויף עם אז איז א בחור א תלמיד חכם.

אין דעם עיר ואם בישראל קראקא, איז געווען א וויעליפאלי ביהמ"ד וואס איז אנגעפיהרט געווארען פון א פעטער זיינע א זוהן פונעם זיידען זיינע הרה"ק רבי איציקעל מוויעליפאלי זי"ע, וואס האט עם ממנה געווען מתנהג זיין ברבנות, אין פארשידענע תקופות פלעגט ער ויילען ביי זיין פעטער ז"ל, ווען ער איז געפארען אויף געוויסע זמנים לערנען אין קראקא.

זייענדיג אין קראקא האט ער אויסגענוצט די געלעגענהייט להתחמם לאורם פון כמה צדיקים מפורסמים, ובתוכם האט ער געהאט די זכי' צו האבען דעם געלעגענהייט זיך מסתופף זיין בצל הקודש פינעם הייליגן שענדישובער רב מרן מהר"ט זי"ע, ער פלעגט פארציילען מיט נאסטאלאגיע ווי אזוי עס איז צוגעגאנגן דאס ערשטע מאל וואס ער האט זוכה געווען צו זעהן דעם הייליגן פריערדיגן רב זי"ע, געווען איז דאס אין א וואכעדיגע יומא דפגרא, ווען ער האט

אז דער פארהייליגטע צי"ע (וואס ווי באקאנט און עס ווערט געברענגט אין ספר ארזי הלבנון פון הגה"ח רבי אלימלך אלעזר עהרענבערג ז"ל, אז אין קראקא איז דער שענדישובער רב מרן מהר"ט זי"ע געווען שטארק נערץ ונקדש און מען האט עם געהאלטען פאר איינע פון די ל"ו צדיקים שבדור, כידוע ווי עס האבען מעיד געווען אויף עם גרויסע צדיקים זי"ע) מרן מהר"ט זי"ע גייט פירן א טיש, האט ער דערציילט אז זיי זענען געגאנגען עטליכע חברים צוזאמען וואס צווישען זיי איז געווען איינער וואס איז געווען א ידען און געווארן צו זאגען אז דער שענדישובער רב איז משרידי דור הישן פון די נאנסטע אייניקליך בן אחרי בן פון היליגען בעל זרע קודש מראפשיץ זי"ע, ער האט דערציילט אז קומענדיג אהין איז געווען זייער א גרויס געדרענג, אזוי אז עס איז בכלל נישט מעגליך געווען צו קענען זהען זיין היליגען צורה, נאכן פרובירן זיך צוצושטיפן האב ער זוכה געווען צו זהען צורת קדשו פאר בלויז עטליכע סעקונד'ן, וואס האט געווארפען א פחד ואימה, און דעם ערשטן בליק איז נחקק געווארען בלבו כל ימי חייו, ער פלעגט פיהלען א ספעציעלען נאנטקייט און שעצונג מיט איבער זיבעציג יאהר שפעטער צום ממשיך דרכו כ"ק אדומו"ר שליט"א, פיהלענדיג זיך אינדערהיים אין דעם מקום קדוש, א פלאץ וואס האט עם געצויגען נאך קינדווייז אן.

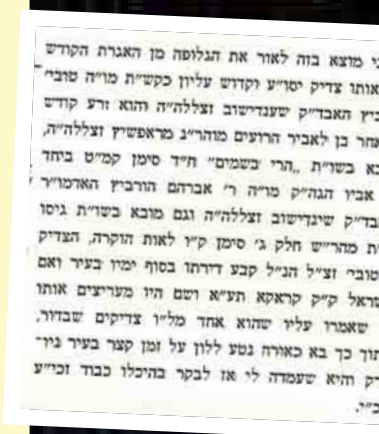
דער וויעליפאלי רבי זצ"ל האט געגאסען פון גרויס התקרבות ביי כמעט אלע צדיקי הדור ווי ער האט באזוכט, וואס אלע פין זיי האבן עם גאר שטארק מכבד און מחשיב געווען, ער האט געוויילט אין ווארשע ביי א פעטער זיינע, זייענדיג דארט איז ער געגאנגען להסתופף אויף פיר וואכען ביי הרה"ק המפורסם ר' אהר'לע מקאזניץ זי"ע, און איז איינגעשטאנען אין שטוב פינעם רבי'ן און געשלאפן צוזאמען מיטן רבי'ן אין איין שטוב, ער פלעגט פארציילען פליאה'דיגע ענינים וואס ער האט מיטגעהאלטען, וועו ער איז אהיים געקומען האט עם רבי שמעו'לע זעליחאווער זי"ע געפרעגט צו ער איז געפארען ווייל ער האט געהערט מפיו זיין חשיבות, עם זאגענדיג בלשון קדשו, עס איז נישט קיין רבי פאר דיר.

אזוי אויך האט ער גענאסען התקרבות ביי הרה"ק מהרי"ד מבעלזא זי"ע, און לפלא איז ידוע אז הרה"ק רבי אהרן מבעלזא זי"ע האט צוגעזאגט ביים קריג אז ווען וועלט וועט זיין צוריק וועלט וועל איך עם נעמען צו מיר און האלטען ווי א קינד, און דער בעלזער רבי זי"ע האט טאקע נאכ'ן קריג געשיקט שליחים עם אויפצוזוכען אבער לא אסתייע מילתא, און ערשט נאכ'ן פטירה פון בעלזער רב זי"ע איז ער געווארן דערפון.

אויך ביי הרה"ק בעל מנחת אלעזר ממונקאטש זי"ע, הרה"ק ר' ישעי' מטשחוב זי"ע, הרה"ק רבי לייבוש מצאנז זי"ע, הרה"ק מקולושיץ זי"ע, הרה"ק בעל קדושת ציון מבאבוב זי"ע, הרה"ק מראדומסק זי"ע, ועוד, וואס פון יעדער פון די צדיקים האט ער געהאט דברים נפלאים צופארציילען וואס ער האט אליין מיטגעהאלטען.

פאר'ן קריג האט מען עם גערעדט גאר א חשוב'ן שידוך מיט איינע פין די חשובע רבנים בזמנם, אבער עס האט ליידער אויסגעבראכען די קריג, בשעת ווען די גאנצע משפחה איז געווען יענעם חודש אלול אין די שטאט ווי עס איז פארגעקומען זיין עלטערע ברודער'ס חתונה, (דער זיידע זיינע איז נישט געפארען אויף די חתונה, זיך בעטענדיג ביים חתן, איך בעט דיך עס איז חודש אלול לאז מיך ארויס דערפון, איך זאג דיר צו עס וועט דיר זיין א טובה בזה ובבא), דער וויעליפאלי רבי איז גלייך אנטלאפען און נאך אסך צרות ותלאות זיך דערשלאגען קיין שאנכאי ווי ער האט זיך געראטעוועט און איבער געלעבט דעם קריג, ער האט דארט זיך ווייטער באקענט מיט אסך גדולים וצדיקים ז"ל, נאך דעם קריג איז ער ליידער געבליבען דער אחד במשפחה פון כל בית אביו וזקנו ז"ל, הי"ד, און ווייטער אויפגעשטעלט דורות וואס ציהען ווייטער דעם המשכה פון דעם בית צדיקים ז"ל.

אינמיטען קריג וועו דער בעלזער רב זי"ע איז געווען אין באכעניא געטא און דער וויעליפאלי רב זי"ע איז אויך דארט געווען, האט זיין אייניקעל דערציילט וואס ער האט געהערט פון אנשים נאמנים וואס זענען געווען בשעת מעשה, וועו דער בעלזער רב האט באזוכט דעם וויעליפאלי רב, און עם דערלאנגט א קוויטעל, דער וויעליפאלי רב נאך פאר'ן לייענען האט אנגעהויבען צו ווייענען, האט דער בעלזער רב מיט א ציטער עם אנגעכאפט ביים האנט און געפרעגט וויעליפאלי רב וואס איז געשעהן, האט ער ג'ענטפערט, עס איז ליידער שוין גארנישט געבליבען פון מיר, נאר דאכט זי אז איין אייניקעל (מיינענדיג דעם וויעליפאלי רבי ר' נטע'לי זצ"ל) האב איך געהערט אז ער האט זיך געראטעוועט קיין שאנכאי, האט ווי

פריער דערמאנט הרה"ק מבעלז זי"ע זיך אנגערופען צו עם און געזאגט, איך זאג אייך צו אז וועלן וועט זיין צוריק וועלט וועל איך עם נעמען צו מיר און האלטען ווי א קינד, און דער בעלזער רבי זי"ע האט טאקע נאכ'ן קריג געשיקט שליחים עם אויפצוזוכען אבער לא אסתייע מילתא.

מיר האבען מיט דעם ממש נאר באירט דאס געוואלדיגע אוצר בלום פון געווייקטע חסידישע נאסטאלאגיע דער וויעליפאלי רבי איז געווען אנגעזאפט מימי נעוריו, און ווי דאס האט זיך געגאסען כסדר פון עם, ווי מיר דא אין שענדישובער חצר האבען מיר געהאט די זכי' דאס מיטצוהאלטען פון א כלי ראשון וואס גאליציע של מעלה האט מיט זיך פארגעשטעלט,

ביי א חוהמ"ס טיש, ווערט געזען הגאון האדיר בעל נטע גבריאל שליט"א

אין די סוף שנות תש"נ האבען מיר געהאט דעם כבוד צו אנטפאנגען דעם חשוב'ן נייעם זויל צו אונזער הייליגע קהילה, ווי ער האט זיך אויסגעדרוקט כמה פעמים אז בחסדי ה' האט עם דער אייבערשטער מזמין געווען אזא מקום קדוש, ווי ער געפינט ממש אינדערהיים, ער האט זיך אויסגעדרוקט כמה פעמים צום רבי'ן זאל זיין געזונט איר האלט מיך דא ביים לעבען, ער האט זיך געהאט נישט לאנג פריער אריבער געצויגען צו דעם געגענט און אזוי איז עם אויסגעקומען צו הערען פון דעם מקום, נישט וויסענדיג פון אנהייב פון וואס עס רעדט זיך, אבער גלייך ביים ערשטען מאהל וואס ער איז אריינגעקומען, איז ער צוגעצויגען געווארען און קובע געווען מקום לתפלתו אין שענדישוב, און נאכדעם געווארען פון די נאנסטע מענטשען, מיט א געוואלדיגע חיבה יתירה וואס עס געהערשט פונעם רבי'ן שליט"א די משפחה און די גאנצע קהלה, ער איז געווארען מקושר בעבותות האהבה צו כ"ק מרן רבינו שליט"א, און זיך אויסגעדרוקט פאר אנדערע ווי ער זעהט אסך עהנליכקייטען צו אסך פריערדיגע צדיקים זי"ע, עס איז געווען להפליא זיין עצמיות'דיגע ביטול מיט הכנעה, וואס האט זיך ארויסגעוויזען אויף א שטוינענדיגע אופן און פיינט געהאט ווען מען האט עם מכבד געווען, מרן שליט"א האט עם כסדר ארויס געוויזן א גרויסע שעצע אין כבוד, און מכבד געווען ביותרת הכבוד ווי עס פאסט פאר אזא איד זרע קודש מחצבתו, וואס בזכותם פון פריערדיגע צדיקים אנו חיים, רבינו שליט"א פלעגן עם מכבד זיין מיט עולה זיין לתורה שישי כמנהג בית צדיקים, און עם איבערגעגעבען פארשידענע רבי'שע כיבודים, וואס ער האט קאטעגאריש אפגעזאגט און נישט געוואלט הערען דערפון, ער פלעגט זיך אנרופען צום רבי'ן מיט א רוגזה און צעה, וואס טוהט איר צו מיר, ובפרט ביי די שלחנות הטהורים האט זיך אנגעזעהן זיין ענוה הגדולה, אין ער האט נישט געוואלט זיצן ביים טיש אויבען אן, אין איין בריית מיטן רבי'ן, ביז ממש די לעצטע צייטן, און אויך נאר אויב נאך איינער איז געזעסען דארט, און אזוי ווייטער ביי כמה וכמה ענינים. ער האט זיך געווייקט אין בית המדרש בבחינת שבתי בבית ה' כל ימי חיי, צומאהל, אפילו צוועלף שעה רצופות, און דאמאלט אויך נישט געוואלט שיידען און אהיים גיין, נאר עס איז אויסגעקומען אסך מאהל אז אזוי זיצענדיג אין בית המדרש אין די פריע פארטאגס שעה'ן, האט ער זיך געכאפט אוי עס שפעט איך האב נאך עפעס אן ענין צו ערלעדיגען, ווען מען האט עם געדרוקט וואס דאס איז, האט ער זיך משתמט געווען, אבער נאך גרויס דרוק, האט ער געזאגט אז ער פירט זיך שוין יארען אז יעדע נאכט פאר קריא"ש שעל המטה, טיילט ער צדקה אין כמה וכמה פושקא'ס לצדקות רמבעה"נ, לזכרם הבהיר ולזכותם פון א לאנגע רשימה פון נשמות טהורות לעילוי נשמתם, מיט כמה תפלות וכו', אן עבודה וואס געדויערט עהם קרוב צו א שעה צייט יעדע נאכט, און דא גייט שוין דער נאכט פארבי, דארף ער זיך צו יאגען.

אזוי אויך איז באקאנט איינע פון זיינע ענינים יעדען ערב שבת קודש צו פאר טיילען אין כמה בתי מדרשים הערינג מיט אייער קוכלען, און בולקעס און חלות, וואס ער האט געהאלטען פאר א חוב קדוש מהנה זיין אידען ביום שבת קודש. ער האט שבת קודש ביי קידוש פראבירט מחנך זיין מיט א שמייכעל די יונגווארג ווי מ'דארף העלפען און זיך פרייען צו קענען געבען אידען צו עסען.

ער האט נישט חס געווען על כבודו, אפילו ווען יונגע בחורים מאנ"ש האבן געוועדט צו איהם, האט איהם געשטערט אויב מען האט געוועדט צו איהם בלשון כבוד, נאר ער האט דוקא געוואלט מען זאל רעדן בלשון נוכח, כאילו מען איז זיין חבר, ווען מען איז ארויף צו איהם אין שטוב יו"ט כמה פעמים, ובפרט ווען ער האט שוין ליידער נישט געקענט קומען אין ביהמ"ד, און די בני בית זענען שוין אויך נישט געווען אין די כחות צו באדינען, האט מען איהם אלס געטראפן לערנען די מסכתא פון יענעם יו"ט.

זיין שמחה וואס האט איהם באגלייט אין אלע מצבים, האט משפיע געווען אויף ארומיגע, ער האט מחשיב געווען יעדן יונגל, אפילו אין די גאר שוועירסטע זמנים וואס ער האט מיטגעמאכט האט דאס נישט אנגעירירט זיין שמחת הנפש, און אנגעהאלטען אלע זיינע שיעורים כסדרם, סיי די שיעורים פרטיים און סיי די שיעורים וואס ער פלעגט זי משתתף זיין ברבים, מיט'ן זעהן אזא צורה פאר זיך, איז יעדער תיכף דערפרייט געווארן, ולעומת זה זיין געוואלדיגע עבודת התפילה מיט בכיות עצומות און נאך יותר מזה בהצנע לכת אין שטוב, ווי קיינער איז נישט געווען, וואס מען האט כמה פעמים געהערט פון אונטער די טיר זיין גרויס עבודה בבכיות והשתפכות הנפש, אמאהל בימי חנוכה ווען מען איז אריינגעקומען אין שטוב צו עם נאכ'ן אונטערהערן זיינע אויסטערלישע בכיות ביי די הדלקה וזמירות, האט ער ניטאמאל באמערקט אז מען איז אריינגעקומען, וועז מען האט עם איבער געפרעגט און מפליא געווען פון ווי עס נעמט זיך אזא עבודה מיט אזעלכע בכיות, (הערענדיג פון עם כמה פעמים פון די גרויסע עבודה מיט בכיות וואס ער האט מיטגעהאלטען ביים זייד'ען, וואס דער זיידע האט דאס געזומען פון הרה"ק רבי משה מראזווועדוב זי"ע וואס ער האט זיך מסתופף געווען בצלו הקדוש, און מען פלעגט כסדר זעהן ביי עם אליין וואס יעדע מאהל ווען ער האט געדאוונט מיט די תנועות פונעם זיידען, אדער נאר בלויז נאך געזונגען האט זיך אויפגעמאכט א קראן פון טרערין), האט ער דאס אוועקגעמאכט, עה דאס איז נישט קיין עבודה, אז מען איז צובראכען ווייניט מען.

ער פלעגט אלס זאגען אז ביי עם איז דאך נישט געווען קיין קריג, ממילא לעבט ער נאך מיט דער אלטער היים, און ער פארטראכט זיך אסך מאהל, און פארגעסט פון אלעם און פרעגט זיך אוואו איז יעדער נעלם געווארען, נישט קענענדיג באגרייפען וואס איז געשעהן, עד כדי כך אז שטייענדיג אמאל אין ביהמ"ד אינמיטען א שמועס, האט מען באמערק אז ער איז אינגאנצען נישט דא אויף דעם עולם, נאך עטליכע רגעים האט מען עם געפרעגט מיט א בהלה, וויעליפאלי רבי וואס איז געשעהן, האט ער גע'ענטפערט אז ער האט געהערט רופען די קינדער, האט זיך אויף א רגע געדאכט אז זיין מאמע ע"ה רופט די קינדער, צוריק דרייענדיג די זייגער פאר אכציג יאר צוריק.

אזוי איז עס טאקע געווען, ער איז געווען כל כולו א שטיק ברען פון דער אלטער היים און א מעין הנובע פון המשכת דרכי הצדיקים, איבער געבנדיג סיפורים והנהגות פון פריערדיגע צדיקים וואס ער האט זוכה געווען מיט צו לעבן, פארן קומענדיגן דור, ממש ווי עס פאסירט יעצט, דאס גאנצע לעבען און די גאנצע מהלך החיים איז געווהען נדמה פאר איהם כאילו ער איז נאך דארטן אין דער אלטן היים, און זייענדיג א בעל מספר נפלא קענענדיג איבער געבן דאס וואס ער האט אליין מיטגעלעבט, בלי שום שינוי כל שהוא, אזוי ווי מען האט טאקע געזעהן ביי צענדליגע סיפורים וואס ער האט איבער געחזרט שוין אין די שוואכערע צייטן, וועז די קאפ איז שוין געווען שוואך, און די סיפורים האבן זיך נישט געטוישט.

הגם ער האט מסרב געווען מתחילה צו יעדן מינדעסטן כיבוד, האט ער אבער שפעטער אנגענומען צו זיין בעל מקריא ר"ה בבקשת כ"ק מרן רבינו שליט"א, וואס דאס האט ער אנגעהאלטען ביז ר"ה תשס"ט, און אויך אלס בעל תפילה למנחה ביום הקדוש, חוץ פון די אלע תפלות וואס ער געדאוונט פארן עמוד במשך פונעם יאר, זינגענדיג פארצייטישע ניגונים מיט א געוואלדיגע התרוממות און השתפכות הנפש, וועז געדענקט נישט ווי וועז דער רבי שליט"א האט געזונגען הי' עם פיפיות מיט'ן באקאנטען הייליגען ראפשיצער ניגון, איז דער וויעליפאלי רבי זצ"ל געשפרונגען אין די לופטען.

מען געהאט דעם כבוד און זכי' ביים מעמד ברכת החמה ניסן תשס"ט אז ער האט זיך מיט מסירת נפש באטייליגט, הגם ער איז געווען גאר אפגעשוואכט האט ער זיך אנגעשטרענגט צו קומען צו זאגען דעם ברכת החמה דעם פערטן מאל בחייו, און נאך די דברות קודש פונעם רבי'ן שליט"א האט דער רבי געבעטען פון וויעליפאלי רבי זצ"ל זאל אנווינטשען דעם עולם אז אלע זאלען זוכה זיין צו קענען זאגען דעם ברכת החמה אין זייער לעבען אזויפיל מאהל וויפיל ער האט זוכה געווהען.

אונז האב מיר זוכה געווען פאר בערך צוועלף יאר צו נהנה זיין פון א שריד מדור דעה, ואוד מוצל מאש פון דער אלטער היים. יהא זכרו ברוך וימליץ טוב בעדינו ובעד כל הנלוים אלינו אמן.

מעמד ברכת החמה
ערב פסח, תשס"ט

מהנעשה והנשמע
בחצרות קדשנו

א פעסטונג פאר תורה וחסידות
קהל זרע קודש ד'שענדישוב ומוסדותיה, גייט מחיל אל חיל

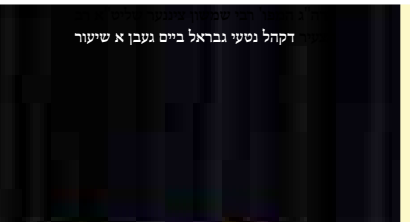
ברוך השם אז אין די אידישע געגנטער אין ניו יארק פעלן נישט קיין מקומות תורה ותפילה, אויך פלעטבוש איז ברוך השם פיל מיט בתי כנסיות ובתי מדרש מכל המינים והסוגים, גאר אנדערש און אייגענארטיג איז אבער אונזער הייליגען מקום.

א בית מדרש איז געוועלך א פלאץ ווי מען גייט צו דאוונען, שענדישוב איז אבער פיל מער פון דעם; די השפעה פון דעם מקום נעמט מען מיט מיט זיך אהיים. די ווארעמע אטמאספערע אין בית מדרש, די פלאם פון חסידות, די עבודת התפלה און רוח פון יראת ה' ואהבתו זענען איינגעזאפט אין די וועלט און חסידים ואנשי מעשה קומען אין בית מדרש נישט נאר "כאפן א מנין" נאר ליבערשט "כאפן יראת שמים" להתעורר להתחזק ולהתרומם.

דאס בית מדרש איז בבחינת "והיה כל מבקש ה' יצא אל אוהל מועד", די ווארעמע דאוונען במתינות, בקול און בכוונה הייבט אויף אלע מתפללים לרום פסגות, און ווארעמט אן די גאנצע ארום.

די עבודת התפלה איז דערהויבן אין א פשוטן וואכנטאג, און קל וחומר ווען עס קומען די ימי הוד, שבתות קודש ומועדים לשמחה, ימי רחמים ורצון ימים הנועדים אל ה', זעהט זיך אן א פלאקער אין בית מדרש און מען קען טאפן די הויכקייט, די תפילות פון כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א באלייכטן און דרינגען דורך, כמסורת בית ראפשיץ ווי עבודת התפלה בנעימה איז געווען די יסוד היסודות, און אזוי מיט די טישן, שולחנות הטהורים מלאי זיו ומפיקים נוגה.

אין די לעצטערע צייטן זענען ווי שטענדיג פארגעקומען נייע התחדשות'ן און התעלות'ן אין די קהלה, שיעורי תורה וכינוסי חיזוק, מיר ווילן אצינד באריכטן מהנעשה והנשמע בחצרות קדשנו די אנטוויקלונגען פון די פארלאפענע שטיק צייט וילכו מחיל אל חיל.

דקהל נטעי גבראל ביים געבן א שיעור

כולל טובו אהליך

שענדישוב פארמאגט חשובע מקומות תורה והתעלות, ווען מען רעדט פון דעם כולל "טובו אוהליך", ברענגט זיך אליינס ארויף אויפן געדאנק די פסוק "מה טובו אוהליך יעקב", דער הערליכער "שענדישוב'ער כולל" איז ווירקליך א פראכט פארן גאנצן געגענט. א כולל אברכים ווי יונגעלייט זיצן און הארעווען בתורה לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא, און א חשובע כולל ערב ווי טייערע יונגעלייט זענען עומדים בבית ה' בלילות ווי מען לערנט פלייסיג און מען איז הוגה בתורת ה' תמימה און מען איז מגין אויף די גאנצע געגנט בזכות קדושת התורה.

פייערליכע סיומי מסכתות אין כולל ערב ברענגט חדוותא דשמעתא

די סדר אין נאכט כולל איז באופן אז "אין אדם לומד אלא מה שלבו חפץ" דאס ברענגט א געוואלדיגע התמדה ווי יעדער יונגערמאן לערנט מיט די מאקסימום שקדנות. די טייערע יונגעלייט חברי כולל ערב האבן שוין מיט גרויס התמדה מסיים געווען עטליכע מסכתות אין א קורצע צייט, און אין היכל הכולל האט מען געפייערט און זיך משמח געווען לרגל שמחת התורה, און געגומען דערפון חיזוק ווייטער צו שטייגן להבין ולהשכיל בתורה.

הרה"ג ראש הכולל שליט"א בייא שיעור

הרחבת גבולי התורה בהיכל הכולל גרינדונג פון חבורת יורה דעה

אין די קומענדע זמן וועט בע"ה געעפנט ווערן א פרישע חבורה ווי מען וועט לערנען די שוועריקע הלכות אין יורה דעה, להורות הוראה בישראל, ויה"ר שנזכה להגדיל תורה ולהאדירה.

הרה"צ דוד משה שליט"א
בן כ"ק מרן אדמו"ר
שליט"א בייא שיעור

מוסד קירוב רחוקים

דמעות של שמחה ביי מערערע שמחות פון השבת בנים תועים לחיק אבינו שבשמים

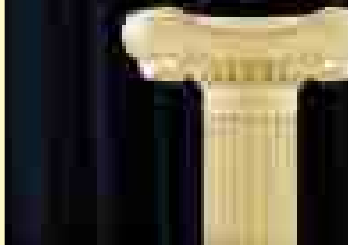
איינער פון די יסודי החסידות איז להפיץ מעיינותיו חוצה, און צוריקברענגען פארבלאנדזשעטע שעפעלעך לצור מחצבתם. וויפיל טירחה און יגיעה, וויפיל סבלנות און געדולד, עס טוט אלץ פאדערן, און וויפיל געלט און צייט עס טוט אריינשלעפן, מיטן אהערשטעלן די ריכטיגע מענטשן וואס זאלן זיך דערמיט אפגעבן, וואס ווי באקאנט איז דאס איינס פון די שווערסטע אונטערנעמונגען, מקרב צו זיין פארווארפענע, וועלכע אפילו מקרב צו זיין נאענטע אידן איז שוין היינט גאר שוועד. אבער מיט די אלע שוועריגקייטן האט כ"ק מרן רבינו שליט"א אראפגעשטעלט דאס ענין פון "קירוב רחוקים", וועלכע עס גלייבט זיך אליינס נישט וויפיל מען האט אלץ אויפגעטון מיט אידן, וויפיל הונדערטער אידן מען האט אנגעווארימט לאבינו שבשמים, און זיי געוויזן דעם ריכטיגן וועג לשוב לאביהם שבשמים.

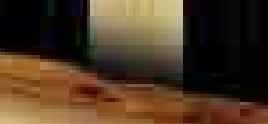

די ארבעט איז גאר שוועד, אבער וועלכע מען זעהט די הצלחה, וועלכע מען זעהט מגושם'דיגע צורות באקומען א איידעלע חסידישע חן, עמי-ארצים הייבן אן לערנען אביסל תורה והמאור שבה מחזירם למוטב, און טייערע אידן זענען מגביר די צורה אויף די חומר און קומען צוריק לחיק אבינו שבשמים איז דאס די גרעסטע שמחה און דאס געט כח עוז ותעצומות צו ממשיך זיין און ווייטער גיין בעבודת הקודש.

די דאזיגע יאר איז געווען א יאר פון אסאך חיזוק, וועלכע טייערע נשמות וואס האבן נארוואס געטראפן דעם אור האבן געשאנקען גרויס נחת מיטן מסיים זיין מסכתות, זיך אנטון ערליך און חסידיש און מקים זיין בתים נאמנים. ומה נהדר היה המראה וועלכע איין מוצש"ק נאך א צוזאמקום במסגרת המוסד האבן א גאנצע חבורה מקבל געווען און אנגעהויבן היטן שבת כהלכתה, כ"ק רבינו שליט"א איז ספעציעל אריינגעקומען און געמאכט א ריקוד של שמחה, די שמחה האט געשפאלטן עולמות זעענדיג ווי ישראל עם קדושו קערן זיך אום למקור מחצבתם.

זאת נחמתנו בעניינו אז נשמות לעכצן און זוכן יהדות ואור החסידות, און עס איז ב"ה דא א מקום ווי זיי טרעפן את האור כי טוב און ווערן נתקרב, נתחזק ונתרומם. וישמעו רחוקים ויבואו ויתנו לה' כתר מלוכה. ווי גרויס איז די זכייה צו האבן אין דעם א חלק!

ישיבה יד ישראל זעהט געוואלדיגע הצלחה

די ישיבה הקדושה יד ישראל שע"י מוסד קירוב רחוקים איז די דימאנט אין די כתר הקודש פון קירוב, די ישיבה איז א מקום נפלא פאר בחורים וואס זענען זיך מחזק און דראפען זיך צוריק, צו קענען שטייגן בתורה וחסידות איש איש כפי דרכו, יעדער תלמיד באקומט על פי דרכו הילף און חיזוק צו שטייגן און אויסוואקסן בסולם העולה בית אל.

די ישיבה וועט געפירט מיט א געוואלדיגע ווארעמקייט און מען געט זיך אפ מיט די בחורי חמד מיט א חיבה יתרה, און ווי גרויס איז די שמחה אז מען זעהט ברכה בעמלנו, די טייערע בחורי חמד טרעפן דעם באהאלטענעם אוצר, זיי באקענען זיך מיט די אהבת התורה און חדוות הלימוד, און זענען זוכה צו שלימות בתורה.

מערערע סיומם זענען פארגעקומען אין ישיבה, יעדעס מאל וואס מען איז זוכה צו דורכלערנען א מסכת קומט פאר א פייערליכע מעמד סיום מסכת. די סיומם קומען פאר בהשתתפות כ"ק רבינו שליט"א וואו ער איז משמיע דברי חיזוק און שעפט נחת פון די גרויסע התעלות, מאשפות ירים אביון!

התאחדות אנשי שלומנו - איחוד חסידי שענדישוב

איגוד בחורי שענדישוב ברייטערן אויס פעולות גליון פניני אור ברענגט עונג רוחני

די טייערע בחורי חמד החוסים בצל הקודש זוכן צו שטייגן און וואקסן ווי מער, און דעריבער ווערט געפראווען צווישן די בחורים חסידישע חבורות ווי מען נעמט זיך צוזאמען אום ליל שישי בלימוד חסידות, שירה וזמרה און לגימה שמקרבת לבבות, ווי אויך סעודות מלוה מלכה בסיפורי צדיקים ודברי חיזוק וחמין צו דערווארעמען די הערצער.

עס ווערן געפראווען אפט מסיבות און חבורות, סיי דאהי, און אויך אין ארץ הקודש פאר די דארטיגע בחורי חמד מאנ"ש. ביי די חבורות זענען אנווועזנד די חשובע ראשי החבורות שליט"א וועלכע באגלייטן די פעולות און דינען אלס מורי דרך פאר די טייערע בחורים.

פון די שטארקע כלים פאר חיזוק והתאחדות איז די הערליכע גליון "פניני אור" א וועכנטליכע גליון וואס איז מלא וגדוש בתורה וחסידות ארויסגעגעבן דורך די בחורי חמד שיחיו, פנינים יקרים ציצים ופרחים איז א שטארקע כח צו צוזמענהאלטן די בחורי אנ"ש וואס דערקוויקן זיך מיט די שיינע בלעטל. די דברי קודש פון רבי'ן און די ליקוטים יקרים וסיפורי צדיקים פון רבוה"ק ומעיינות החסידות, ספעציעל די מדור פניני קודש, ליקוטים פונעם היילגען ראפשיצער רב זי"ע וואס איז פון די שוועריע חסידישע ספרים, און עס איז צומאל שווער פאר א בחור, ובפרט די יונגערע בחורים, אליין אפצולערנען א שטיקל, איז דא חשובע בחורים ממונה ארויסצונעמען יעדע וואך עטליכע אמרים וואס איז

צוגענגליך פאר בחורים.

התאחדות אברכים ברייטערט זיך אויס אין מערערע מקומות

אנ"ש וועלכע זענען נתגדל געווארן צווישן די וועגט פון קהלתנו הק' אדער וואס האבן טועם געווען את האור כי טוב זענען מרחיב די גבולי הקדושה, און ברענגען אריין דעם אור אין דעם מקום ווי זיי זענען אנגעקומען.

אין עטליכע געגנטער זענען פארהאן גרופעס אנ"ש וועלכע קומען זיך צוזאמען בחבורה אחת להסתפח בנחלת בית ה', און האלטן זיך לצור מחצבתם.

איחוד חסידי שענדישוב אין מאנסי פראקלאמירט קרן הבניין קאמפיין, להתייסדות השטיבל

א גרופע אברכי אנ"ש וועלכע וואוינען אין מאנסי האלטן זיך שטארק צוזאמען, בדרך הסלולה ווי זיי זענען צוגעוואוינט, די טייערע אברכים ארבעטן צו קענען בקרוב עפענען א שטיבל צו קענען מרחיב זיין גבולי הקדושה און האבן די אייגענע ד' אמות של תורה וחסידות.

חודש כסלו דהאי שתא בעת די ביקור פון כ"ק מרן רבינו שליט"א בעירם, האט איינע פון די חשובע ידידים זיך מתנדב געווען אוועקצוגעבן א פלאץ לנצח על מלכת בית ה', אבער די מקום איז נאך גענצלעך רוי און מען זוכט א נדבן וואס זאל ארויסהעלפן די פעולות לפאר את בית ה' און מאכן א שיין שטיבל.

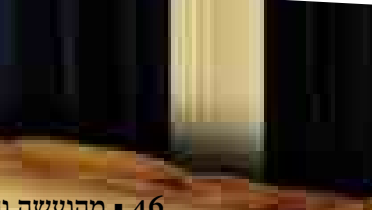
די יונגעלייט האפן אז עס וועלן זיך אפרופן נדיבי עם, און בקרוב וועט מען זוכה זיין צו עפענען די שטיבל ברוב פאר והדר.

באחד באדר משמיעין על השקלים, אנ"ש הייבן אן מסכת שקלים במסגרת דף מועד במועדו

אנ"ש די בכל אתר האלטן זיך אויך צוזאמען דורך מיטהאלטן די זעלבע לימוד, דאס איז די מסגרת פון "דף מועד במועדו" וועלכע דער רבי שליט"א האט מייסד געווען צו קובע זיין א שיעור בעניני דיומא פונעם קומעדיגן יום טוב, אין אמת'ן ווערט שוין געברענגט און חז"ל משה תיקן להם לישראל שיהיו שואלין ודורשין בענינו של יום ... הלכות חג בחג (מגילה לב.) און עס ווערט דערמאנט אין די פוסקים, און רבינו שליט"א האט איינגעזען און דעם א צורך בכדי צו קענען האבן די ריכטיגע הכנה צום יום טוב, וועט מען גרייט זיך אריינצוגיין אין א יום טוב אדורכגעלערנט די מסכת און די ענינים הדק היטב וואוסענדיג אז די יום טוב וועט האבען אן אנדער פנים נאכן זיך אנגרייטן פריער.

דעם יאר האט כ"ק מרן די רבי שליט"א געהייסן לערנען מסכת שקלים און עס איז א פרייד צו זען וויאזוי דער ציבור איז זיך קובע שיעורים אין אט די דפי המסכת ברבים אינאיינעם מיט חברים מקשיבים.

חצר הקודש

מועדים ורגלים הבאים

נאך א יאר איז פאריבער בחצרות קדשינו עס קומען שוין די ימי הפורים, און אט גרייט מען זיך שוין צום חג המצות הבעל"ט, איז אצינד א חוב אפצוגעבן א לויב פארן בורא כל, אויף די גרויסע חסדים ששם חלקינו פון די וואס זענען זוכה זיך צו ווייקן אינעם ייליגען חצר שענדישוב.

עס איז נישטא די פאסיגע ווערטער אדורכצלויפן אין קורצן, וויאזוי עס זעט אויס א דאוונען מיטן רבי'ן שליט"א ווען עס הערשט אזא קדושה ארום און ארום, אדער דאס מחזה הוד פון א שבת קודש, ווען עס ווערן געפראווועט די ליכטיגע טישן, און פילע אידן פון די גאנצע שטאט קומען זיך צונויף זיך צו ווייקן ביי א חסיד'ישן רבי'ן, וועלכער איז א פוסע בדרכי אבותיו, און ער ברענגט אריין א ברען אין אידישע הערצער אין א שבת אדער אין א יום טוב, ווען עס באירט יעדן איינעם אן אויסנאם, אדער א שלש סעודות, די פייערדיגע זמירות, און די דברי קודש וואס ווערט געזאגט בקול חוצב להבות אש, פיל מיט געגוים און השתפכות הנפש, וויפיל דאס דרינגט אריין אין די טיפענישן פון די הערצער, ווען דאס לאזט א השפעה אויף די ששת ימי המעשה.

אויב זענען די שבתים אזוי געהויבן כל שכן א יום טוב, מדה טובה מרובה על אחת כמה וכמה; יעדעס יום טוב איז א פרישע התרוממות, און עס מערקן זיך אן געסט פון אלע מקומות, וועלכע ערלויבן זיך נישט צו פארפאסן אט די ייליגע זמנים.

דער "חצר הקודש" דאס איז די מקור ושורש פון די עבודת הקודש וואס עס ווערט אפגעראכטן א גאנץ יאר, וואס רעכנט אריין פילע זייטיגע פעולות ווי צושטעלן די אלע טישן וכינוסים, עס ווערט אריינגעלייגט גרויסע כוחות צוצושטעלן ברייטע סעודות פאר אנ"ש החוסים בצל הקודש בימים טובים, צושטעלן אכסניות פאר געסט אשר מרחוק באו לראות את האור כי טוב, און צושטעלן די אלע נוטיגע אקאמאדאציעס צו קענען אנגיין מיט די עבודת הקודש ברב פאר והדר.

יום טוב פסח אין די הויפן פון ראפשיץ איז אייביג געווען אויף א גאר גרויסע פארנעם בהידורים על גבי הידורים, און דעריבער אז מען דארף צושטעלן יום טוב פארן ציבור כדבעי, דויערט אסאך צייט און נעמט אסאך כח. די הכנות גייען שוין יעצט אן. בניסן עתידין ליגאל, ויה"ר שנזכה לאכול מן הזבחים ומן הפסחים.

יהדות לאס אנזשעלעס זיך אנגעווארעמט בצל הקודש בביקור השנתי

יהדות לאס אנדזשעלעס האט דאס יאר נאכאמאל זוכה געווען צו א דערהויבענעם ביקור פון עט"ר כ"ק מרן אדומו"ר שליט"א, דער רבי שליט"א האט אפגעראכטן די ליכטיגע טישן, געזאגט די ווארעמע שמועסן און מקבל געווען אידן לעצה ולברכה.

ווי אויך האט כ"ק מרן רבינו שליט"א משמיע געווען, שמועסן און דרשות פאר די תלמידי הישיבות. מעריב יעדע נאכט האט רבינו שליט"א געדאוונט בבית האכסניא אינאיינעם מיט די בחורי חמד וועלכע זענען געקומען דאוונען

מיטן מנין פון רבי'ן זאל זיין געזונט.

דער געהויבענער באזוך האט איבערגעלאזט א שטאר'ער רושם דקדושה אויף אלע באטייליגטע און אויף די גאנצע שטאט.

אנ"ש בעיר התורה מאנסי האבן זוכה געווען צו א קורצע באזוך פון כ"ק מרן רבינו שליט"א

דעם פארגאנגענעם ראש חודש שבט האט כ"ק מרן אדומו"ר שליט"א אפגעראכטן א באזוך קיין מאנסי, ווי דער רבינו שליט"א האט געפירט א ראש חודש טיש ברוב פאר ורוממות הנפש. א מעמד קבלת פנים איז פארגעקומען בבית הרה"ח ר' אברהם גאלדשטיין שליט"א משולב מיטן טיש לכבוד ר"ח, דער רבי זאל זיין געזונט האט געדאוונט מנחה בבית הנ"ל און דערנאך זיך געוואשן צום טיש, נאכ'ן ברכת לחיים האט מען זוכה געווען צו הערן דברי קודש און דערביי ארומגערעדט א לענגערע שמועס, נאכ'ן זינגען ברכי נפשי האט רבינו שליט"א מכבד געווען דעם בעל הבית מיט ברכת המזון, דערנאך איז דער עולם אריבער שלום נעמען, פון דארט איז כ"ק מרן רבינו שליט"א צוגעפארן צום בית האכסניא ידידינו הנכבד הרבני הנגיד החסיד מוה"ר ארי' גולדשטיין הי"ו ווי ער האט אפגעראכטן קבלת קהל אנ"ש לברך ולהתברך.

שפעטער האט זיך דער רבי זאל זיין געזונט משתתף געווען ביי א בר מצוה א זון פון אחד מאנ"ש הנגיד החסיד ר' חיים גולדשטיין הי"ו, צומארגענס איז פארגעקומען די הנחת תפילין, נאך שחרית איז פארגעקומען א מסיבת לחיים דערנאך איז דער רבי שליט"א צוריק געפארן אין אכסניא וואו מען האט געדאוועט מנחה און דער רבי זאל זיין געזונט האט אויפגענומען אנ"ש להפקד בדבר ישועה ורחמים.

מכון זרע קודש

די מכון געט זיך אפ מיט פארשפרייטן און ארויסגעבן די תורתם של רבותנו הקדושים להעלות על שולחן מלכים.

ספר שערי חיים – שו"ת מהרא"ל וועט בע"ה בקרוב מפאר זיין שלחן מלכים

די טעג וועט אריינגעלייגט גרויס ארבעט אין די "ספר שערי חיים" וואס איז נתחבר געווארן דורך דעם גרויסן גאון וקדוש, מרן רבי אשר לעמיל זי"ע אבד"ק שענדישוב בנו הגדול פונעם פריערדיגן רב, מרן רבינו טובי' משענדישוב זי"ע, דער בעל מחבר מרן ר' אשר לעמיל איז געווען א גאון ושר התורה און אן איש קדוש, און האט ליידער נישט מאריך ימים געווען.

דער ספר איז געדריקט געווארן פאר הונדערט יאר צוריק, און איז דענסמאל אויפגעכאפט געווארן בעולם התורה ארויסווייזענדיג גרויס חריפות און עמקות, דער גאון האט איבערגעלאזט מערערע גאונישע חיבורים ווי אויך תשובות אויף די ד' חלקי שולחן ערוך, און ליידער איז אונז נאר פארבליבן דעם חלק נאכדעם ווי ער האט געגעבן במתנה פאר אחיו כ"ק מרן אדומו"ר זי"ע (מרן מהרי"ד), - זיין אייגענעם ספר ווי עס איז געווען אריינגעשריבן אויף די שולי הדף פול מיט

הגהות, - פאר'ן זיך ארויסלאזן קיין אמעריקא בשליחת אביו, והיה הנשאר לנו לפלטה.

די חשובע חכמי ורבני מכון זרע קודש האבן אריינגעלייגט א געוואלדיגע ארבעט להוציא דבר מתוקן, אין די טעג גייען אן די לעצטע הכנות צו צוענדיגן די ארבעט און בעזהשי"ת וועט דער ספר עולה זיין על מכבש הדפוס און די נאנטע צייט. אנ"ש וואס ווילן מנציח זיין זייערע נאנטע אינעם ספר זאלן זיך ווענדן צום מכון אויף 718-534-2485 וואו אויך די וואס ווילן מעלה זיין זכרו בהביר פונעם מחבר זצוק"ל אדער זיין זון כ"ק הגה"צ רבי מנחם מענדל זצוק"ל הי"ד די לעצטע אב"ד בעיר שענדישוב, וועלעכע איז ליידער נעקד געווארן עקדה"ש אינאיינעם מיט נאך קרוב צו פינף הונדערט קדושים פונעם שטאט און די ארומיגע גלילות שטעט ראפשיץ און ווילפאלי, ה' ינקום לעינינו נקמת דמם השפוך.

די ספר וועט באשיינען דעם עולם התורה און מהנה זיין הוגי תורה בכל אתר ואתר.

קובץ דברי קודש

גרויסע כוחות וועלט אויך אריינגעלייגט אז "קובץ דברי קודש" מכ"ק מרן אדומו"ר שליט"א זאל בע"ה ערשיינען וועכענטלעך, די קובץ זענען די שיחות קודש ודברי תורה וואס רבינו שליט"א האט משמיע געווען במקהלות עם און וועלט געדרוקט א יאר דעראויף, כדי מהנה צו זיין אידן בבאר מים חיים, דברים מתוקים מדבש ונופת צופים מעוררי לב ומלהיבי נשמה.

הערליכן גליון ליקוטי דברי קודש

גלייכצייטיג האבן די חברי מערכת איינגעזעהן פאר וויכטיג ארויסצוגעבן א בלעטל פון ליקוטים מתורתו של כ"ק מרן אדומו"ר שליט"א וואס איז געזאגט געווארן בזמנים שונים ווי אויך העתקות פון פריערדיגע יארן, כדי דער עולם זאל קענען לערנען אויך קערצערע דברי תורה, די שבת בלעטל קומט ארויס וועכענטלעך און מפאת קוצר הזמן איז עס בלתי מוגה.

סדר הקפות איבערגדרוקט במהדורא חדשה ומתוקנת

דעם פארגאנגענעם שמחת תורה איז ארויס געקומען לאור עולם די סדר הקפות הנאמרים בבית מדרשו של כ"ק מרן אדומו"ר שליט"א וואס איז מיוסד אויף די נוסח פונעם הייליגען ראפשיצער רב זי"ע וכמנהג כ"ק רבוה"ק זי"ע. די הקפה איז צום ערשטן מאל געדרוקט געווארן בשנת תש"ע, היי יאר בשנת ברכת מועדיך (תשע"ב) לפ"ק איז עס איבערגעדרוקט געווארן אויף א העליכן פארנעם מוגה ומתוקן וואו אויך איז נכלל געווארן אין דעם די סדרי התפילות וקריאת התורה, ביים אינטערשטן חלק איז בפקודת כ"ק רבינו שליט"א צוגעלייגט געווארן הייליגע דיבורים מלהיבים הלבבות בענין מעלות ההקפות פון האי קדוש ישראל רבי ר' פנחס מקאריץ זי"ע, א תלמיד פון רבינו מרן אור שבעת הימים הבעש"ט הק' זי"ע, געשריבן דורך איינע פון זיינע גרויסע תלמידים זי"ע, אויך האט מען מוסיף געווען א ביאור בענין ההקפות פון דער רבי זאל זיין געזונט וואס גיבט א שטיקל השגה בגודל מעלת היום. אנ"ש ומוקירי חסידות האבן אויפגענומען מיט גרויס שמחה די נייע הקפה'לע, ישמח לב מבקשי ה'.

מפעלי חסד

קמחא דפסחא ותומכי יום טוב

קהלתנו הק' פארמאגט א קופה של צדקה ווי מען זארגט זיך פאר נצרכים בקרב אנ"ש, מען העלפט ארויס מיט הלבשה און מידי דמיזן, בימי שמחה און ווען עס מאכט זיך חלילה שוועדע צייטן.

ספעציעל איז די "קמחא דפסחא" וועלכע איז געווען גאר שטארק אקטיוו אין די פסח טעג און האט פארטיילט חלוקות פאר הונדערטער נצרכים, כמבואר בהלכה גודל הענין.

הכנסת אורחים זוכט נאך פלאץ

גדולה הכנסת אורחים די גרויסקייט פון הכנסת אורחים איז דאך מענינים העומדים ברומו של עולם, דעריבער מאכט מען זיכער אין שענדישוב אז יעדער איד וואס זוכט ווא זיך ארפצולייגן די קאפ ווערט באקוועם פלאצירט באש"ל מלא, ולא אמר אדם צר לי המקום.

לעצטנס איז געווארן אביסל ענג אין פלאץ און מען קען שוין נישט אנגיין אזוי ווי פריער, די עסקנים בעטן אנ"ש ווער עס האט פלאץ צו מקיים זיין די גרויסע מצוה, זאלן זיך אנרופן ווארעם און האבן א חלק אין די גרויסע מצוה ווא איז כקבלת פני השכינה.

הטיבה ה' לטובים ולישרים בלבותם

להני גברי יקירי המוסרים בלב ונפש בכל עת ועונה
ה"ה

הרב איתן ברוך כהן שליט"א מוה"ר יוסף דוב סיגל הי"ו

מוה"ר גד צבי יעקבוביץ הי"ו מוה"ר חנני' דוב גראסמאן הי"ו

מוה"ר שמשון חיים בערמאן הי"ו מאנסי מוה"ר שמואל האפטמאן הי"ו לאס אנגל'ס

מוה"ר חיים גאלדשטיין הי"ו מאנסי משב"ק נאמן ישורין צייטלין הי"ו

על פעולותיהם הכבירות למען קהלתינו הקדושה וחצר הקודש

ברכותינו צרופה בזה שברכת התורה תלויה אתכם תמיד ותתברחינו
ממקור הברכה, וימלא ה' כל משאלות לבכם לטובה

בברכת התורה,
וועד חצר הקודש

הנה"ח ראש וראשון לכל קדשי בית שענדישוב

מוהר"ר **אברהם משה מארין** הי"ו

האי אר"ז בלבנון

מוה"ר **הרוצה בעילום שמו** הי"ו

ראשי חמודים

מוהר"ר יעקב לאם הי"ו

מוה"ר אדם מאיר כהן הי"ו

מוהר"ר יעקב ישיעהו גארבר הי"ו

מוה"ר ראובן גרייבעל הי"ו

מוהר"ר יעקב ווייצמאן הי"ו

מוה"ר שמואל נפתלי ברונער הי"ו

עמודי החצר
מוהר"ר ישראל דייויד הי"ו
מוה"ר יצחק עטלינגער הי"ו
עמודי חסד

מוהר"ר **שמעון באדאנה** הי"ו

מוה"ר **יצחק פרעס** הי"ו

מוה"ר **יושע דוד בערגמאן** הי"ו

מחזקים

הרב **דניאל דוד אייזנבאך** שליט"א
רב בקהל תורה ודעת

הרב **איתן ברוך כהן** שליט"א

מוה"ר **חיים גודלשטיין** הי"ו

מוה"ר **אלקנה שמואל צוקער** הי"ו

מוה"ר **מענדל פאמאראנץ** הי"ו

מוה"ר **בנימין זאב לאנדא** הי"ו
לע"נ הרב יהושע ברוך בן הרב בנימין זאב זצ"ל, אב"ד ביטשקוב

[redacted]

מוה"ר **יצחק לאנגער** הי"ו

[redacted]

מוה"ר **יעקב יצחק מורו** הי"ו

[redacted]

מוה"ר **דוד חיים ניסן** הי"ו

[redacted]

מוה"ר **בנימין שורין** הי"ו

[redacted]

מרת **פריידא רייז** תחי'

[redacted]

מסיעים

הרה"ג **טובי' הורוויץ** שליט"א

הרב **יוסף מייער** שליט"א

מוה"ר **שבתי אברהם גודלשטיין** הי"ו

מוה"ר **משה פרעס** הי"ו

מוה"ר **ירחמיאל שלמה פרידמאן** הי"ו

מוה"ר **וואלף גאלד** הי"ו

מוה"ר **אליעזר ליפא** הי"ו

מוה"ר **צבי ברלבב** הי"ו

מוה"ר **אפרים צוקר** הי"ו

מוה"ר **מרדכי מייזעלס** הי"ו

מוה"ר **חיים הלל צייטלין** הי"ו

מוה"ר **יעקב מאיר פעלבערבוים** הי"ו

לע"נ מוה"ר יצחק אייזיק ב"ר יעקב ע"ה

ולע"נ רעכיל בת מוה"ר מאיר ע"ה

In memory of Theodore & Rose Felberbaum

מוה"ר **אלי' ביען** הי"ו

לע"נ חנה בת מוה"ר יצחק ע"ה

Mrs. Helma Hirsch a"H

By Eli & Bernice (Hirsch) Beane, Lakewood NJ

מוה"ר **יוסף דוב לעפקאוויטש** הי"ו

מוה"ר **שמעון קאצענבערג** הי"ו

מוה"ר **ישראל איינהארן** הי"ו

מוה"ר **שמואל בן אליעזר** הי"ו

מוה"ר **גד צבי יאקעבאוויטש** הי"ו

מוה"ר **שמשון חיים בערמאן** הי"ו

מוה"ר **ישראל יצחק גולדשטיין** הי"ו

מוה"ר **אהרן איינהארן** הי"ו

מוה"ר **מיכאל סאמעל** הי"ו

מוה"ר **דוב זעלצער** הי"ו

מוה"ר **משה רייזמאן** הי"ו

מוה"ר **שלמה פרידמאן** הי"ו

משתתפים

הרב הגאון המפורסם ר' חיים קיטעוויץ שליט"א

•

הרב מענדל ברונשטיין שליט"א

•

משפחת זארני הי"ו

•

מוה"ר ירמי' העניך הי"ו

•

מוה"ר חיים קאהן הי"ו

•

מוה"ר משה ווייס הי"ו

•

מוה"ר יעקב שארף הי"ו

•

מרת לעווינגער שיחי'
לע"נ חוה בת מוה"ר מנחם מענדל ע"ה

•

מרת פארקאש שיחי'
לע"נ מוה"ר שמואל ב"ר אהרן ע"ה

•

מוה"ר שלום בערגשטיין הי"ו

•

מוה"ר אהרן יודא ברוין הי"ו

הרב אברהם גולדשטיין שליט"א

•

מוה"ר בצלאל ברי הי"ו

•

החפץ בלי שם

•

מוה"ר דוד זיטניק הי"ו

•

מוה"ר משה קאלבער הי"ו

•

מוה"ר יושע סוריאסקי הי"ו

•

מוה"ר מיכאל משה חיים שוועקי הי"ו

•

מוה"ר ראובן מייעראוויטש הי"ו

•

מוה"ר אבינועם הראל הי"ו

•

מוה"ר יוסף ערוסי הי"ו

•

מוה"ר אלימלך רוטנער הי"ו

•

מוה"ר יעקב פריילין הי"ו

סל מלא ברכות

יעלה ויבא ברכותיו בשער בת רבים להני בחורי חמד החשובים שהצטרפו והרימו כ"א בשמו הטוב יבורך הסכום הגון של אלף דולר ביום הפורים העל"ט ה"ה

הבה"ח עזרא סאמעל ני"ו

הבה"ח יצחק הכהן כ"ץ ני"ו הבה"ח מתתי' מאקס ני"ו

הבה"ח יהושע לאנדוי ני"ו הבה"ח דוד זלמן גולדשטיין ני"ו

הבה"ח משה הכהן לעפקאוויטש ני"ו הבה"ח ישעי' פייוויל דארפמאן ני"ו

אשריכם גיבורי כח!

ברכותינו צרופה בזה שברכת התורה תלויה אתכם תמיד ותתברחינו ממקור הברכה, וימלא ה' כל משאלות לבכם לטובה

בברכת התורה,
וועד חצר הקודש

ימי הפורים תשע"א בצל הקודש

רשמי מהקלף, ליל פורים

קריאת המגילה בליל הפורים

סוד קדוש פורים

סעודת הפורים ליל פורים אחרים עם אור החמה

מאלף המגיד בירים בשבת פורים

הרבנית

בירים מתפללים וזיך דברי קדושים בהם בשבת פורים

חגיגת המשפחה בירים בסעודה זיין בדיעות קדושה ומאכלי עמילה זיין כמו שנהגו מאבותם

בהם שמו מרכזה ומאכלי מיוחס שם יום מיוחד שמרבים בהם בקדושת תורה

חג המצות תשע"א בחצרות קדשינו

בירים ומסירת המצות במצודתי אדן לחולגו ומסי מרים בי"ק רבנים שליטי"א

בירים במצות בארגן שרב מחתי

בירים מסאלו וויזיץ מאחי"ק רבנים בחצרו

בירים בחתני

בדיקת חמץ

שריפת חמץ

הבדלה מרפאי שבת חולו"מ

יחודים מרים

הבדלה במצאי יום טוב שלש עשרה בניסן

יומא דהילולא קדישא של מרן רביה"ק מראפשיץ זי"ע - י"א אייר תשע"א

ל"ג בעומר תשע"א בחצרות קדשינו

ברית אצל בנו של הרב דוד משה ראזענבוים שליט"א, חדב"ן

מחנה מתמידים אצל כ"ק מרן אדומו"ר שליט"א בימי הקיץ

דגלי שבטי המחנה בבית המדרש דק מעמקי

בית מדרש המתנשא שהי' הנערות שהי' בית רבנו

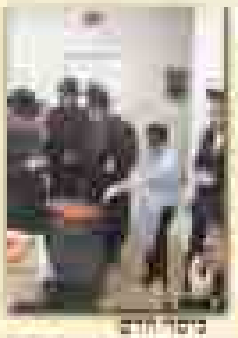
בית עבודת יום הכיפורים

חודש תשרי העעל"ט בחצרות קדשינו

בית חדש

חודש תשרי העעל"ט בחצרות קדשינו [המשך]

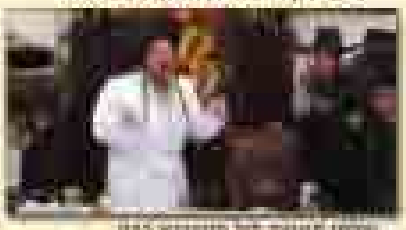
ביום שלישון המחזר בקבר הצדיק

ביום הילולא הצדיק האמתי - ראשלי

בעזרים אין די מקום ביום השמחה רבה

שיחון הצדיק ליל השמחה רבה

השמחות ביתון ליל השמחה רבה מאד מאד

השמחות ביתון ליל השמחה רבה מאד מאד

ביום סיומן של סוכות

כ"ק מרן רבינו שליט"א אויף א קורצע באזוך בקרב אנ"ש אין מאנסי

בית המדרש קבוצת פורת ושלוץ וחברי הכולל דרך

דברי קודש

בית שלום המעון

ימי חנוכה בחצרות קדשינו

בית המדרש דרך קודשינו

דברי שלום

בית מדרש מסמרת

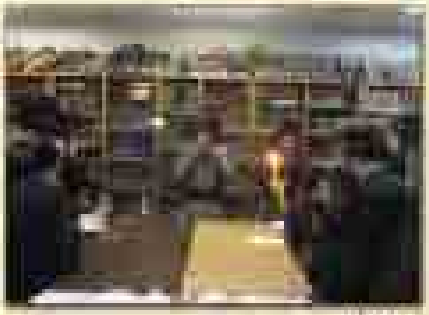

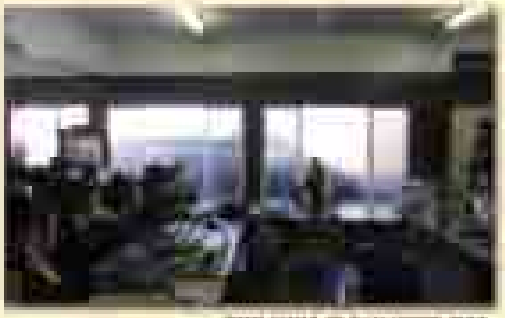

בית מדרש עטרת

כ"ק מרן רבינו שליט"א בביקור השנתי אין לאס אנדושעלעס

י"ז טבת - יומא דהילוא קדישא של כ"ק מרן אדומו"ר זי"ע

חמשה עשר בשבט

Elite Consulting Bureau

A NYC Real Estate Consulting Group

HOME
ENVIRONMENTAL CONTROL BD.
DEPT. OF BUILDINGS
FIRE DEPARTMENT
BUREAU OF AIR RESOURCES
DEPT. OF SANITATION
DEPT. OF TRANSPORTATION
DEPT. OF PARKS & RECREATION
DEPT. OF HEALTH
ENVIRONMENTAL CONSERVATIO
DEP WATER BOARD
DEPARTMENT OF HPD
NYS DHCR
CRIMINAL SUMMONS
ESCROW ACCOUNT CLEARANCE
1031 EXCHANGE
COST SEGREGATION
LEASE ABSTRACTS
TITLE INSURANCE
LANDLORD & TENANT
CORPORATION & LLC
SMALL CLAIMS COURT
PARKING TICKETS
NEWS, ALERTS, UPDATES
311
CONTACT US
ABOUT US

מה טבו אהליך יעקב

On the occasion of the annual melava malka of Kehal Zera Kodesh and in honor of the esteemed Shendishover Rebbe Shlit"a, we would like to wish that Hakodosh B"H should give you the strength and success in all your endeavors. May you merit expanding on all the holy tasks you undertake to increase respect for שמים and to enhance the beauty of Torah and Chassidus.

Let the merit of your holy ancestors protect us all and we shall merit a speedy redemption with the coming of Moshiach, Amen!

WWW.CONSULTMBR.COM

Copyright © 2006-2009 E.C.B., Inc. All Right Reserved.

Now Offering

LIFELINE

STOP
paying high bills

THINK
how much
you can save

GO
sign up with
Telzeq

$25.95 PER MONTH

Unlimited USA and ALL Features

FOR YOUR HOME

WOW!!

With Telzeq you will never be charged for any repairs inside or outside your home

ISRAEL 2.5¢
UNITED KINGDON 2.5¢
Also offering very low rates for Business Traditional and VOIP Service

888 541-3850

TELZEQ
YOUR WORLD CONNECTED

www.Telzeq.com

Schreiber's
KOSHER BAKERY

424 Avenue M - Brooklyn NY 11230 - 718-758-9122

The PowerPrint

WE POWER YOUR IMAGE

For all your

Commercial & Personal printing needs

1 color - 4 color

Invitations Flat/Raised

- **Fastest Turnaround**
- **Freindly Service**
- **Best Rates**

4804 13th Avenue, Brooklyn, NY, 11219
Phone: 718.673.5418 • *Cell* 347.232.5552
Fax: 718.889.0668
Email: info@thepowerprint.com